

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLA PRO 21. STOLETÍ

pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia

Kód: 79-41 K801, 79-41 K81

I.ČÁST

Stříbro 2009

OBSAH

1.	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY	5
2.	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
2.1.	STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
2.2.	VELIKOST ŠKOLY	6
2.3.	VYBAVENÍ ŠKOLY	6
2.4.	CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU	6
2.5.	CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ	7
2.6.	DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	7
2.7.	SPOLUPRÁCE S RODIČI ŽÁKŮ A JINÝMI SUBJEKTY	7
3.	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	8
3.1.	CÍLE PROGRAMU ŠKOLA PRO 21. STOLETÍ	8
3.2.	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	9
3.3.	PROFIL ABSOLVENTA	9
3.4.	ORGANIZACE PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ	10
3.5.	ORGANIZACE MATURITNÍ ZKOUŠKY	10
3.6.	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	11
3.7.	VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	15
	3.7.1. Vzdělávání žáků se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a se specifickými poruchami učení	15
	3.7.2. Žáci z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí	16
3.8.	VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	16
3.9.	ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	17
4.	ŠKOLNÍ UČEBNÍ PLÁN (ŠUP)	21

4.1. TABULKA ŠUP	21
4.2. POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU	22
4.2.1. Jazyk a jazyková komunikace	22
4.2.2. Umění a kultura	22
4.2.3. Matematika a její aplikace	22
4.2.4. Informatika a informační a komunikační technologie	23
4.2.5. Člověk a společnost	23
4.2.6. Člověk a příroda	23
4.2.7. Člověk a zdraví	25
4.2.8. Člověk a svět práce	25
4.2.9. Volitelné semináře	26
4.2.10. Schéma volitelných předmětů VG ŠVP Škola pro 21. století	27
5. UČEBNÍ OSNOVY	28
5.1. CHARAKTERISTIKY VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ	28
5.1.1. Český jazyk a literatura (CJL)	28
5.1.2. Cizí jazyk anglický	33
5.1.3. Cizí jazyk německý	39
5.1.4. Hudební výchova (HUV)	44
5.1.5. Výtvarná výchova (VYV)	46
5.1.6. Matematika (MAT)	50
5.1.7. Informatika a výpočetní technika (IVT)	53
5.1.8. Dějepis (DEJ)	57
5.1.9. Základy společenských věd (ZSV)	61
5.1.10. Fyzika (FYZ)	63
5.1.11. Chemie (CHE)	67
5.1.12. Biologie a geologie (BIG)	71
5.1.13. Zeměpis (ZEM)	74
5.1.14. Tělesná výchova (TEV- TVH, TVD)	78
5.1.15. Volitelné předměty (VS) - semináře – přírodovědná větev	80
5.1.16. Volitelné předměty (VS)- semináře – humanitní větev	86
5.1.17. Volitelný předmět Konverzace v anglickém jazyce (KOA)	93
5.1.18. Volitelný předmět Konverzace v německém jazyce (KON)	91
5.2. OSNOVY JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTŮ	95
6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ	96
6.1. OBECNÉ ZÁSADY HODNOCENÍ	96
6.2. ZÁKLADNÍ PRAVIDLA HODNOCENÍ PROSPĚCHU ŽÁKA	96
6.3. OBECNÁ KRITÉRIA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ	98
7. AUTOEVALUACE ŠKOLY	101
7.1. ZÁSADY AUTOEVALUACE ŠKOLY	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.
7.2. OBLASTI HODNOCENÍ	101

ŠKOLA PRO 21.STOLETÍ
Gymnázium, Stříbro, Soběslavova 1426

7.3.	CÍLE, KRITÉRIA A NÁSTROJE AUTOEVALUACE ŠKOLY	102
8.	PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ NA GYMNÁZIU	103
8.1.	MATERIÁLNÍ PODMÍNKY	103
8.2.	PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉ PODMÍNKY	103
8.3.	PODMÍNKY BEZPEČNOSTI A HYGIENY DUŠEVNÍ A FYZICKÉ PRÁCE, PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY	104
8.4.	ORGANIZAČNÍ A ŘÍDÍCÍ PODMÍNKY	104

1. Identifikační údaje školy

1.1. Předkladatel

Gymnázium, Stříbro,
Soběslavova 1426
349 01 Stříbro
www.goas.cz

IČ: 70842582
IZO: 102 100 675
RED - IZO: 600 009 947
Ředitel: Mgr. Milan Deredimos
E-mail: milanderedimos@goas.cz
Telefon: 374 623 238
Koordinátor ŠVP: Ing. Věra Šedivá, PhDr. Jana Kutná
E-mail: verasediva@goas.cz, janule.ku@seznam.cz
Telefon, fax: 374 622 388

1.2. Vzdělávací program, studijní forma vzdělávání

Školní vzdělávací program gymnaziálního vzdělávání (vyššího stupně osmiletého gymnázia) 79-41-K801, 79-41-K81, vycházející z RVP G, vydaného VÚP Praha 2007

Denní forma vzdělávání

1.3. Zřizovatel

Plzeňský kraj
Škroupova 18
301 00 Plzeň
Email: www.kr-plzensky.cz
Telefon: 377 195 550
Fax: 377 195 548

1.4. Platnost dokumentu pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia

Od 1. 9. 2009

1.5. Číslo jednací: 433/09

Razítko školy

.....
Mgr. Milan DEREDIMOS

2. Charakteristika školy

2.1. Stručná charakteristika školy

Historie školy se datuje už od roku 1873. Prvního září 1946 bylo zrušeno německé gymnázium a vzniklo gymnázium české. V průběhu let se zde vystříдалo celkem 11 středních škol převážně všeobecně vzdělávacího, pedagogického nebo ekonomického zaměření. Do roku 1996 se vyučovalo v historické budově na náměstí, v září téhož roku byla škola přestěhována do nového, moderně vybaveného areálu.

V současné době škola nabízí dva studijní obory: 79-41-K801 (osmileté gymnázium od roku 1990), 79-41-K81 (osmileté gymnázium od 1. 9. 2007), 63- 41- M004 (obchodní akademii čtyřletou od roku 1993) a 63-41-M/02 (obchodní akademii čtyřletou od 1. 9. 2009).

2.2. Velikost školy

Školu navštěvuje 372 žáků, z toho 240 gymnazistů a 132 žáků obchodní akademie.

Kapacita školy: 120 žáků nižšího stupně osmiletého gymnázia
120 žáků vyššího stupně osmiletého gymnázia
132 žáků obchodní akademie

Osmileté gymnázium: 8 tříd

Obchodní akademie: 4 třídy

2.3. Vybavení školy

Materiální vybavení školy je na vysoké úrovni, kmenové třídy i ostatní učebny určené pro výuku jednotlivých předmětů jsou průběžně vybavovány moderní technikou.

Podrobnější popis je uveden v kapitole 8. Podmínky pro vzdělávání na gymnáziu.

Obrazový náhled do interiéru školy lze vyhledat na www.goas.cz.

2.4. Charakteristika pedagogického sboru

Gymnázium má stabilizovaný učitelský sbor s převahou žen. Učitelé jsou ve svém oboru odborníky, většina z nich působí na škole dlouhodobě, někteří z nich jsou bývalými žáky.

Učitelský sbor je vysoce kvalifikovaný a na pracovišti udržuje přátelské vztahy.

Škola nabízí výuku anglického jazyka, německého jazyka, v případě zájmu žáků je zabezpečena i výuka ruského jazyka.

Většina vyučujících se pravidelně věnuje svému dalšímu odbornému vzdělávání – ve své aprobaci a v informačních a komunikačních technologiích. Na škole působí 1 výchovná poradkyně, metodik prevence, metodik environmentální výchovy, koordinátor ICT a koordinátor ŠVP. Odborné a metodické otázky jsou blíže řešeny v předmětových komisích (český jazyk a estetická výchova, cizí jazyky, společenskovední předměty, přírodovědné předměty, tělesná výchova a ekonomické předměty).

Vedení školy je dvoučlenné – ředitel a jeho statutární zástupce. V rozšířeném vedení je pak delegováno ještě 5 členů učitelského sboru (výchovná poradkyně, předsedkyně odborové organizace, koordinátorka Rady studentů a 2 zástupkyně pedagogického sboru).

Tři vyučující působí jako lektorky Krajského centra vzdělávání a jazykové školy v Plzni a zároveň jako metodici pro okres Tachov a jedna vyučující jako lektorka Národního institutu pro další vzdělávání – pracoviště Plzeň.

2.5.Charakteristika žáků

Kapacita školy je 372 žáků, vždy po jedné třídě v ročníku a studijním oboru. Do kvinty přecházejí žáci nižšího stupně gymnázia a také v rámci přijímacího řízení i žáci z 9. ročníků základních škol, především ze Stříbra a okolí. Mezi žáky vyššího stupně gymnázia panuje přátelská atmosféra, většina jich vnímá studium na střední škole velmi pozitivně, proto jsou vztahy mezi žáky velmi dobré. Znamky netolerantního, nežádoucího chování se daří odhalovat včas a případné projevy řeší škola již v zárodku. Žáci pro řešení svých problémů a požadavků využívají jednání Rady studentů. Vedením školy a pedagogy jsou vnímáni jako rovnocenní partneři. Žáci mají k dispozici Schránku důvěry.

2.6. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Žáci školy se podle zájmu mohou zúčastnit soutěžních projektů, celoročních projektů školy i mezinárodních projektů. Podrobnější informace jsou zmíněny v kapitole 8. Podmínky pro vzdělávání na gymnáziu.

2.7. Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty je podrobněji zmíněna v kapitole 8. Podmínky pro vzdělávání na gymnáziu.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Cíle programu Škola pro 21. století

Škola prostřednictvím výchovně vzdělávacích strategií působí na žáka vyššího stupně osmiletého gymnázia takto:

- **KULTIVUJE JEHO OSOBNOST, JEHO SPOLEČENSKÉ CHOVÁNÍ A VYSTUPOVÁNÍ**
- **PŘIPRAVUJE PŘEDEVŠÍM PRO VYSOKOŠKOLSKÉ A DALŠÍ TYPY TERCIÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ, PROFESNÍ SPECIALIZACI I PRO OSOBNÍ A OBČANSKÝ ŽIVOT**
- **VYBAVUJE KLÍČOVÝMI KOMPETENCEMI A VŠEOBECNÝM ROZHLEDEM NA ÚROVNI STŘEDOŠKOLSKY VZDĚLANÉHO ČLOVĚKA**
- **UMOŽŇUJE VYVÁŽENOU STRUKTUROU VĚDĚNÍ**
- **ROZVÍJÍ DOVEDNOSTI VYUŽÍVÁNÍ MODERNÍCH KOMUNI-KAČNÍCH TECHNOLOGIÍ**
- **ROZVÍJÍ DOVEDNOSTI KOMUNIKACE V CIZÍCH JAZYCÍCH – směřující k získání certifikátu v jednom ze studovaných cizích jazyků**
- **ROZVÍJÍ JEHO PROFESNÍ ORIENTACI PROSTŘEDNICTVÍM VOLITELNÝCH PŘEDMĚTŮ**
- **ROZVÍJÍ TVOŘIVÉ MYŠLENÍ, POHOTOVOST A SAMOSTATNOST PROSTŘEDNICTVÍM BOHATÉ ŠKÁLY METOD A ORGANIZAČNÍCH FOREM VÝUKY**
- **VEDE K CHÁPÁNÍ DEMOKRACIE A POZNÁNÍ FILOZOFICKÝCH ASPEKTŮVNÍMÁNÍ OKOLNÍHO SVĚTA**
- **VEDE K TOLERANCI K RŮZNÝM KULTURNÍM ANÁBOŽENSKÝM PROJEVŮM**
- **PODPORUJE AKTIVNÍ VYUŽÍVÁNÍ VOLNÉHO ČASU**
- **VEDE K OSVOJENÍ NÁVYKŮ ZDRAVÉHO ŽIVOTNÍHO STYLU**

Škola také žákům předkládá:

- **PŘÁTELSKÝ PŘÍSTUP PEDAGOGŮ**
charakterizuje atmosféru školy a vytváří příjemné prostředí pro výuku
- **AKTIVNÍ PŘÍSTUP PEDAGOGŮ**
je poznat při organizování exkurzí, besed, zájezdů, divadelních a filmových představení, plesů či projektových dnů a školních soutěží
- **ÚSPĚŠNOST ŠKOLY**
každoroční úspěchy žáků ve školních, okresních, oblastních, celostátních a dokonce i v mezinárodních soutěžích bývají ukázkou opravdové kvality školní výuky
- **ODBORNĚ KVALIFIKOVANÝ PEDAGOGICKÝ SBOR**
kvalita pedagogického sboru je zvyšována neustálým doplňováním si znalostí z jednotlivých oborů, lektorskou činností některých učitelů a průběžným zapojováním se do celoživotního vzdělávání
- **EFEKTIVNÍ PŘÍPRAVU NA STUDIUM VYSOKÉ ŠKOLY - ZÁKLADNÍ CÍL VÝUKY**
žák získává kvalitní vědomosti a kompetence, vytváří si potřebné návyky pro další studium.

3.2. Zaměření školy

Gymnázium Stříbro umožňuje žákům školy vzdělávání ve dvou studijních oborech. Osmileté gymnázium (79-41-K/801), osmileté gymnázium (79-41-K/81) od 1. 9. 2007, obchodní akademie (63-41-M/004) a od 1. 9. 2009 obchodní akademie 63 – 41 – M/02.

Osmileté gymnázium - všeobecné (79-41-K81)

Cílem výuky je vybavit žáky klíčovými kompetencemi a všeobecným rozhledem na úrovni středoškolsky vzdělaného člověka. Výuka podporuje všestranný rozvoj žáka s motivací pro celoživotní vzdělávání, vychovává k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů. Připravuje žáky pro vysokoškolské vzdělávání a další typy terciálního vzdělávání.

Učební plány studijního oboru osmiletého gymnázia umožňují žákům prostřednictvím volitelných předmětů a seminářů vhodnou přípravu na ukončení studia a přípravu na přijímací řízení na vysoké školy a vyšší odborné školy.

3.3. Profil absolventa

Absolvent vyššího stupně osmiletého gymnázia se vyznačuje:

- celkovou kultivovaností osobnosti a společenským chováním a vystupováním
- připraveností na další profesní dráhu ve zvolených vědních oborech, a to formou vysokoškolského, případně dalšího terciálního vzdělávání
- dobrou znalostí dvou světových jazyků (evropský referenční rámec B2, B1)
- vědomím o svém nadání či talentu v určité oblasti, které mu bude umožněno rozvíjet po celou dobu studia kultivovaným vyjadřováním v mateřském jazyce jak písemně, tak ústně

- schopností vést výklad, diskusi i delší řečnické projevy- schopností řešit problémy, které přináší osobní i profesní život
- schopností rozvíjet ty vlastnosti, které jsou základem pozitivního, kulturního a zdravého vztahu k životu
- schopností tvořivé práce a práce s ostatními
- schopností zacházet s fakty i domněnkami
- dovednostmi v práci s moderními komunikačními technologiemi
- schopností vnímat umění a rozumět mu
- schopností prosazovat ekologické přístupy k řešení problémů
- schopností orientovat se v mezilidských vztazích a politickém dění
- úsilím o rozvinutí osobnosti v souladu se svými psychickými možnostmi a v souladu se svou individualitou
- chápáním demokracie a poznáním filozofických aspektů ve vnímání okolního světa podle svého svědomí a své osobnosti, tolerancí k různým kulturním a náboženským projevům a jejich pochopení.

3.4. Organizace přijímacího řízení

Pro nejbližší období nepředpokládá škola zásadní změnu v otevíraných oborech, počtech přijímaných žáků, a proto ani ve způsobech přijímání do pátého ročníku kvinty gymnázia. Přijímací řízení vždy vychází z platné legislativy a využívá specifických možností daných škole. Do pátého ročníku osmiletého gymnázia mohou být přijímáni žáci z 9. tříd ZŠ a to v počtu uchazečů do výše kapacity vzdělávacího oboru. Součástí přijímacího řízení jsou v současné době velmi dobří prospěch v 1. pololetí 9. ročníku ZŠ a prokazatelný zájem uchazeče, který škola zjišťuje formou pohovoru.

Po ukončení 4. ročníku nižšího stupně osmiletého gymnázia žáci kvarty pokračují ve studiu vyššího stupně gymnázia. Ke změnám v přijímacím řízení dochází vždy v souladu s platnou legislativou, proto žáci 4. ročníku osmiletého gymnázia nejsou od 29. 1. 2008 zařazeni do přijímacího řízení na vyšší stupeň gymnázia (zákon č. 58/2008Sb., jímž se mění zákon č. 561/2004Sb.).

3.5. Organizace maturitní zkoušky

Její společná i profilová část vychází ze zákona č. 561/2004 Sb., §77- 82, z novel školského zákona č. 242/2008 Sb. a z. č. 243/2008 Sb.. Příprava a průběh maturitní zkoušky vychází z platné legislativy (školský zákon a vyhláška k ukončení studia). Společná část obsahuje tři zkoušky (český jazyk, cizí jazyk a volitelná zkouška). Volitelnou zkoušku koná žák z matematiky, občanského a společenskovedního základu nebo informatiky. Ředitel může výběr volitelné zkoušky omezit (pro šk. rok 2009/10 a 2010/11 společná část maturitní zkoušky obsahuje jen zkoušky z českého a cizího jazyka a zkoušku nepovinnou, od šk. roku 2011/12 pak uvedené tři povinné zkoušky a zkoušku nepovinnou). V případě zájmu mohou žáci skládat nepovinnou maturitní zkoušku (maximálně tři), možnosti volby budou stanoveny ředitelem školy na základě nabídky MŠMT. Všechny maturitní zkoušky společné části maturity žák volí v základní nebo vyšší úrovni. Zkoušky z českého a cizího jazyka se skládají formou didaktického testu, písemnou práci a ústní částí. Volitelná a nepovinná zkouška se koná formou didaktického testu.

Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze tří povinných zkoušek. Ředitel školy vždy určí výběr (podle školního vzdělávacího programu), formu a termín povinných zkoušek podle oborové orientace žáků.

Po úspěšném vykonání společné a profilové části maturitní zkoušky žáci obdrží vysvědčení o maturitní zkoušce jako doklad o ukončeném středním vzdělání s maturitní zkouškou.

Pozn.:

V profilové části bude kladen důraz především na náročnost, komplexnost a provázanost získaných znalostí, což se odráží především v problémově formulovaných otázkách, seminárních pracích a rozborech prací nejen v průběhu studia, ale i při samotné maturitní zkoušce.

3.6. Výchovné a vzdělávací strategie

Škola postupně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků následujícími výchovně vzdělávacími strategiemi:

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák:

- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení (při všech způsobech práce) a hodnotí vlastní výkon
- učení využívá jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj
- motivuje se pro další učení a hodnotí přínos učení pro svůj život
- efektivně získává poznatky a efektivně využívá různé metody učení a zpracování poznatků a informací
- hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení
- kriticky přistupuje k získaným informacím, které hodnotí z hlediska věrohodnosti, zpracovává je a využívá při studiu a v praxi

- doplňuje si vědomosti, rozvíjí a prohlubuje dovednosti
- kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, reaguje na hodnocení ze strany druhých, přijímá kritiku a rady

Strategie školy:

- do výuky všech předmětů jsou zařazovány různé metody a postupy práce, aby žáci byli motivováni a aktivně se zapojovali do výuky
- využívá se moderní informační a projekční technika
- sebehodnocení je součástí hodnocení žáků
- existuje vzájemná pomoc mezi výbornými žáky a slabšími při pochopení učiva
- každý pedagog má vypsane konzultační hodiny

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák:

- rozpoznává problém, rozčlení ho na segmenty a navrhuje postupné kroky k jeho řešení
- využívá své individuální schopnosti a získané vědomosti a dovednosti při samotném řešení problémů, orientuje se v nově vzniklé situaci a pružně na ně reaguje
- uplatňuje základní myšlenkové operace(srovnávání, třídění, analýzu, syntézu, dedukci, indukci, abstrakci, generalizaci), ale i představivost, fantazii, intuici
- je kreativní a originální
- vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy, uvědomuje si možné důsledky
- kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry;
- je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran;
- zvažuje klady a zápory jednotlivých variant řešení problémů

Strategie školy:

- skupinové práce ve vyučovacích hodinách, seminářích, při laboratorních pracích
- výstupy, obhajoby a prezentace prací
- zařazování úkolů, činností podporující tvořivost, aktivitu, zvědavost a odpovědnost
- zadávání referátů, seminárních a ročníkových prací, jejichž témata si žáci vybírají na základě zájmu a také vzhledem k budoucímu studiu
- poskytnutí pomoci těm, kteří se zapojí do SOČ
- organizování projektových dnů, kde se předpokládá aktivní a tvůrčí přístup studentů i učitelů
- zapojení žáků do celostátních a mezinárodních projektů – COMENIUS, NATO, PSS, EPM

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žák:

- stanovuje si cíle své i společenské a snaží se je uskutečňovat

- zodpovědně a tvořivě přistupuje k plnění povinností a úkolů, promýšlí souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností;
- je tolerantní, vstřícný, otevřený, ale i kritický k názorům druhých, chápe jejich potřeby a postoje, respektuje jejich různorodost
- hájí svá práva i práva ostatních, vystupuje proti jejich potlačování a spoluvytváří podmínky pro jejich naplňování;
- váží si kulturních, duchovních a etických hodnot, rozšiřuje své poznání o nich, spoluvytváří je a chrání;
- zaujímá odpovědný postoj k důležitým otázkám života v demokratické společnosti
- aktivně pomáhá v krizových situacích ohrožujících život a zdraví člověka, v těchto situacích se chová informovaně a zodpovědně, poskytne ostatním pomoc;
- chrání životní prostředí a hodnoty vytvořené člověkem
- aktivně se podílí na životě ve svém okolí
- informovaně zvažuje vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhoduje se a jedná vyváženě;
- o chodu společnosti a civilizace uvažuje z hlediska udržitelnosti života, rozhoduje se a jedná tak, aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu a životní prostředí ani kulturu;
- posuzuje události a vývoj veřejného života, sleduje, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímá a obhajuje informovaná stanoviska a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.

Strategie školy:

- žáci mají možnost se podílet na řešení školních problémů prostřednictvím svých zvolených zástupců v Radě studentů
- každoročně žáci pořádají vánoční a maturitní plesy, při kterých se musí řídit závaznými pravidly, k dalším podobným akcím, které oživí život v našem městě, patří studentský majáles
- škola aktivně spolupracuje se zástupci Města Stříbra a podílí se na prezentaci města a okolí při různých soutěžích a celostátních projektech
- v rámci výuky společenskovedních předmětů se konají besedy s významnými osobnostmi z oblasti politiky, ekonomiky a justice, navštěvují soudní jednání apod.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák:

- se vyjadřuje jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci;
- adekvátně vystupuje na veřejnosti s projevy mluvenými i psanými, prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem;
- rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímané sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění;
- reaguje na rozvoj informačních a komunikačních technologií a efektivně jich využívá je při komunikaci s okolním světem

- s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu;
- používá s porozuměním odborný jazyk

Strategie školy:

- kompetence se uplatňuje v běžných hodinách i v mimoškolních aktivitách
- při seznamovacím „Go pobytu“ 1. ročníku se žáci seznamují prostřednictvím komunikačních a sportovních her, začínají si vytvářet zdravý kolektiv
- komunikační schopnosti žáků se projevují a zdokonalují při všech týmových, skupinových a třídních akcích
- při soutěžích, prezentacích, diskuzích a společných projektech

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák:

- posuzuje své reálné fyzické a duševní možnosti, je schopen sebereflexe
- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmy i životní podmínky
- odhaduje výsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho koriguje;
- přizpůsobuje se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje;
- aktivně spolupracuje s ostatními při stanovování a dosahování společných cílů;
- k druhým přistupuje s úctou, tolerancí a empatií a přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů
- dodržuje zásady zdravého životního stylu - projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví i ke zdraví druhých;
- rozhoduje se na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálními tlakům;

Strategie školy:

- jsou získávány během studia při dodržování jasně daných pravidel, které jsou založeny na demokratických základech
- učitel je vnímán jako partner, poradce a přirozená autorita
- uvedené hodnoty a vztahy mají své právní vymezení ve Školním řádu
- při vytváření těchto kompetencí sehrávají svoji roli „Go pobyty“, sportovní kurzy, společenské akce, setkání s německými a francouzskými přáteli, školní výlety, poznávací zájezdy

KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI

Žák

- se rozhoduje cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření;
- rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě;
- uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace;

- získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech využívá dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit;
- usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončuje zahájené aktivity, motivuje se j dosahování úspěchu;
- posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést;
- chápe podstatu a principy podnikání, zvažuje jeho možná rizika, vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory.

Strategie školy

- škola poskytuje žákům profesní poradenství
- v rámci exkurzí k soudu, do Parlamentu ČR a při besedách s osobnostmi veřejného života mají žáci možnost doplňovat si teoretické poznatky o praktické, konkrétní znalosti
- seminární a ročníkové práce a práce SOČ umožňují uplatňovat odborné znalosti, tvořivost
- škola vede žáky k účasti v celé řadě oborových soutěží a olympiád, v nichž se rozvíjejí odborné dovednosti a vědomosti

3.7. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

3.7.1 Vzdělávání žáků se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a se specifickými poruchami učení

Zdravotně znevýhodnění žáci mohou studovat podle individuálního vzdělávacího plánu, podle potřeby využívají konzultace, případně možnost individuálních zkoušek. Je-li znevýhodnění natolik závažné, že je nutná pomoc druhé osoby, pracuje s takto handicapovanými žáky asistent pedagoga. Bezbariérový přístup do všech prostor školy umožňuje studium i žákům pohybově handicapovaným.

Škola těmto žákům umožňuje uvolnění zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu (dle §67 odst. 2 školského zákona) a zároveň zohledňuje handicap při hodnocení výsledků vzdělávání.

Žáci se specifickými poruchami učení (SPU), specifickými poruchami chování (SPCH), případně s poruchami pozornosti a hyperaktivity (ADHD), mají na základě doporučení školního poradenského pracoviště zpracován individuální vzdělávací plán, který je dvakrát ročně vyhodnocován. S žáky, u nichž není nutné vytvářet IvzP, ale jejich SPU, SPCH či ADHD jsou diagnostikovány školním poradenským pracovištěm, spolupracuje škola s PPP Plzeň a SVP Plzeň. Třídní učitelé i všichni další pedagogičtí pracovníci společně konzultují způsoby práce s těmito žáky a pravidelně hodnotí úspěšnost zvolených metod výuky.

Ve všech případech škola úzce spolupracuje s rodiči či zákonnými zástupci. Zároveň umožňuje pedagogům, aby se vzdělávali v oblasti práce s takto znevýhodněnými žáky (kurzy, semináře).

3.7.2 Žáci z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí

Žáci ze sociálně znevýhodněného prostředí mají možnost konzultací a individuálních zkoušek. Zároveň jsou jim poskytovány učebnice a učební pomůcky zdarma a mohou požádat o finanční pomoc Sdružení rodičů při G a OA Stříbro, o.p.s.. Jejich integrace je součástí Dlouhodobé koncepce rozvoje školy. V odůvodněných případech, případně na základě doporučení PPP, se vzdělávají podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází z jejich potřeb a umožňuje jim budovat vlastní identitu. I v této oblasti škola úzce spolupracuje s rodinou.

Poznámka: Organizace vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z Vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

3.8. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

V oblasti rozvoje mimořádně nadaných žáků škola využívá různé formy a metody výuky:

- využívání metod a forem výuky s preferencí individuálního přístupu možnost domluvy
- individuálních konzultací
- využívání možností mimovyučovacích aktivit (př. útvary zájmové činnosti)
- zařazování žáků do vyšších ročníků v určitém předmětu
- nabídka volitelných předmětů zohledňujících potřeby a zájmy žáků
- možnost studia podle IVzP- platí např. sportovní talenty, reprezentanty
- využívat nabídek studia v zahraničí
- zapojení do e-learningových kurzů a projektů individuálního on-line vzdělávání ve zvoleném předmětu

Žáci mají k dispozici moderně vybavené laboratoře, počítačové učebny s přístupem k internetu, knihovnu a studovnu, moderní sportovní zázemí a mohou své nadání rozvíjet i v aktivitách, které jim umožňují skloubit získané vědomosti a dovednosti s praxí (středoškolská odborná činnost, olympiády přírodovědné i humanitní, sportovní soutěže). Žáci se zapojují i do dlouhodobých školních projektů, mají možnost zúčastnit se celé řady republikových i mezinárodních soutěží a aktivit (např. EPM, Pražský studentský summit, Mladí deburjáři, Talnet), a tak mohou srovnávat své schopnosti i s dalšími, podobně zaměřenými gymnazisty.

Vyučující respektují výrazné odlišnosti těchto žáků v oblasti sociální a emocionální, ale snaží se potlačovat projevy negativní. V případě většího počtu mimořádně nadaných žáků je možné, abych jeden z vyučujících působil jako mentor, který bude zodpovídat za jejich vzdělávání.

Poznámka: Organizace vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z Vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných a z Informace ke vzdělávání dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných zabezpečující realizaci ustanovení § 17 zákona č. 561/2004 Sb., a části třetí vyhlášky č. 73/2005 Sb., uvedené ve Věstníku MŠMT ČR 12/2006.

3.9. Začlenění průřezových témat

Pojetí průřezových témat v ŠVP

Průřezová témata (dále jen PT) jsou v ŠVP zařazena několika způsoby:

- **začleněním** do osnov jednotlivých vyučovacích předmětů
- **krátkodobými projekty** v rámci jednotlivých předmětů, případně ve více předmětech
- **celoškolními projektovými dny.**

Nabídka celoškolních projektových dnů

Všechny projektové dny se týkají:

- osobnostní a sociální výchovy
- mediální výchovy i dalších průřezových témat

DEN JAZYKŮ (září)

týká se průřezových témat:

- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- multikulturní výchova
- osobnostní a sociální výchova

17. LISTOPAD ANEB JAK TO BYLO (jen pracovní název)

týká se průřezových témat:

- multikulturní výchova
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- osobnostní a sociální

DEN ZEMĚ (duben)

týká se průřezových témat

- environmentální výchova
- osobnostní a sociální výchova
- výchova v evropských a globálních souvislostech

DEN EVROPY (květen)

týká se průřezových témat:

- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- osobnostní a sociální výchova
- multikulturní výchova

ŠKOLNÍ SPORTOVNÍ DEN (červen)

týká se průřezových témat:

- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- multikulturní výchova

Je zařazován každoročně.

DALŠÍ TRADIČNÍ AKCE

- nemají podobu projektových dnů
- dotýkají se všech žáků školy (*Majáles, Vánoční aula, besídky, koncerty*)

Tabulka průřezových témat: Integrace průřezových témat do jednotlivých předmětů

Název průřezového tématu	Integrace do předmětu				Projekt	
	G5.	G6.	G7.	G8.	Celoškolský	MPV
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA						
1.Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace,organizační dovednosti a efektivní řešení problémů						
a) Osvojování různých jevů ve škole i mimo ni (schopností poznávání)	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty		
b) Sebepoznání a sebezpečení	CJL, ZSV, BIG, HUV, VYV, TEV	CJL, ZSV, BIG, HUV, VYV, TEV	CJL, ZSV, HUV, VYV, TEV	CJL, ZSV, HUV, VYV, TEV	Všechny projekty	Dílčí předmět. projekty
c) Seberegulace a sebeorganizace, efektivní řešení problémů	TEV, ZSV, HUV, VYV+ částečně všechny předměty	TEV, ZSV, HUV, VYV+ částečně všechny předměty	TEV, ZSV, HUV, VYV+ částečně všechny předměty	TEV, ZSV, HUV, VYV+ částečně všechny předměty		Dílčí předmět. projekty
d) Psychohygienu	ZSV, TEV, BIG + částečně všechny předměty	ZSV, TEV, BIG + částečně všechny předměty	ZSV, TEV, BIG + částečně všechny předměty	ZSV, TEV, BIG + částečně všechny předměty		
e) Kreativita	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny projekty	Dílčí předmět. projekty
2. Sociální komunikace						
a)Dovednosti spojené s komunikací vnímající, rozumějící, respektující, přesnou, tvořivou a účelově efektivní	Všechny předměty CJL, ZSV - teorie	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny projekty	Dílčí předmět. projekty
b) Porozumění lidské komunikaci	ZSV (teorie) + všechny předměty	ZSV (teorie) + všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny projekty	Dílčí předmět. projekty
c) Komunikace verbální a neverbální	CJL, CJ, HUV, VYV, ZSV + částečně všechny předměty	CJL, CJ, HUV, VYV, ZSV + částečně všechny předměty	CJL, CJ, HUV, VYV, ZSV + částečně všechny předměty	CJL, CJ, HUV, VYV, ZSV + částečně všechny předměty	Všechny projekty	Dílčí předmět. projekty

ŠKOLA PRO 21.STOLETÍ
Gymnázium, Stříbro, Soběslavova 1426

3. Morálka všedního dne	G5	G6	G7	G8	celoškolský	MPV
a) Morální jednání v praktických situacích všedního dne	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny projekty	Dílčí předmět. projekty
b) Hodnotové žebříčky, vlastní postoje, vztah k lidem, angažování se ve prospěch druhých lidí	ZSV, CJL + část. ostat. předměty	ZSV, CJL + část. ostat. předměty	ZSV, CJL + část. ostat. předměty	ZSV, CJL + část. ostat. předměty	Všechny projekty	Dílčí předmět. projekty
c) já a sociální dilemata doby, v níž žiji	ZSV	ZSV	ZSV	ZSV		
4. Spolupráce a soutěž						
a) spolupráce a soutěž a já	Všechny předměty ZSV (teorie)	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny projekty	Dílčí předmět. projekty
b) sociálně-komunikační dovednosti	Všechny předměty ZSV (teorie)	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty		
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)					Všechny projekty	Dílčí předmětové projekty
1. Globalizační a rozvojové procesy	CJL, DEJ, ZSV, ZEM, CJ	CJL, DEJ, ZSV, ZEM, CJ, SVS	CJL, DEJ, ZSV, ZEM, CJ, SVS, volit. předměty	CJL, DEJ, ZSV, CJ, SVS, volitelné předměty		
2. Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	ZEM, DEJ, BIG, CJ, ZSV	ZSV, CJL, ZEM, CJ, DEJ,	ZSV, CJ, DEJ, CJL, ZEM, volitelné předměty	ZSV, CJ, DEJ, CJL, volitelné předměty		
3. Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	ZSV + charitativní akce	ZSV, DEJ, ZEM charitativní akce, PSS	ZSV, DEJ, ZEM, volitelné předměty, charitativní akce, PSS	ZSV, DEJ, volitelné předměty, charitativní akce, PSS		
4. Žijeme v Evropě	ZEM, CJL, CJ	ZSV, DEJ, CJ, CJL, ZEM	ZSV, DEJ, CJ, CJL, ZEM	ZSV, DEJ, CJ, CJL + volitelné předměty		
5. Vzdělávání v Evropě a ve světě	Výchovné poradenství - Informace VP; třídních učitelů – vše průběžně, v rámci výuky cizích jazyků průběžně					

ŠKOLA PRO 21.STOLETÍ
Gymnázium, Stříbro, Soběslavova 1426

Multikulturní výchova (MV)	G5	G6	G7	G8	celoškolský	MPV
1. Základní problémy sociokulturních rozdílů	ZSV, DEJ, CJL, CJ, ZEM	ZEM, DEJ, CJ, CJL, ZSV	DEJ, CJ, CJL, ZSV, ZEM, volitelné předměty	DEJ, CJ, CJL, ZSV, volitelné předměty	Všechny projekty	Dílčí předmětové projekty
2. Psychosociální aspekty interkulturality		ZSV, CJ, CJL, ZEM	ZSV	ZSV	„	„
3. Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	CJL, CJ	ZSV, CJL, CJ, ZEM	ZSV, DEJ, CJL, CJ, ZEM	ZSV, DEJ, CJL, CJ	„	„
Environmentální výchova (EnV)					Den Země	
1. Problematika vztahů organismů a prostředí	ZEM, BIG, CHE	ZEM, BIG, CHE	ZEM, BIG, CHE	BIG, CHE, ZSV		Dílčí předmět. projekty
2. Člověk a životní prostředí	ZEM, BIG, FYZ, CHE	BIG, CHE, FYZ, ZEM	ZEM, BIG, FYZ, CHE, MAT	ZEM, FYZ, CHE, BIG, MAT		
3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ZEM, FYZ	ZEM, FYZ, CHE	ZEM, FYZ, CHE, ZSV	ZEM, FYZ, CHE, BIG, ITE, CJL		Dílčí předmět. projekty
4. Životní prostředí regionu a ČR	ZEM, ZSV	ZEM, ZSV, BIG	ZEM, ZSV, BIG	Volitelné předměty		Dílčí předmět. projekty
Mediální výchova (MeV)					Všechny projekty	
1. Média a mediální produkce	CJL, ZSV	CJL, ZSV	CJL, ZSV, seminář - MeV	CJL, ZSV, seminář - MeV		
2. Mediální produkty a jejich význam	CJL, CJ	CJL, ZSV, ITE	CJL, ITE, ZSV, seminář MeV	CJL, ZSV, seminář MeV		
3. Uživatelé	CJL, ZSV	CJL, ZSV	CJL, ZSV + seminář MeV	CJL, ZSV + seminář MeV		
4. Účinky mediální produkce	CJL, ZSV	CJL, ZSV, CJ	CJL, CJ, ZSV + seminář MeV	CJL, CJ, ZSV + seminář MeV		
5. Role médií v moderních dějinách	CJL	CJL, CJ	CJL, CJ, ZSV, DEJ+ seminář MeV	CJL, CJ, ZSV, DEJ+ seminář MeV		

4. Školní učební plán (ŠUP)

4.1. Tabulka ŠUP

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	M	Hodinová dotace																							
			5. kvinta				6. sexta				7. septima				8. oktáva				ročníky celkem				Σ	z toho		
			M	D	V	C	M	D	V	C	M	D	V	C	M	D	V	C	5.	6.	7.	8.		D	V	C
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	12	3	1			3	1			3	1			3	1			4	4	4	4		4		
	Anglický jazyk 1 Německý jazyk 1	12	3				3				3				3	1			3	3	3	4		1		
	Německý jazyk 2 Anglický jazyk 2	12	3				3				3				3				3	3	3	3				
Matematika a její aplikace	Matematika	10	3	1			3	1			3	1			1	2			4	4	4	3		5		
Člověk a příroda	Fyzika	36	2	0,5			2				2				2				2,5	2	2	2		0,5		
	Chemie		2	0,5			2				2				2				2,5	2	2	2		0,5		
	Biologie a geologie		2				2				2				2				2	2	2	2				
	Zeměpis		2				2				2				2				2	2	2					
Člověk a společnost	Základy společenských věd	x	2				2				2				2				2	2	2	2		2		
	Dějepis		2				2				2				1				2	2	2	1		7		
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	x	Součást ZSV																							
Umění a kultura	Hudební výchova	4	2p				2p												2p	2p						
	Výtvarná výchova		2p				2p												2p	2p						
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	8	2				2				2				2				2	2	2	2				
	Výchova ke zdraví	x	Součást ZSV, TEV																							
Informatika a informační a komunikační technologie		4	2				2					1							2	2	1			1		
Volitelné předměty		8					1				4				3	5				1	4	8		5		
Disponibilní časová dotace		26																								
Celková povinná časová dotace		132																	33	33	33	33	132	26		

Legenda:

M – minimální časová dotace; **D** – disponibilní časová dotace; **V** – dotace Výchova ke zdraví; **C** – dotace Člověk a svět práce, **2p** – 2 vyučovací hodiny v polovině třídy

4.2. Poznámky k učebnímu plánu

4.2.1 Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obsah vzdělávacího předmětu **Český jazyk a literatury (CJL)** je realizován ve všech ročnících G5 – G8. Výuka probíhá v celých a dělených hodinách. Celková týdenní časová dotace činí 4/1 VH .

Vzdělávací obsah vzdělávacího předmětu **Anglický jazyk 1 (AJ1)** a **Anglický jazyk 2 (AJ2)** je realizován v ročnících G5 – G8. Výuka AJ1 a AJ2 probíhá v dělených hodinách (třída se zpravidla dělí na 2 rovnoměrné skupiny). Vzdelávací obsah vzdělávacího předmětu AJ1 má týdenní časovou dotaci 3 VH (G5 – G7), resp. 4 VH (G8).

Vzdělávací obsah vzdělávacího předmětu **Anglický jazyk 2 (AJ2) – druhý cizí jazyk** je zařazen do ročníků G5- G8 s časovou týdenní dotací 3 VH ve všech 4 ročnících.

Další cizí jazyk může být německý, francouzský, španělský, italský, ruský, slovenský, polský, případně jiný jazyk, anglický jazyk jako Další cizí jazyk musí škola nabídnout žákům, kteří nezvolili anglický jazyk jako Cizí jazyk.

Vzdělávací obsah vzdělávacího předmětu **Německý jazyk 1 (NJ1)** a **Německý jazyk 2 (NJ2)** je realizován v ročnících G5 – G8. Výuka NJ1 a NJ2 probíhá v dělených hodinách (třída se zpravidla dělí na 2 rovnoměrné skupiny). Vzdelávací obsah vzdělávacího předmětu NJ1 má týdenní časovou dotaci 3 VH (G5 – G7), resp. 4 VH (G8)..

Vzdělávací obsah vzdělávacího předmětu **Německý jazyk 2 (NJ2) – druhý cizí jazyk** je zařazen do ročníků G5 – G8 s časovou týdenní dotací 3 VH. Pokud si žák nezvolil NJ2, volil z nabídky jiné vzdělávací obsahy, které lépe odpovídají jeho zájmům. Další cizí jazyk může být anglický, francouzský, španělský, italský, ruský, slovenský, polský, případně jiný jazyk.

4.2.2 Umění a kultura

Vzdělávací obsah vzdělávacího předmětu **Hudební výchova (HUV)** je realizován v G5 – G6 s týdenní časovou dotací 2 VH v obou ročnících a půlených třídách, dle volby žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího předmětu **Výtvarná výchova(VYV)** je realizován v G5 – G6 s týdenní časovou dotací 2 VH v obou ročnících a půlených třídách, dle volby žáků.

4.2.3 Matematika a její aplikace

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace v rámci školního učebního plánu zahrnuje předmět **Matematika (MAT)**. Vzdelávací obsah předmětu je realizován ve všech ročnících G5 – G8. Výuka probíhá v celých a půlených hodinách v G5 – G7 s týdenní časovou dotací 4/1, v G8 s dotací 3/1. Půlené hodiny jsou zaměřeny na procvičování učiva a řešení praktických a komplexních úloh a aplikací matematiky. Výuka matematiky probíhá v učebnách jednotlivých tříd, v případě oblasti aplikace

matematiky v multimediální nebo počítačové učebně a v terénu. Podle typu celku jsou voleny metody a formy práce a místo výuky.

4.2.4 Informatika a informační a komunikační technologie

Vzdělávací oblast Informatika a informační a komunikační technologie v rámci školního učebního plánu zahrnuje předmět **Informatika a informační a komunikační technologie (ITE)**. Vzdelávací obsah předmětu je realizován v G5 – G7. Výuka probíhá v půlených hodinách s týdenní časovou dotací 2 VH (G5 – G6), resp. 1 VH (G7). Celková dotace činí 5 VH.. Výuka ITE probíhá v počítačové učebně, případně v multimediální učebně. Výuka předmětu je rozdělena do tří základních celků – vyhledávání informací a komunikace, zpracování a využití informací a využití digitálních technologií. Podle typu celku jsou voleny metody a formy práce a místo výuky (studenti budou často pracovat na samostatných či skupinových projektech a budou zpracovávat tematické referáty).

4.2.5 Člověk a společnost

Vzdělávací obsah předmětu **Dějepis (DEJ)** je realizován ve všech ročnících G5 až G8. Výuka DEJ probíhá s časovou dotací 2 VH týdně (G5 – G7) a 1 VH týdne (G8) v celých vyučovacích hodinách.

Vzdělávací obsah předmětu **Základy společenských věd (ZSV)** je realizován ve všech ročnících G5 – G8. Výuka probíhá ve 2 celých vyučovacích hodinách ve všech ročnících.

4.2.6 Člověk a příroda

Vzdělávací oblast Člověk a příroda v rámci školního učebního plánu zahrnuje následující předměty: Fyzika, Chemie a Biologie.

Fyzika (FYZ)

Vzdělávací obsah předmětu je realizován ve všech ročnících G5 – G8. Výuka probíhá v celých hodinách ve všech ročnících v dotaci 2, 2, 1, 2 a v půlené hodině v kvintě 0,5 VH. Celková týdenní dotace činí celkem pro G5 – G8 8,5 hodiny ve struktuře 2,5- 2-2-2. Půlená hodina je zaměřena na experimenty, měření, laboratorní práce, pozorování a cvičení. Výuka fyziky probíhá v učebně fyziky, fyzikální laboratoři, počítačové a multimediální učebně a v terénu. Výuka předmětu je rozdělena do pěti základních celků – teoretická fyzika, fyzika v praxi, experiment a pozorování ve fyzice, laboratorní práce a měření, příklady a cvičení. Podle typu celku jsou voleny metody a formy práce a místo výuky.

Chemie (CHE)

Vzdělávací obsah předmětu je realizován v G5 – G8. Výuka probíhá v celých hodinách ve všech ročnících s dotací 2 VH a v půlené VH v dotaci 0,5 v G5. Celková týdenní dotace činí celkem pro G5 – G8 8,5 hodiny ve struktuře 2,5 – 2 – 2 – 2. Půlené hodiny jsou zaměřeny na experimenty, laboratorní práce a cvičení. Výuka chemie probíhá v učebně a laboratoři chemie, počítačové a multimediální učebně a v terénu. Výuka předmětu je rozdělena do pěti základních celků – organická a anorganická chemie, chemie v praxi, experimenty v chemii, laboratorní práce,

příklady a cvičení. Podle typu celku jsou voleny metody a formy práce a místo výuky.

Biologie a geologie (BIG)

Vzdělávací obsah předmětu je realizován ve všech ročnících G5 – G8. Výuka probíhá v celých hodinách ve všech ročnících s týdenní časovou dotací 2 VH. Celková týdenní dotace činí celkem pro G5 – G8 8 hodin ve struktuře 2- 2 – 2 – 2. Výuka biologie probíhá v učebně, pracovně a laboratoři biologie, počítačové a multimediální učebně a v terénu. Podle typu jsou voleny metody a formy práce a místo výuky.

Zeměpis (ZEM)

Vzdělávací obsah předmětu je realizován v G5 – G7. Celková týdenní dotace činí 6 hodin ve struktuře 2 – 2 – 2. Výuka zeměpisu probíhá v učebně společenskovedních předmětů, v počítačové a multimediální učebně, v kmenových třídách a v terénu. Výuka předmětu je rozdělena do následujících celků: Geografické pojmy; Kartografie a topografie; Přírodní obraz země; Regionální geografie světa; Regionální geografie Evropy a České republiky; Společenské a hospodářské prostředí a Životní prostředí.

Podle typu celku jsou voleny metody a formy práce a místo výuky.

4.2.7 Člověk a zdraví

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví v rámci školního učebního plánu zahrnuje předměty: **Tělesná výchova (TEV- TVH, TVD)** a Biologie a geologie a Základy společenských věd. Vzdelávací obsah předmětu TEV je realizován ve všech ročnících G5 – G8. Výuka TEV probíhá v oddělených skupinách (hoši – dívky ve všech ročnících) v dotaci 2- 2 – 2 - 2. Celková týdenní dotace činí celkem pro G5 – G8 8 hodin. Výuka TEV her probíhá v tělocvičně, na školním hřišti, městském stadionu, v městském parku a okolí školy a v oblastech vybraných pro sportovní kurzy a zájezdy. Výuka předmětu TEV je rozdělena do dvou základních celků – tělesná výchova a zdravotní tělesná výchova. Součástí výuky jsou: činnosti ovlivňující zdraví, činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností, činnosti podporující pohybové učení, prvky zdravotní tělesné výchovy. Podle typu celku jsou voleny metody a formy práce a místo výuky.

Výchova ke zdraví

Tento předmět není ustanoven.

Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Výchova ke zdraví je začleněn do předmětů BIG a ZSV tímto učivem:

- vztahy mezi lidmi a formy soužití
- změny v životě člověka a jejich reflexi
- zdravý způsob života a péče o zdraví
- rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
- hodnota a podpora zdraví
- osobnostní a sociální rozvoj.

4.2.8 Člověk a svět práce

Tento předmět není ustanoven.

Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a svět práce je začleněn do předmětu Základy společenských věd tímto učivem:

- trh práce a profesní volba
- pracovněprávní vztahy
- tržní ekonomika
- národní hospodářství a úloha státu v ekonomice
- finance.

4.2.9 Volitelné semináře (VS)

Volitelné semináře jsou součástí učebního plánu od sexty výše a žáci si je volí podle svého zájmu. Na výběr je vždy zaměření přírodovědné a humanitní. Nejnižší počet v semináři je stanoven na 12 žáků.

Časová dotace je v jednotlivých ročnících stanovena takto:

Sexta – 1 VH (nabídka 2 přírodovědných a 2 humanitních seminářů)

Septima – 4 VH (nabídka 4 přírodovědných a 4 humanitních seminářů)

Oktáva – 8 VH (z toho 2 VH konverzace AJ/NJ + nabídka 6 přírodovědných a 6 humanitních seminářů)

Nabídka seminářů včetně anotací bude zveřejněna vždy do 15. února předchozího školního roku na webových stránkách školy, kde se také žáci budou na semináře elektronickou cestou přihlašovat, a to nejpozději do 15. dubna předchozího šk. roku (tzn. budoucí sexta v kvintě, atd.). Poté ředitel školy rozhodne, které ze seminářů budou otevřeny. Rozhodující pro otevření semináře je počet – minimálně 12 žáků.

Zkratky volitelných předmětů (viz dále schéma VS)

FYS – Fyzikální seminář

ZES – Zeměpisný seminář

BIS - Biologický seminář

CHS – Chemický seminář

EKS – Ekonomický seminář

HIS – Historický seminář

MEV- Mediální výchova

MAC – Matematická cvičení

MVS – Mediální výchova-seminář

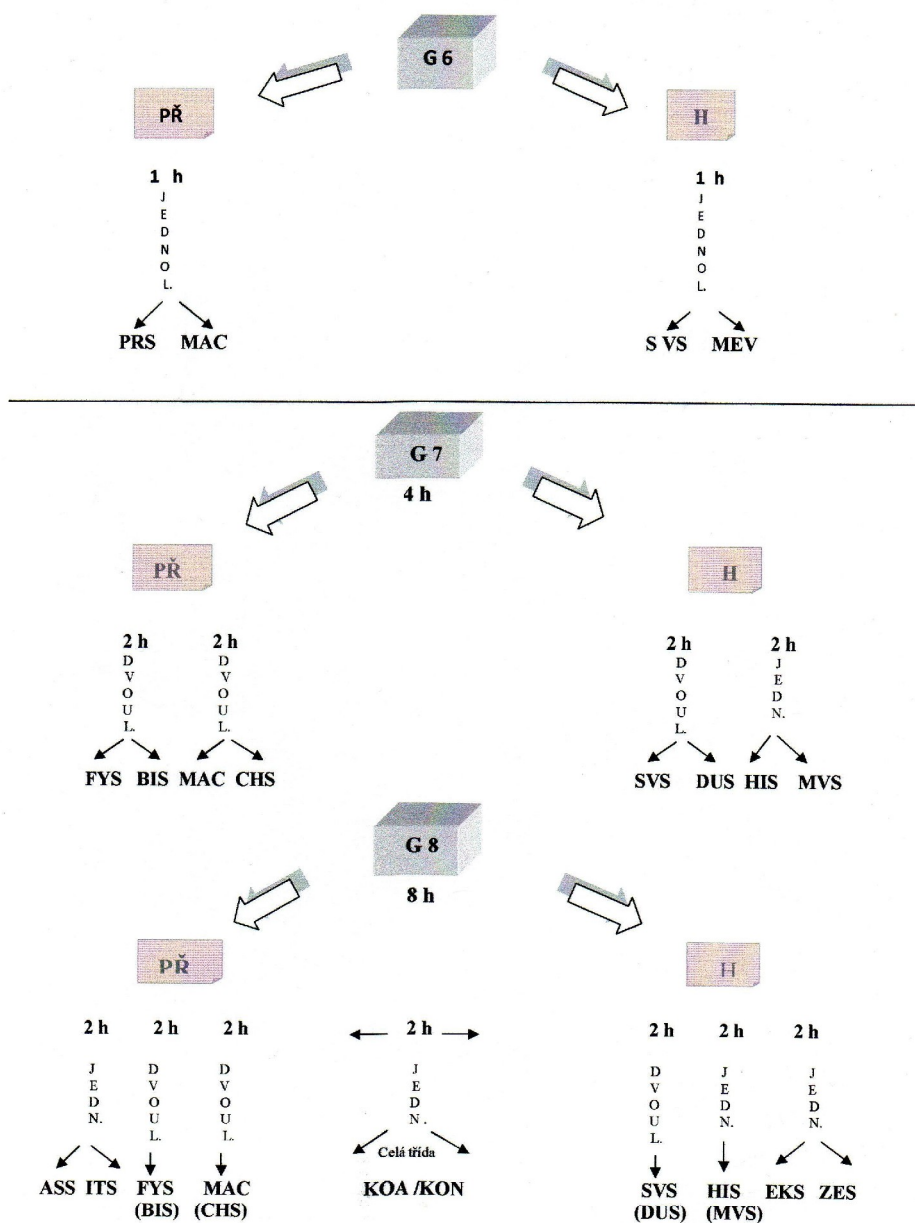
ASS – Astronomický seminář

ITS - Informační technologie- seminář

DUS – Dějiny umění - seminář

SVS – Společenskovědní seminář

4.2.10 Schéma volitelných předmětů ŠVP Škola pro 21. století

5. Učební osnovy

5.1. Charakteristiky vyučovacích předmětů

5.1.1 Český jazyk a literatura (CJL)

Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci 4/1 VH týdně v kvintě až oktávě, z toho je 1 VH čerpána z disponibilní časové dotace vázané. Výuka probíhá v celých třídách, pouze 1 VH je dělená a je zaměřena na jazykovou a slohovou složku předmětu.

Při výuce převažují dialogické metody, které vedou k samostatnému usuzování a vyvozování poznatků samotnými žáky. Z hlediska organizace je možné volit různé formy výuky (skupinové, individuální, frontální) podle charakteru tématu a s ohledem na potřeby žáků a zkušenosti a dovednosti vyučujících.

Obsahové vymezení předmětu

Předmět zahrnuje tyto složky:

Jazykovou výchovu

Literaturu výchovu

Komunikační a slohovou výuku

Jazyková výchova

Učivo (viz níže) je rozloženo do 4 ročníků tak, aby vždy vycházelo z předchozích znalostí, navazovalo na ně, a tak umožnilo žákům vyvozovat nové poznatky a zároveň je zařadit do soustavy již poznaného. Žáci si osvojují odbornou terminologii a jsou vedeni k jejímu důslednému užívání.

Učivo:

- fonetika (konsonanty, vokály, způsoby tvoření, výslovnost, modulace, intonace, pauzy, frázování)
- lexikologie (SZ a její části, slohové rozvrstvení SZ, význam slov, obohacování SZ, tvoření slov)
- morfologie (problematika rodu, čísla, deklinace, konjugace, odchylky, flexibilní a nonflexibilní slovní druhy)
- syntax (výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, větné členy, věta jednoduchá – souvětí, přímá a nepřímá řeč, hypersyntax, odchylky od větné stavby motivované a nemotivované)
- pravopis
- obecné poučení o jazyce (jazykové skupiny, národní jazyk a jeho rozvrstvení, základy vývoje češtiny, jazyk a komunikace, jazyková kultura, norma a kodifikace, jazykové příručky)

Literatura

Učivo vede ke kultivaci žákovy osobnosti jak z hlediska písemného, tak mluveného projevu. Žáci pracují s literárními texty doporučenými i texty dle vlastního výběru, rozlišují a zároveň nalézají typické rysy tvorby daného literárního období i autorů v něm tvořících, srovnávají je a vyvozují obecné závěry, a tak charakterizují jednotlivé literární směry i jednotlivé autory. Základ poznání literárních snah národní literatury tvoří znalosti o literatury světové.

Nezbytnou složku tvoří vlastní interpretace textu, která vychází ze znalostí literárních směrů.

Žáci jsou schopni analyzovat text, hledat souvislosti jeho vzniku a nalézat společné rysy uměleckého i neuměleckého textu v daném období. Na základě svých čtenářských zkušeností jsou schopni posuzovat literární snahy v kontextu společenského vývoje národního i světového.

Učivo zahrnuje:

- literární teorii
- literární historii
- interpretace literárního díla (poznání různých pojetí interpretace)
- tvořivé činnosti s literárním textem (přednes, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní tvorba, vlastní ilustrace k literárnímu textu)

Komunikační a slohová výchova

Komunikační a slohová výchova úzce souvisí s výchovou mediální, osobnostní a sociální. Žáci si osvojí dovednosti vyjadřovat se kultivovaně (v psaném i mluveném projevu), využívat vhodných verbálních i nonverbálních prostředků, vést diskusi a také se do ní vhodně zapojovat, rozlišovat manipulativní působení médií. Jsou schopni analyzovat texty různých typů, vyhledávat klíčová slova, formulovat hlavní myšlenky, tvořit otázky. Osvojí si schopnost napsat rozmanité slohové útvary s vhodnou, odpovídající slovní zásobou s ohledem na kontext a obsah textu. Ve své práci využívají různé informační zdroje, porovnávají je a ověřují si jejich správnost. V odborném textu dodržují všechny náležitosti včetně citací a poznámkového aparátu. Práce uměleckého charakteru odrážejí kromě jiného i hloubku a šířku slovní zásoby a kultivovanost vyjadřování autorů. Podobně je tomu i v projevech mluvených.

Mezipředmětové vztahy a průřezová témata

Vzhledem k charakteru a postavení CJL v rámci všech předmětů musí se v jeho obsahu odrážet mezipředmětové vztahy a zahrnuje všechna průřezová témata.

a) Mezipředmětové vztahy

Uvedena jsou pouze některá témata. Úplné zachycení bude až v osnovách a především v tematických plánech pro jednotlivé ročníky.

Cizí jazyk I + Cizí jazyk II – vývoj jazyka, srovnávání jazyků, národní literatury,

Dějepis – souvislost proměn společnosti a jazykového a literárního vývoje

Základy společenských věd – vnitřní svět člověka, podobnost a odlišnost lidí,...

Zeměpis – jazyk mapy, symboly, značky

Hudební výchova – interpretace hudby, dílo a jeho autor, hudebně dramatické projevy

Výtvarná výchova – smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření, vývoj výtvarného umění

Informatika a informační a komunikační technologie – práce s elektronickými médii, digitální technologie

b) Průřezová témata

Podrobné zachycení průřezových témat je součástí osnov a především tematických plánů pro jednotlivé ročníky. Zde jsou uvedeny pouze příklady.

Osobnostní a sociální výchova – sociální dovednosti v oblasti komunikace, kooperace, tvořivost, rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – sociální a kulturní odlišnosti, osobnosti evropské kultury, zvyky a tradice

Multikulturní výchova – komunikace s členy jiných kultur, vnímání verbálních a nonverbálních projevů odlišnými sociokulturními skupinami, cizí jazyk jako prostředek dorozumění

Environmentální výchova – hodnocení objektivnosti a závažnosti tzv. ekologických sdělení, vnímání kulturního dědictví

Mediální výchova – vnímání postojů autora, výstavba mediálních sdělení, výrazové prostředky, spolupráce, vnímání a srovnávání různých druhů mediálních sdělení, manipulace, reklama.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- využívá různé informační zdroje, získané informace tvořivě zpracovává a kriticky je posuzuje
- vyjadřuje se samostatně, bezchybně, s ohledem na situaci,
- ve svém učení využívá různých stylů učení a je schopen zpětné vazby ve vztahu k vlastnímu učení a myšlení
- ovládá dovednosti kritického čtení a dokáže ho plně využívat
- při hodnocení výsledků své práce zaujímá kritické postoje, přijímá ocenění, radu i kritiku
- úspěchy i chyby jsou pro něj podnětem pro další práci
- správně a vhodně formuluje otázky i odpovědi

Učitel

- vhodně formuluje otázky, a vede tak žáky k tvořivému přístupu k předmětu
- využívá různých informačních zdrojů, a tak ukazuje možnosti i práce s nimi
- zadává úkoly vedoucí ke skupinové práci
- slovně hodnotí výkon žáků a spolu s nimi stanoví kritéria hodnocení
- otevřeně hovoří o svých prožitcích a pocitech při vnímání literárního díla
- chybu žáka chápe jako možnost dalšího rozvoje žákovy osobnosti – diskutuje, rozebírá a vede k poznání chyby jako součástí učení
- vede žáky ke kritickému pohledu na výsledky vlastní práce
- připravuje spolu s žáky besedy, prezentace vlastních děl
- vede ročníkové, seminární práce a práce SOČ
- upozorňuje na neobjektivnost mediálních sdělení

Metody a formy práce

- dialogické metody (řízený rozhovor, besedy, diskuse)
- výklad, referát
- přednes
- prezentace výsledků skupinové a samostatné práce
- skupinová i frontální výuka
- problémové učení (možnost v hodině, doma – samostatná práce)
- dramatizace

Kompetence k řešení problémů

Žák

- vnímá problémy, rozpozná je a nalézá jejich podstatu, kterou vhodně pojmenuje
- formuluje hypotézy
- navrhuje různá řešení problémů včetně vhodné argumentace a postupných kroků
- srovnává příčiny vzniku různých problémových situací, popíše je a odhaluje jejich vzájemné souvislosti
- zvažuje klady a zápory navrhovaných řešení
- obhájí svá tvrzení a dokládá je vhodnými argumenty
- kriticky interpretuje získané poznatky
- jeho písemný i mluvený projev je kritický, ale uvážlivý, odráží schopnost přijmout odpovědnost za chybné rozhodnutí

Učitel

- nabízí žákům problémové úkoly vedoucí ke srovnávání a posuzování odlišností
- upozorňuje na nebezpečí zevšeobecnování
- sám vhodně argumentuje a formuluje své názory
- vede žáky k interpretaci literárních děl a ukazuje možnosti kritického přístupu
- pravidelně hodnotí práci žáků a práci svoji a spolu se třídou navrhuje možnosti zlepšení

Metody a formy

- dialogické (rozhovor, diskuse, besedy)
- práce s textem a interpretace děl
- samostatná a skupinová práce
- přednes, prezentace
- tvořivé psaní (v počátcích hra se slovy)

Kompetence komunikativní

Žák

- efektivně využívá dostupné komunikační prostředky, a to vždy s ohledem na danou komunikační situaci
- vhodně a jasně formuluje své názory a myšlenky jak v mluveném, tak v psaném projevu, ve sporných situacích pomáhá k dosažení porozumění
- s ohledem na situaci využívá různých prostředků komunikace s okolním světem (e-mail, SMS, dopis, telefonický rozhovor, fax, ...)
- jeho projev je vyvážený i s ohledem na použití verbálních a nonverbálních jazykových prostředků
- vhodně využívá odborný jazyk a symbolických i grafických vyjádření různého typu
- zohledňuje zkušenosti partnerů v komunikaci
- vhodně prezentuje sebe i svou práci před známým i neznámým publikem
- jeho mluvený projev je přirozený bez výrazných prohrěšků proti zásadám správné výslovnosti
- písemný projev odráží žákovu sečtělost, zběhlost ve vyjadřování a osvojení všech pravopisných pravidel

Učitel

- vede žáky k samostatnému projevu (psanému i mluvenému)

- taktně opravuje prohřešky proti spisovnosti
- vysvětluje možnosti účinné komunikace
- je sám vzorem spisovného projevu – využívá všech verbálních i nonverbálních prostředků
- učí žáky diskusi a polemice
- rozebírá a hodnotí různé projevy a komunikační situace a spolu s žáky navrhuje možnosti zlepšení

Metody a formy

- poslech a rozbor ukázek
- rozhovor – diskuse – polemika
- samostatná a skupinová práce (př. tvorba třídního časopisu)
- referát, přednes, autorské čtení, tvořivé psaní
- besedy o čtenářských denících

Kompetence sociální a personální

Žák

- formuluje spolu s ostatními pravidla společné práce
- vnímá projevy druhých ve skupině a vhodně na ně reaguje (verbálně i nonverbálně)
- vyjadřuje se vždy s ohledem na situaci
- hodnotí sebekriticky své projevy, je schopen sebereflexe
- literární dílo vidí jako zdroj poznání pro chování svoje i druhých lidí
- vhodným způsobem navazuje rozhovor a v diskusi respektuje názory druhých lidí
- při posuzování uměleckých děl se řídí vlastním úsudkem, nenechá se ovlivnit mediálními a společenskými tlaky

Učitel

- stanovuje pravidla práce společně se žáky
- oceňuje klady a pokroky v práci, ale také taktně upozorňuje na nedostatky (př. pravopis, nevhodné vystupování a vyjadřování)
- při rozboru a interpretaci děl upozorňuje na nedostatky, ale zároveň vede žáky k pochopení souvislostí
- zadává úkoly pro samostatnou i skupinovou práci
- s ohledem na individuální zvláštnosti volí různé role pro jednotlivé žáky tak, aby povzbuzoval jejich sebevědomí (př. výtvarné nadání – ilustrace k textu, nadšení pro PC – elektronická podoba společné práce, prezentace v Power Pointu)

Metody a formy

- rozhovor, diskuse
- prezentace společné práce
- poslech a rozbor ukázek
- dramatizace (konfliktní situace, lit. díla)
- skupinová a samostatná práce

Kompetence občanské

Žák

- vnímá chování lidí v různých situacích na základě svých vlastních čtenářských a životních zkušeností
- literaturu chápe jako zdroj poznání různorodosti hodnot, názorů a postojů

- srovnává a hodnotí různé pojetí zákonů a společenských norem na základě čtenářských zkušeností
- váží si mateřského jazyka, což prokazuje např. tím, že se vhodně vyjadřuje, nemluví vulgárně, snaží se vždy používat především české výrazy
- vyjadřuje se k událostem a vývoji veřejného života na základě dostatečné informovanosti
- zúčastňuje se literárních i jazykových soutěží
- podílí se na kulturním životě školy

Učitel

- vede žáky k aktivnímu zapojení do kulturního života školy (Vánoční aula, Jarní koncert, Studentské múzy) a sám se na něm podílí
- pravidelně zařazuje prvky tvořivého psaní do hodin LV
- vede žáky k porovnávání různých jazykových projevů z hlediska „lidskosti“
- vysvětluje a dokládá na ukázkách možné projevy intolerance, xenofobie a rasismu a vede žáky k umění vnímat tyto projevy jako nežádoucí
- vlastním projevem ukazuje žákům bohatost češtiny a možnosti vyjadřování v mateřském jazyce

Metody a formy

- rozhovor, beseda, diskuse
- společná návštěva divadelního, filmového představení a následná beseda
- samostatná vystoupení v rámci hodiny, školy, na veřejnosti
- literární a jazykové soutěže (Památník Terežín, OČJ, Soutěž ml. recitátorů)

Kompetence k podnikavosti

Žák

- při výuce je aktivní, vyvíjí vlastní iniciativu
- tvořivě přistupuje k zadávaným úkolům (př. v oblasti stylistiky, rozboru textů)
- vede si vlastní poznámky, čtenářský deník
- využívá různé informační zdroje a vhodně jich využívá
- spolužákům jasně stručně vysvětlí své pojetí problému, zadaného úkolu
- běžně navrhuje optimální postupy řešení
- samostatně zvládá složité úkoly – práci si rozčlení na jednotlivé kroky, popíše je, zdůvodní a závěr své práce vhodně formuluje s ohledem na posluchače

Učitel

- vede žáky k samostatnosti postupným zadáváním úkolů (grafický rozbor, navržení možného postupu, interpretace kratšího úseku textu)
- slovně hodnotí práci žáků
- všímá si úspěchů i neúspěchů, vyzdvihuje pokrok a vše vždy slovně hodnotí

Metody a formy jsou stejné jako u všech předchozích oblastí.

5.1.2 Cizí jazyk –Anglický jazyk 1 (AJ1), Anglický jazyk 2 (AJ2)

Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předměty Anglický jazyk (AJ1 a AJ2) jsou zařazeny do výuky v kvintě až oktávě osmiletého gymnázia. Časová dotace CIZÍHO JAZYKA AJ 2 ve všech ročnících a CIZÍHO JAZYKA AJ 1 v kvintě až septimě je 3 hodiny týdně. V oktávě je u CIZÍHO JAZYKA AJ1 časová dotace navýšena o 1 hodinu.

Výuka probíhá v dělených hodinách (třída se zpravidla dělí na 2 rovnoměrné skupiny).

Při výuce je kladen důraz na komunikační schopnosti žáků, čemuž je podřízena i výuka gramatiky. Z hlediska organizace je možné volit různé formy výuky (skupinové, individuální, frontální) podle charakteru tématu a učiva a s ohledem na potřeby žáků a zkušenosti a dovednosti vyučujících.

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávacího oboru Cizí jazyk. Navazuje na poznání mateřského jazyka a má i podobné cíle, tj. jazykové znalosti, komunikační dovednosti, ale i některé cíle specifické jen pro cizí jazyk, které vyplývají z potřeb a života v současném světě. Aktivní znalost cizích jazyků je v současné epoše nezbytná jak z hlediska globálního, neboť přispívá k účinnější mezinárodní komunikaci, tak i pro osobní potřebu žáka, protože usnadňuje přístup k informacím a k intenzivnějším osobním kontaktům, čímž umožňuje vyšší mobilitu žáka. V současné době je ve výuce AJ1 a AJ2 vedle kognitivní výkonnosti žáka (jazykové vědomosti gramatické, lexikální, pravopisné, fonetické apod.) kladen důraz na motivaci žáka a jeho zájem o studium cizího jazyka. Vyučování anglickému jazyku vede k prohlubování komunikačních kompetencí získaných při základním vzdělávání. Předpokládá se, že většina žáků bude v tomto předmětu skládat maturitní zkoušku. Pokud se tak rozhodnou, je vhodným doplňkem výuka ve volitelném konverzačním semináři, který žáci volí v oktávě v dvouhodinové dotaci.

Vzdělávání v AJ1 navazuje podle Společného evropského referenčního rámce na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídající úrovni A2 a směřuje k dosažení výstupní úrovně B2.

Vzdělávání v AJ 2 navazuje podle Společného evropského referenčního rámce na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídající úrovni A1 a směřuje k dosažení výstupní úrovně B1.

V hodinách se vedle učebnic dále využívají doprovodné učební materiály – časopisy, videokurzy, videonahrávky k jednotlivým tématům především při výuce reálií, v případě potřeby materiály uvedené v konverzačních nebo gramatických příručkách. Při výuce podle programu B2 se využívá relativně velké množství těchto doplňkových podkladů.

Žáci mají vždy k dispozici učebnici, dále nástěnné mapy, on-line cvičení k učebnicím a další obrazový materiál. Součástí výuky jsou podle možností i exkurze do německy či anglicky mluvících zemí. K výuce patří i práce na vhodných projektech.

Specifika výuky cizího jazyka spočívají v tom, že se jednotlivé výstupy a učivo neustále promítají ve spirále. V osnovách jsou sice uvedeny zpravidla jen jednou, což ovšem nevylučuje opakování při jejich získávání.

Vyučovací předmět klade důraz na:

- získávání zájmu o studium anglického jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití účinné komunikace v anglickém jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v anglickém jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí

- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a práci s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů
- model britské angličtiny, ale žáci jsou seznamováni také s modelem americké angličtiny

Mezipředmětové vztahy

Uvedena jsou pouze některá témata. Úplné zachycení bude v osnovách a především v tématických plánech pro jednotlivé ročníky.

Český jazyk a Anglický jazyk 1, 2 – srovnávání jazyků, gramatický, morfologický a syntaktický systém jazyka, lexikum

Dějepis – souvislost proměn společnosti a jazykového a literárního vývoje

Základy společenských věd – vnitřní svět člověka, podobnost a odlišnost lidí,...

Geografie – jazyk mapy, symboly, značky

Hudební výchova – interpretace hudby, dílo a jeho autor, hudebně dramatické projevy

Výtvarná výchova – smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření, vývoj výtvarného umění

Informatika a informační a komunikační technologie – práce s elektronickými médii, digitální technologie

Průřezová témata:

Předmětem prolínají všechna průřezová témata, zejména:

Osobnostní a sociální výchova - sociální dovednosti v oblasti komunikace, kooperace, tvořivost, rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - sociální a kulturní odlišnosti, osobnosti evropské kultury, zvyky a tradice

Multikulturní výchova - komunikace s členy jiných kultur, vnímání verbálních a nonverbálních projevů odlišnými sociokulturními skupinami, cizí jazyk jako prostředek dorozumění,

Environmentální výchova - hodnocení objektivnosti a závažnosti tzv. ekologických sdělení, vnímání kulturního dědictví

Výchova demokratického občana - obhajování práv, aktivní naslouchání, argumentace, kulturní odlišnosti

Mediální výchova - vnímání postojů autora, výstavba mediálních sdělení, výrazové prostředky, spolupráce, vnímání a srovnávání různých druhů mediálních sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- plánuje a organizuje si své učení
- efektivně využívá různé strategie učení, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení

- kriticky přistupuje k různým zdrojům informací, získané informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu i v praxi
- při hodnocení výsledků své práce zaujímá kritické postoje, přijímá ocenění, radu i kritiku
- úspěchy i chyby jsou pro něj podnětem pro další práci

Učitel

- vhodně formuluje otázky, a vede tak žáky k tvořivému přístupu k předmětu
- využívá různých informačních zdrojů, a tak ukazuje možnosti práce s nimi
- zadává úkoly vedoucí ke skupinové práci
- slovně hodnotí výkon žáků a spolu s nimi stanoví kritéria hodnocení
- chybu žáka chápe jako možnost jeho dalšího učení
- vede žáky k ověřování výsledků

Metody a formy práce

- dialogické metody (řízený rozhovor, diskuse)
- prezentace výsledků skupinové a samostatné práce
- skupinová i frontální výuka
- problémové učení (možnost v hodině, doma – samostatná práce)
- role-play

Kompetence k řešení problémů

Žák

- vnímá problémy, rozpozná je a nalézá jejich podstatu, kterou vhodně pojmenuje
- formuluje hypotézy
- navrhuje různá řešení problémů včetně vhodné argumentace a postupných kroků
- srovnává příčiny vzniku různých problémových situací, popíše je a odhaluje jejich vzájemné souvislosti
- zvažuje klady a zápory navrhovaných řešení
- obhájí svá tvrzení a dokládá je vhodnými argumenty
- kriticky interpretuje získané poznatky
- jeho písemný i mluvený projev je kritický, ale uvážlivý, odráží schopnost přijmout odpovědnost za chybné rozhodnutí

Učitel

- klade vhodné otázky a zadává vhodné úkoly
- umožní žákům přístup k informačním zdrojům
- pravidelně hodnotí práci žáků a práci svoji a spolu se třídou navrhuje možnosti zlepšení

Metody a formy

- dialogické (rozhovor, diskuse, besedy)
- práce s textem
- samostatná a skupinová práce
- prezentace

Kompetence komunikativní

Žák

- efektivně využívá dostupné komunikační prostředky, a to vždy s ohledem na danou komunikační situaci

- vhodně a jasně formuluje své názory a myšlenky jak v mluveném, tak v psaném projevu, ve sporných situacích pomáhá k dosažení porozumění
- s ohledem na situaci využívá různých prostředků komunikace s okolním světem (e-mail, SMS, dopis, telefonický rozhovor, fax, ...)
- jeho projev je vyvážený i s ohledem na použití verbálních a nonverbálních jazykových prostředků
- vhodně využívá odborný jazyk a symbolických i grafických vyjádření různého typu
- zohledňuje zkušenosti partnerů v komunikaci
- vhodně prezentuje sebe i svou práci před známým i neznámým publikem
- jeho mluvený projev je přirozený bez výrazných prohrěšků proti zásadám správné výslovnosti
- písemný projev odráží žákovu sečtělost, zběhlost ve vyjadřování a osvojení pravidel

Učitel

- vede žáky k samostatnému a souvislému projevu (psanému i mluvenému)
- taktně opravuje chyby
- vysvětluje možnosti účinné komunikace a vytváří k ní dostatek příležitostí
- vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ve skupinách, atd.
- je sám vzorem spisovného projevu – využívá všech verbálních i nonverbálních prostředků
- učí žáky diskusi a polemice v daném jazyce

Metody a formy

- poslechová cvičení odpovídající úrovni
- rozhovor – diskuse – role-play
- samostatná a skupinová práce
- referát, psaní
- besedy na dané téma

Kompetence sociální a personální

Žák

- formuluje spolu s ostatními pravidla společné práce, spolupracuje ve skupině
- vnímá projevy druhých ve skupině a vhodně na ně reaguje (verbálně i nonverbálně)
- vyjadřuje se vždy s ohledem na situaci
- hodnotí sebekriticky své projevy, je schopen sebereflexe
- vhodným způsobem navazuje rozhovor a v diskusi respektuje názory druhých lidí
- při posuzování uměleckých děl se řídí vlastním úsudkem, nenechá se ovlivnit mediálními a společenskými tlaky

Učitel

- stanovuje pravidla práce společně se žáky
- oceňuje klady a pokroky v práci, ale také taktně upozorňuje na nedostatky (př. pravopis, nevhodné vystupování a vyjadřování)
- zadává úkoly pro samostatnou i skupinovou práci
- s ohledem na individuální zvláštnosti volí různé role pro jednotlivé žáky tak, aby povzbuzoval jejich sebevědomí

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- podněcuje žáky k argumentaci a verbálnímu projevu všeobecně
- vysvětluje rozdíly mezi společenským chováním v ČR a anglicky mluvících zemích

Metody a formy

- rozhovor, diskuse
- prezentace společné práce
- poslechová cvičení
- dramatizace
- skupinová a samostatná práce

Kompetence občanské

Žák

- vnímá chování lidí v různých situacích na základě svých vlastních životních zkušeností
- cizí jazyk chápe jako zdroj poznání různorodosti hodnot, názorů a postojů
- srovnává a hodnotí různé pojetí zákonů a společenských norem na základě čtenářských zkušeností
- vyjadřuje se k událostem a vývoji veřejného života na základě dostatečné informovanosti
- zúčastňuje se jazykových soutěží
- podílí se na kulturním životě školy

Učitel

- vede žáky k aktivní prezentaci jejich myšlenek a názorů a k diskusi
- vysvětluje možné projevy intolerance, xenofobie a rasismu a vede žáky k umění vnímat tyto projevy jako nežádoucí
- vede žáky k vzájemnému naslouchání si

Metody a formy

- rozhovor, beseda, diskuse
- samostatná vystoupení v rámci hodiny, školy, na veřejnosti
- jazykové soutěže (konverzační soutěž, dramatická a překladatelská soutěž), výjezdy do zahraničí, příležitostné akce, projekty

Kompetence k podnikavosti

Žák

- při výuce je aktivní, vyvíjí vlastní iniciativu
- tvořivě přistupuje k zadávaným úkolům
- vede si vlastní poznámky a seznam nové slovní zásoby
- vhodně využívá různé informační zdroje
- spolužákům jasně stručně vysvětlí své pojetí problému, zadaného úkolu
- běžně navrhuje optimální postupy řešení
- samostatně zvládá složité úkoly – práci si rozčlení na jednotlivé kroky, popíše je, zdůvodní a závěr své práce vhodně formuluje s ohledem na posluchače
- efektivně organizuje svou práci

Učitel

- vede žáky k samostatnosti postupným zadáváním úkolů
- slovně hodnotí práci žáků
- všímá si úspěchů i neúspěchů, vyzdvihuje pokrok a vše vždy slovně hodnotí

Metody a formy jsou stejné jako u všech předchozích oblastí.

5.1.3 Cizí jazyk – Německý jazyk 1 (NJ1), Německý jazyk 2 (NJ2)

Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět CIZÍ JAZYK NĚMECKÝ NJ1 a NJ2 je zařazen do výuky v kvintě až oktávě osmiletého gymnázia. Časová dotace CIZÍHO JAZYKA NJ 2 ve všech ročnících a CIZÍHO JAZYKA NJ 1 v kvintě až septimě je 3 hodiny týdně. V oktávě je u CIZÍHO JAZYKA NJ1 časová dotace navýšena o 1 hodinu.

Výuka probíhá v dělených hodinách (třída se zpravidla dělí na 2 rovnoměrné skupiny).

Při výuce je kladen důraz na komunikační schopnosti žáků, čemuž je podřízena i výuka gramatiky. Z hlediska organizace je možné volit různé formy výuky (skupinové, individuální, frontální) podle charakteru tématu a učiva a s ohledem na potřeby žáků a zkušenosti a dovednosti vyučujících.

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávacího oboru Cizí jazyk. Navazuje na poznání mateřského jazyka a má i podobné cíle, tj. jazykové znalosti, komunikační dovednosti, ale i některé cíle specifické jen pro cizí jazyk, které vyplývají z potřeb a života v současném světě. Aktivní znalost německého jazyka je v současné epoše nezbytná jak z hlediska globálního, neboť přispívá k účinnější mezinárodní komunikaci, tak i pro osobní potřebu žáka, protože usnadňuje přístup k informacím a k intenzivnějším osobním kontaktům, čímž umožňuje vyšší pracovní mobilitu žáka. V současné době je ve výuce německého jazyka vedle kognitivní výkonnosti žáka (jazykové vědomosti gramatické, lexikální, pravopisné, fonetické apod.) kladen důraz na motivaci žáka a jeho zájem o studium cizího jazyka. Vyučování cizímu jazyku vede k prohlubování komunikativních kompetencí získaných při základním vzdělávání.

Předpokládá se, že žáci budou v tomto předmětu skládat maturitní zkoušku. Pokud se tak rozhodnou, je vhodným doplňkem výuka ve volitelném konverzačním semináři, který žáci volí v oktávě v dvouhodinové dotaci.

Vzdělávání v NJ1 navazuje podle Společného evropského referenčního rámce na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídající úrovni A2 směřuje k dosažení výstupní úrovně B2.

Vzdělávání v NJ2 navazuje podle Společného evropského referenčního rámce na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídající úrovni A1 a směřuje k dosažení výstupní úrovně B1.

V hodinách se vedle učebnic dále využívají doprovodné učební materiály – časopisy, videokurzy, videonahrávky k jednotlivým tématům především při výuce reálií, v případě potřeby materiály uvedené v konverzačních nebo gramatických příručkách. Při výuce podle programu B2 se využívá relativně velké množství těchto doplňkových podkladů.

Žáci mají vždy k dispozici učebnici, dále nástěnné mapy, on-line cvičení k učebnicím a další obrazový materiál. Součástí výuky jsou podle možností i exkurze do německy mluvících zemí. K výuce patří i práce na vhodných projektech.

Specifika výuky německého jazyka spočívá v tom, že se jednotlivé výstupy a učivo neustále promítají ve spirále. V osnovách jsou sice uvedeny zpravidla jen jednou, což ovšem nevylučuje opakování při jejich získávání.

Vyučovací předmět klade důraz na:

- získávání zájmu o studium německého jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití účinné komunikace v německém jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v německém jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a práci s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Mezipředmětové vztahy

Uvedena jsou pouze některá témata. Úplné zachycení bude v osnovách a především v tematických plánech pro jednotlivé ročníky.

Český jazyk a Německý jazyk 1, 2 – srovnávání jazyků, gramatický, morfologický a syntaktický systém jazyka, lexikum

Dějepis – souvislost proměn společnosti a jazykového a literárního vývoje

Základy společenských věd – vnitřní svět člověka, podobnost a odlišnost lidí,...

Geografie – jazyk mapy, symboly, značky

Hudební výchova – interpretace hudby, dílo a jeho autor, hudebně dramatické projevy

Výtvarná výchova – smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření, vývoj výtvarného umění

Informatika a informační a komunikační technologie – práce s elektronickými médii, digitální technologie

Průřezová témata:

Předmětem prolínají všechna průřezová témata, zejména:

Osobnostní a sociální výchova - sociální dovednosti v oblasti komunikace, kooperace, tvořivost, rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - sociální a kulturní odlišnosti, osobnosti evropské kultury, zvyky a tradice

Multikulturní výchova - komunikace s členy jiných kultur, vnímání verbálních a nonverbálních projevů odlišnými sociokulturními skupinami, cizí jazyk jako prostředek dorozumění,

Environmentální výchova - hodnocení objektivnosti a závažnosti tzv. ekologických sdělení, vnímání kulturního dědictví

Mediální výchova - vnímání postojů autora, výstavba mediálních sdělení, výrazové prostředky, spolupráce, vnímání a srovnávání různých druhů mediálních sdělení.

Výchovné a vzdělávací strategie k získávání klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- plánuje a organizuje si své učení

- efektivně využívá různé strategie učení, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení
- kriticky přistupuje k různým zdrojům informací, získané informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu i v praxi
- při hodnocení výsledků své práce zaujímá kritické postoje, přijímá ocenění, radu i kritiku
- úspěchy i chyby jsou pro něj podnětem pro další práci

Učitel

- vhodně formuluje otázky, a vede tak žáky k tvořivému přístupu k předmětu
- využívá různých informačních zdrojů, a tak ukazuje možnosti práce s nimi
- zadává úkoly vedoucí ke skupinové práci
- slovně hodnotí výkon žáků a spolu s nimi stanoví kritéria hodnocení
- chybu žáka chápe jako možnost jeho dalšího učení
- vede žáky k ověřování výsledků

Metody a formy práce

- dialogické metody (řízený rozhovor, diskuse)
- prezentace výsledků skupinové a samostatné práce
- skupinová i frontální výuka
- problémové učení (možnost v hodině, doma – samostatná práce)
- role-play

Kompetence k řešení problémů

Žák

- vnímá problémy, rozpozná je a nalézá jejich podstatu, kterou vhodně pojmenuje
- formuluje hypotézy
- navrhuje různá řešení problémů včetně vhodné argumentace a postupných kroků
- srovnává příčiny vzniku různých problémových situací, popíše je a odhaluje jejich vzájemné souvislosti
- zvažuje klady a zápory navrhovaných řešení
- obhájí svá tvrzení a dokládá je vhodnými argumenty
- kriticky interpretuje získané poznatky
- jeho písemný i mluvený projev je kritický, ale uvážlivý, odráží schopnost přijmout odpovědnost za chybné rozhodnutí

Učitel

- klade vhodné otázky a zadává vhodné úkoly
- umožní žákům přístup k informačním zdrojům
- pravidelně hodnotí práci žáků a práci svoji a spolu se třídou navrhuje možnosti zlepšení

Metody a formy

- dialogické (rozhovor, diskuse, besedy)
- práce s textem
- samostatná a skupinová práce
- prezentace

Kompetence komunikativní

Žák

- efektivně využívá dostupné komunikační prostředky, a to vždy s ohledem na danou komunikační situaci
- vhodně a jasně formuluje své názory a myšlenky jak v mluveném, tak v psaném projevu, ve sporných situacích pomáhá k dosažení porozumění
- s ohledem na situaci využívá různých prostředků komunikace s okolním světem (e-mail, SMS, dopis, telefonický rozhovor, fax)
- jeho projev je vyvážený i s ohledem na použití verbálních a nonverbálních jazykových prostředků
- vhodně využívá odborný jazyk a symbolických i grafických vyjádření různého typu
- zohledňuje zkušenosti partnerů v komunikaci
- vhodně prezentuje sebe i svou práci před známým i neznámým publikem
- jeho mluvený projev je přirozený bez výrazných prohrěšků proti zásadám správné výslovnosti
- písemný projev odráží žákovu sečtělost, zběhlost ve vyjadřování a osvojení pravidel

Učitel

- vede žáky k samostatnému a souvislému projevu (psanému i mluvenému)
- taktně opravuje chyby
- vysvětluje možnosti účinné komunikace a vytváří k ní dostatek příležitostí
- vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ve skupinách, atd.
- je sám vzorem spisovného projevu – využívá všech verbálních i nonverbálních prostředků
- učí žáky diskusi a polemice v daném jazyce

Metody a formy

- poslechová cvičení odpovídající úrovni
- rozhovor – diskuse – role-play
- samostatná a skupinová práce
- referát, psaní
- besedy na dané téma

Kompetence sociální a personální

Žák

- formuluje spolu s ostatními pravidla společné práce, spolupracuje ve skupině
- vnímá projevy druhých ve skupině a vhodně na ně reaguje (verbálně nonverbálně)
- vyjadřuje se vždy s ohledem na situaci
- hodnotí sebekriticky své projevy, je schopen sebereflexe
- vhodným způsobem navazuje rozhovor a v diskusi respektuje názory druhých lidí
- při posuzování uměleckých děl se řídí vlastním úsudkem, nenechá se ovlivnit mediálními a společenskými tlaky

Učitel

- stanovuje pravidla práce společně se žáky
- oceňuje klady a pokroky v práci, ale také taktně upozorňuje na nedostatky (př. pravopis, nevhodné vystupování a vyjadřování)
- zadává úkoly pro samostatnou i skupinovou práci

- s ohledem na individuální zvláštnosti volí různé role pro jednotlivé žáky tak, aby povzbuzoval jejich sebevědomí
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- podněcuje žáky k argumentaci a verbálnímu projevu všeobecně
- vysvětluje rozdíly mezi společenským chováním v ČR a německy mluvících zemích

Metody a formy

- rozhovor, diskuse
- prezentace společné práce
- poslechová cvičení
- dramatizace
- skupinová a samostatná práce

Kompetence občanské

Žák

- vnímá chování lidí v různých situacích na základě svých vlastních životních zkušeností
- cizí jazyk chápe jako zdroj poznání různorodosti hodnot, názorů a postojů
- srovnává a hodnotí různé pojetí zákonů a společenských norem na základě čtenářských zkušeností
- vyjadřuje se k událostem a vývoji veřejného života na základě dostatečné informovanosti
- zúčastňuje se jazykových soutěží
- podílí se na kulturním životě školy

Učitel

- vede žáky k aktivní prezentaci jejich myšlenek a názorů a k diskusi
- vysvětluje možné projevy intolerance, xenofobie a rasismu a vede žáky k umění vnímat tyto projevy jako nežádoucí
- vede žáky k vzájemnému naslouchání si

Metody a formy

- rozhovor, beseda, diskuse
- samostatná vystoupení v rámci hodiny, školy, na veřejnosti
- jazykové soutěže (konverzační soutěž, dramatická a překladatelská soutěž), výjezdy do zahraničí, příležitostné akce, projekty

Kompetence k podnikavosti

Žák

- při výuce je aktivní, vyvíjí vlastní iniciativu
- tvořivě přistupuje k zadávaným úkolům
- vede si vlastní poznámky a seznam nové slovní zásoby
- vhodně využívá různé informační zdroje
- spolužákům jasně stručně vysvětlí své pojetí problému, zadaného úkolu
- běžně navrhuje optimální postupy řešení
- samostatně zvládá složité úkoly – práci si rozčlení na jednotlivé kroky, popíše je, zdůvodní a závěr své práce vhodně formuluje s ohledem na posluchače
- efektivně organizuje svou práci

Učitel

- vede žáky k samostatnosti postupným zadáváním úkolů
- slovně hodnotí práci žáků

- všímá si úspěchů i neúspěchů, vyzdvihuje pokrok a vše vždy slovně hodnotí
Metody a formy jsou stejné jako u všech předchozích oblastí.

5.1.4 Hudební výchova (HUV)

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávání v oboru hudební výchova směřuje k:

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- rozvoji žákovy celkové hudebnosti

Časové vymezení předmětu

- 5. – 6. ročník – 2 hodiny týdně vždy v polovině třídy podle volby žáků.

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání.

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty

Zaměření předmětu

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení hudebního umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince
- k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života

Mezipředmětové vztahy

Uvedena jsou pouze některá témata. Úplné zachycení bude až v osnovách a především v tématických plánech pro jednotlivé ročníky.

- Český jazyk a literatura – vokální a poslechové činnosti, libreto hudebně dramatického díla, správná výslovnost
- Anglický a Německý jazyk I + Německý a Anglický jazyk II – vokální činnosti (písň s cizojazyčnými texty)
- Dějepis – souvislost proměn společnosti a vývoje uměleckých směrů
- Občanská výchova – vnitřní svět člověka, podobnost a odlišnost kultur, jejich projevy...
- Zeměpis – hudba národních škol, etnická hudba, world music, instrumentální činnosti
- Výtvarná výchova – souvislost vývoje hudebního a výtvarného umění, jejich prolínání, vzájemná inspirace
- Informatika a informační a komunikační technologie – práce s elektronickými médii, digitální technologie

Průřezová témata

Prolínají všechna průřezová témata

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávají a třídí informace
- používají obecně užívané hudební termíny
- získané znalosti propojují do souvislostí

Učitel

vede žáky

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu využívá různé metody a formy práce (dialogické, výkladové, referát, přednes)

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě individuální hudební vyspělosti postihují z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávají je, slovně je charakterizují, hledají spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- samostatně a kriticky přemýšlejí
- samostatně zpracovávají a řeší problémy
- při zadání úkolu žáci rozpoznají problém a hledají nejvhodnější způsob řešení

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

Žáci

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímá se o náměty a názory žáků
- dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů)

Kompetence sociální a personální

Žáci

- efektivně spolupracují, respektují názory jiných
- učí se objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- dodává žákům sebedůvěry a podle potřeby žákům pomáhá
- v průběhu vyučování zohledňuje rozdíly v možnostech jednotlivých žáků

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názor druhých
- chrání a oceňují naše kulturní tradice
- aktivně se zapojují do kulturního dění
- prezentují své dovednosti

Učitel

- vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence k podnikavosti

Žáci

- při samostatné práci jsou vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, k jeho dokončení, dodržují vymezená pravidla
- při pěveckých činnostech dbají na zásady hlasové hygieny
- vytvářejí si pozitivní vztah k hudebním činnostem

Učitel

- vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

5.1.5 Výtvarná výchova (VYV)

Časové a organizační vymezení předmětu

Ve středoškolském vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech, tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost a fantazii. Tvůrčími

činnostmi založenými na experimentování je student veden k uplatnění pocitů a prožitků a zapojení se do procesu tvorby a komunikace.

Užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií. Studenti získávají orientaci v širokém spektru výtvarných stylů od minulosti až po současnost.

Předmět VYV má časovou dotaci 2 vyučovací hodiny týdně v kvintě a sextě vždy v polovině třídy, podle volby žáků. Výuka probíhá v učebně výtvarné výchovy nebo mimo budovu školy – práce v plenéru.

Obsahové vymezení předmětu

V předmětu VYV si studenti rozvíjí a prohlubují své schopnosti a dovednosti v základních činnostech: kresbě, malbě, grafice, prostorovém vyjádření v užitém umění. Získávají také poznatky z výtvarné teorie a dějin výtvarného umění.

Díky provázanosti výtvarných okruhů, vlastní tvořivosti a reflexe pronikají studenti do oblasti umění a k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života.

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k utváření a dalšího rozvíjení klíčových kompetencí. Vede studenty k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace.

Tvořivý přístup vychází z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat jedinečné pocity a prožitky.

Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k tomu, aby si uvědomil a uplatňoval vlastní zkušenosti při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, umožňující žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk a literatura – ilustrace, písmo

Dějepis – souvislost proměn společnosti a vývoje uměleckých směrů

Základy společenských věd – vnitřní svět člověka, podobnost a odlišnost kultur, jejich projevů

Zeměpis – vývoj kultur z hlediska území

Fyzika – optika

Informace a informační a komunikační technologie – práce s elektronickými médii, digitální technologie

Hudební výchova – souvislost vývoje výtvarného a hudebního umění, jejich prolínání a vzájemná inspirace

Průřezová témata

Předmětem prolínají všechna průřezová témata, uvedena jsou pouze některá. Úplné zachycení je uvedeno v osnovách a především v tématických plánech pro jednotlivé ročníky.

VYV rozvíjí zejména Osobnostní a sociální výchovu a Mediální výchovu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Žák je veden k tomu, aby

- chápal význam emotivních a pocitových vztahů pro život
- se podílel na utváření příjemného prostředí pro pobyt ve škole
- se v rámci svých možností snažil vyjádřit výtvarnými prostředky,
- chápal, že práce jedince ovlivní výsledek práce celé skupiny
- si na základě poznání duchovních a kulturních hodnot současných i minulých utvářel nepředpojaté postoje k různým kulturám a společenstvím
- chápal význam výtvarného díla a výtvarného umění v historickém kontextu.

Učitel klade důraz zejména na:

- individuální přístup k žákům
- rozvoj jejich vlastních schopností
- kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální.

Učitel organizuje:

- návštěvy výstav podle aktuálních možností, formuje tak postoje žáků k emotivním a pocitovým prožitkům, rozvíjí tak jejich kulturní rozhled – kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální.
- žákům práci formou větších společných projektů, rozvíjí tak jejich schopnosti týmové spolupráce a zodpovědnost jedince za společné dílo – kompetence sociální a personální, kompetence občanské, kompetence pracovní.
- zadává žákům referáty k samostatnému či skupinovému zpracování a prezentaci – kompetence k učení, kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů.

Kompetence k učení

Žák

- své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje, využívá je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj
- efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení
- kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi
- kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci

Kompetence k řešení problémů

Žák

- rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části
- vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy
- uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice
- kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro svá tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry

- je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran
- zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků

Kompetence komunikativní

Žák

- s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu
- používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu
- efektivně využívá moderní informační technologie
- vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci
- prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem
- rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění

Kompetence sociální a personální

Žák

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, je schopen sebereflexe
- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky
- odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho koriguje
- přizpůsobuje se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje
- aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů
- přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých
- rozhoduje se na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálním tlakům

Kompetence občanská

Žák

- informovaně zvažuje vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhoduje se a jedná vyváženě
- o chodu společnosti a civilizace uvažuje z hlediska udržitelnosti života, rozhoduje se a jedná tak, aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu a životní prostředí ani kulturu
- respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- rozlišuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání
- promýšlí souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupuje zodpovědně a tvořivě, hájí svá práva i práva jiných,

- vystupuje proti jejich potlačování a spoluvytváří podmínky pro jejich naplňování
- chová se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytne ostatním pomoc
- posuzuje události a vývoj veřejného života, sleduje, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímá a obhájí informovaná stanoviska a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí

Kompetence k podnikavosti

Žák

- cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření
- rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě
- uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace
- získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívá dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit
- usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončuje zahájené aktivity, motivuje se k dosahování úspěchu
- posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést
- chápe podstatu a principy podnikání, zvažuje jeho možná rizika, vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory

5.1.6 Matematika (MAT)

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Matematika umožňuje žákům:

- osvojení matematických pojmů a postupů
- vytváření hypotéz a deduktivních úvah
- aplikaci matematiky v praktických úlohách
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- rozvoj logického myšlení a dedukce
- práci s chybou a schopnost zpětné vazby

Obsah předmětu matematika je provázán s ostatními předměty (např. Fyzika – převody jednotek, rovnice, vyjádření neznámé ze vzorce, funkce, řešení slovních úloh ... Zeměpis – nadmořská výška, měřítko, souřadnice ... chemie – úlohy na směsi, řešení rovnic, převody jednotek, vyjádření neznámé ze vzorce, Informatika a informační a komunikační technologie – vzorce, statistika, číselné soustavy)

Formy realizace předmětu:

- výklad (zejména u nového probíraného učiva)
- krátkodobý projekt propojený s jinými předměty
- skupinové vyučování (procvičování již probraného učiva)
- samostatná práce, referát
- práce s odbornou literaturou

- práce s PC, využití softwaru v geometrii
- zpracování ročníkové práce dle zájmu studentů

Časová dotace předmětu:

v 5., 6. a 7. ročníku   4 hodiny týdně   4(1) – 4(1) – 4(1)

v 8. ročníku   3 hodiny týdně   3(2)

Místo realizace předmětu:

- učebna (možnost využití učeben výpočetní techniky)
- v případě krátkodobých projektů v terénu
- multimediální učebna s interaktivní tabulí

Dělení žáků na skupiny

- skupinová práce v rámci jedné třídy
- zapojení do celoškolských projektů (spolupráce žáků z různých ročníků)

Průřezová témata

Předmětem se prolínají tato **průřezová témata** dle Tabulky průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova – důraz je kladen na schopnost zpětné vazby, kritického myšlení, sebehodnocení a uvědomění si vlastního úspěchu, schopnost spolupráce v kolektivu, rozdělení práce a syntézy výsledků

Environmentální výchova – statistické zpracování výsledků sledování parametrů životního prostředí (stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, hustota provozu), využití výsledků k uvědomění si problémů souvisejících s životním prostředím

Mediální výchova – porozumění statistických přehledů publikovaných v médiích a schopnost prezentace vlastních závěrů

Multikulturní výchova – důraz na spolupráci v názorově (i jinak) odlišných skupinách

Výchova demokratického občana – schopnost respektovat názor ostatních, účelně spolupracovat ve skupinách

Myšlení v evropských a globálních souvislostech – srovnání statistických ukazatelů jednotlivých zemí

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k

- rozšiřování množiny matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- obohacování zásoby matematických pojmů, vztahů, algoritmů, metod řešení úloh
- využívání prostředků výpočetní techniky
- schopnosti dokázat kriticky hodnotit svůj pokrok ve vzdělávání a při dosahování předem vytyčených cílů
- čerpání poučení z vlastních úspěchů i chyb

Učitel

- zařazuje metody, při kterých žáci sami dochází k řešení a závěrům
- vede žáky k hledání postupů a plánování úkolů
- zařazuje do výuky problémové vyučování
- požaduje od žáků prezentaci výsledků motivačních domácích úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovaných předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- porovnávají realitu a matematický model
- analyzují problém a plánují řešení, odhadují výsledky, porovnávají odhad se skutečným výsledkem,
- volí správné postupy a metody a dříve získané vědomosti při řešení slovních úloh a reálných problémů
- rozvíjí své logické myšlení a úsudek, zdůvodňují matematické postupy, vytváří hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a ověřují je nebo vyvracejí pomocí protipříkladů

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k využití poznatků z jiných předmětů
- podporuje žáky při hledání různých postupů řešení zadaných úloh
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

Žáci

- již samostatně zdůvodňují matematické postupy
- obohacují dovednost komunikovat na odpovídající úrovni
- rozvíjí schopnost vysvětlovat ostatním žákům nalezené postupy a řešení

Učitel

- vede žáky k užívání a rozšiřování již známé správné terminologie a symboliky
- podle potřeby pomáhá žákům
- klade důraz na týmovou práci a kooperativní vyučování

Kompetence sociální a personální

Žáci

- dokáží spolupracovat ve skupině, respektovat se a tolerovat navzájem
- zdokonalují se ve věcné argumentaci, jsou již plně schopni sebekontroly

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních
- rozšiřují své poznání, rozhodují se podle dané situace, jednají vyváženě

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- do výuky pravidelně zařazuje projekty a kooperativní vyučování
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence k podnikavosti

Žáci

- rozvíjí a rozšiřují svůj osobní i odborný potenciál
- uplatňují proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost
- usilují o dosažení stanovených cílů
- průběžně hodnotí dosažené výsledky včetně kritického hodnocení

Učitel

- žákům nabídne aktivity podporující jejich schopnosti
- vybízí žáky k hodnocení vlastních postupů a výsledků své práce
- zapojuje žáky do projektů
- pomáhá odhalit žákům jejich schopnosti a rozvíjet je pomocí soutěží

5.1.7 Informatika a informační a komunikační technologie (ITE)

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět informatika a výpočetní technika je vyučován jako samostatný předmět v G5, G6 s hodinovou dotací 2 hodiny týdně a G7 1 hodina týdně. Výuka ITE probíhá v počítačových učebnách, případně v multimediálních učebnách, při krátkodobých projektech v terénu.

Třída je na výuku dělena, žáci zapojováni do celoškolských projektů.

Vzdělávací obsah vyučovaného předmětu:

- rozvíjení základních pojmů a postupů v informatice a výpočetní technice
- osvojení pokročilých pojmů a postupů v informatice a výpočetní technice
- aplikace informatiky v praktických úlohách
- rozvoj abstraktního i exaktního myšlení
- rozvoj logického myšlení a dedukce, schopnost algoritmizace úloh
- schopnost zpětné vazby a intuitivního řešení úloh
- práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením
- získávání informace z otevřených zdrojů, zejména pak z Internetu
- práce s informacemi, a to především s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií
- rozlišování různé metody hledání informací na internetu, používá rozličné vyhledávací nástroje
- definování složené operátory při hledání výrazů
- zápis či znázornění průběhu algoritmu
- rozlišování míry věrohodnosti nalezených informací
- ověřování získané informace z různých zdrojů

Vzdělávací obsah vyučovaného předmětu směřuje k tomu, aby žáci:

- dovedli používat počítač a jeho periferie
- pochopili strukturu dat a možnosti jejich ukládání v počítači
- dovedli pracovat se základním aplikačním software (textový editor, tabulkový procesor, databáze atd.)
- dovedli na základní úrovni pracovat s grafickým editorem
- dovedli používat Internet a elektronickou poštu
- osvojili si základní informace o počítačových sítích
- osvojili si základy programování a algoritmizace
- předmět taktéž přispívá k přípravě žáků na přijímací řízení a studium na vysokých a vyšších odborných školách

Formy realizace předmětu:

- výklad (zejména u teoretického a nově probíraného učiva)
- krátkodobý projekt propojený s jinými vyučovacími předměty
- skupinové vyučování (řešení obtížnějších úkolů ve skupině, procvičování již probraného učiva)
- samostatná práce, referát
- projekt (krátkodobý – tematický, ale i např. dlouhodobější na celý rok)
- práce s odbornou literaturou a elektronickými zdroji

Mezipředmětové vztahy

- Matematika – početní operace a vzorce v Excelu, číselné soustavy
- Statistika – základní statistická data v Excelu, vyhodnocení průzkumu apod.
- Fyzika – skládání barev, elektrické obvody a principy fungování hardware
- Základy společenských věd – použití počítače v běžném životě, komunikace, internet, úřední dokumenty
- Anglický a Německý jazyk 1,2 – nápověda a menu programů v anglickém nebo německém jazyce

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- důraz je kladen na schopnost zpětné vazby, kritického myšlení, sebehodnocení a uvědomění si vlastního úspěchu, schopnost spolupráce v kolektivu, rozdělení práce a syntézy výsledků (skupinová práce, projekty)

Environmentální výchova

- statistické zpracování výsledků sledování parametrů životního prostředí (stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, hustota provozu), využití výsledků k uvědomění si problémů souvisejících s životním prostředím, tvorba tematických plakátků

Mediální výchova

- porozumění statistickým přehledům publikovaných v médiích a schopnost prezentace vlastních závěrů (referát, obhajoba seminární práce), orientace v populárně technických článcích v časopisech a na internetu

Multikulturní výchova

- důraz na spolupráci v názorově nebo jinak odlišných skupinách

Myšlení v evropských a globálních souvislostech

- srovnání statistických ukazatelů jednotlivých zemí, sledování odlišností technologického vývoje v různých zemích světa

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- osvojování pojmů a postupů z oblasti ITE
- získávání zkušeností s rozličnými programy a intuitivní vyvozování práce s jinými programy
- efektivní využívání prostředků výpočetní techniky
- schopnost pořizovat si samostatně poznámky a později je využívat

Učitel

- zařazuje metody, při kterých žáci sami dochází k řešení a závěrům

- vede žáky k hledání postupů a plánování úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovaných předmětech a v reálném životě
- vede žáky k tomu: umět vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli,
- znát práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků
- vede žáky k tomu: osvojit si základní vědomosti a dovednosti potřebné pro rozvíjení vlastních podnikatelských aktivit

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- porovnávají dílčí jednoduché úkoly a skutečnost
- analyzují problém a plánují řešení, vše s cílem pro závěrečný výstup
- volí správné postupy při řešení reálných problémů
- jsou schopni algoritmizovat jednoduché reálné situace a zadané úkoly
- pracovali se zdroji informací, samostatně je vyhledávali, správně je interpretovali a využívali
- pracovat s prostředky ICT, uměli je efektivně využívat jak při jiných předmětech, tak i v jejich soukromém životě.
- aplikovat matematické postupy při řešení praktických úkolů
- používat algoritmy, jejich grafické znázornění
- využívání získaných dovedností v ostatních předmětech a naopak (psaní na PC, referáty, mluvní cvičení, matematické výpočty)

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

Žáci

- zdůvodňují logiku svých postupů a řešení
- komunikují na odpovídající úrovni
- při práci ve skupině vysvětlují ostatním žákům nalezené postupy a řešení
- využívání Internetu jako otevřeného zdroje informací
- používání elektronické pošty jako rychlého a efektivního způsobu komunikace
- rozvíjet komunikativní dovednosti, tzn. zpracovávat písemný materiál, využívat informací získaných z různých zdrojů
- rozvíjet dovednosti pracovat v týmu na dosažení společných cílů

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- podle potřeby pomáhá žákům
- předkládá skupinové aktivity s přiřazením rolí a pravidel pro komunikaci
- vyžaduje od studentů strukturované, jasné a logicky strukturované vyjádření
- podporuje v žácích zájem o smysluplné využívání komunikačních prostředků včetně komunikace živé

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině, respektují se a tolerují navzájem

- učí se věcně argumentovat, jsou schopni sebekontroly
- efektivně se učit a pracovat
- vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok
- dále se vzdělávat

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních
- zodpovědně se rozhodují podle dané situace
- dodržovali příslušné právní předpisy včetně předpisů týkajících se bezpečnosti a ochrany dat
- chápali nutnost vzdělávání, sebevzdělávání a celoživotního učení pro rozvoj své úspěšné kariéry
- sledovali průběžně aktuální dění
- porozumí pojmu duševní vlastnictví a softwarové pirátství
- rozlišuje informace privátní, přístupné za poplatek a veřejné, vhodně cituje zdroj použitých informací, uvědomí si podstatu informační etiky a uplatňuje ji
- žák respektuje přesvědčení druhých lidí
- chápe vztahy mezi různými obory ITE souvisejících s environmentálními problémy životního prostředí
- V průběhu celé výuky se směřuje zejména k pěstování sebeodpovědnosti.

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- zajímá se, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky
- na příkladech působení prvků z oblasti ICT na společnost odhaluje studentům základní pravidla zapojení jedince do jejího chodu.
- učí žáky kriticky posuzovat jednotlivá řešení problémů z oblasti ICT ve společnosti, oceňovat ta dobrá a užitečná, a motivuje žáky k aktivnímu zapojení vlastní tvorbou

Kompetence k podnikavosti

Žáci

- si zdokonalují písemný, mluvený i grafický projev (grafické cítění při práci s WYSIWYG programy)
- efektivně pracují s uživatelskými programy i samotným hardware
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- Žáci se během studia naučí pracovat se základním programovým vybavením, vyhledávat a zpracovávat informace, komunikovat pomocí Internetu
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly
- řešit samostatně běžné pracovní i mimopracovní problémy

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému
- navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení, především logické
- volit prostředky a způsoby (metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- Využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně pracovat s informacemi
- umět vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli,
- znát práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků
- osvojit si základní vědomosti a dovednosti potřebné pro rozvíjení vlastních podnikatelských aktivit

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů, vede žáky k ověřování výsledků

5.1.8 Dějepis (DEJ)

Obsahové, časové a organizační vymezení

Dějepis se v 5. – 8. ročníku osmiletého gymnázia vyučuje jako samostatný předmět s časovou dotací 2 vyučovací hodiny týdně v 5. – 7. ročníku, 1 vyučovací hodina v 8. ročníku.

Obsahem vyučovacího předmětu dějepis jsou tematické celky týkající se světových i českých dějin. Ve světových dějinách je obsahem chronologické pojetí dějin, základem jsou tyto celky – pravěk, starověk, středověk, novověk a moderní dějiny.

Souběžně se světovými událostmi jsou probírány tematické celky týkající se českých dějin v témž chronologickém pořadí.

Vzdělání v tomto předmětu směřuje k rozvíjení historického vědomí, získávání orientace v historickém čase a vnímání obrazu hlavních vývojových linií českých i světových dějin. Důraz je kladen na schopnost studentů vysvětlit příčiny a důsledky jednotlivých dějinných procesů a událostí, sledovat souvislost českých a evropských, popřípadě světových dějin a především pochopit dějinnou podmíněnost současného světa a společnosti. Dalším cílem předmětu je naučit žáky pracovat s informačními zdroji a potřebné informace umět nejen vyhledat, ale také analyzovat a dále je používat. Cílem je též rozlišit různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace.

Výuka se také snaží o pochopení kulturní rozmanitosti světa a utváření pozitivního hodnotového systému.

Mezipředmětové vztahy

Ve výuce dějepisu jsou využity přesahy do ostatních vyučovaných předmětů, např. při realizaci projektů, ale i v dějepisu samotném.

- **Zeměpis** – orientace na mapě, lokalizace významných historických míst, proměna uspořádání Evropy a světa v průběhu dějin
- **Matematika, Fyzika, Biologie, Chemie** – vědecké poznatky z těchto oborů v historii, významné osobnosti a jejich objevy, pokrok vědy a techniky

- **Český jazyk a literatura** – vzájemné souvislosti kulturního (umělci, spisovatelé, novináři) a historického vývoje, historická literatura (odborná i krásná)
- **Cizí jazyky** – významné osobnosti a jejich tvorba, využití cizojazyčné literatury
- **Základy společenských věd** – stát, státní zřízení a jeho různé formy, demokracie, totalitní režimy, lidská a občanská práva, volební systémy, uspořádání společnosti, tolerance, ideologie, náboženské systémy
- **Výtvarná výchova** – umění a architektura, základní prvky a rysy jednotlivých slohů, jejich vývoj a historická podmíněnost
- **Hudební výchova** – významní představitelé jednotlivých směrů a jejich tvorba
- **Tělesná výchova** – odkaz řecké kultury, historie olympijských her a jejich význam

Průřezová témata

V rámci vyučovacího předmětu dějepis jsou zároveň zastoupena a realizována průřezová témata.

Osobnostní a sociální výchova (jako humanitní předmět se Dějepis snaží přispívat k osobnostnímu rozvoji žáků, rozvoji jejich myšlení, komunikace a prezentace vlastních názorů, kreativity, ale směřuje také k osvojení sociálních kompetencí, posílení kooperace a mezilidských vztahů)

Enviromentální výchova (úzké sepětí člověka s přírodou, závislost prvních civilizací na přírodních podmínkách, proměny životního prostředí a jeho vliv na život člověka, nutnost ochrany přírody, přírodních a historických památek)

Multikulturní výchova (seznámení se s různými kulturami, náboženstvími, snaha o pochopení „jiného“ a tolerance, prolínání kultur a jejich vzájemné obohacování, multikulturní společnosti v historii a současnosti, xenofobie, předsudky a stereotypy, etnický původ obyvatelstva českých zemí)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (římská říše a její vliv na formování budoucích států, vznik evropských států a vývoj jejich vztahů, mezinárodní vztahy a politika, vývoj evropské integrace, moderní světové organizace a jejich význam)

Mediální výchova (písmo, latina jako univerzální jazyk středověké Evropy, prosazování národních jazyků a jejich úloha při formování moderních národů, úloha sdělovacích prostředků, možnost jejich politického využití či zneužití, propaganda, kritický přístup k informacím z různých médií)

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- si své učení a pracovní činnost sám plánuje a organizuje, využívá je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj
- efektivně využívá různé strategie učení, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení
- kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a dále využívá
- kriticky hodnotí svoji práci, přijímá ocenění, radu i kritiku

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie
- vede žáky k samostatnému vyhledávání poznatků a informací a k práci s nimi (včetně kritického zhodnocení)
- využívá práce s chybou, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Kompetence k řešení problémů

Žák

- rozpozná problém a objasní jeho podstatu
- vytváří hypotézy
- uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti
- kriticky interpretuje získané poznatky a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry
- je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran
- zvažuje možné klady a zápory jednotlivých řešení

Učitel

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, využití informačních technologií a audiovizuální techniky)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Kompetence komunikativní

Žák

- vhodně a efektivně využívá dostupné prostředky komunikace s ohledem na situaci
- používá s porozuměním odborný jazyk
- efektivně využívá moderní informační technologie
- vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně
- prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem
- rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje

Učitel

- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- poskytuje prostor pro vyjádření vlastních názorů žáků
- zařazuje do výuky diskusi
- využívá metod, které vedou k rozvoji komunikativních dovedností (aktuality, referáty)
- vede žáky k věcnému argumentování
- zařazuje práci s různými typy textů
- vede k využívání různých informačních a komunikačních prostředků (včetně kritického zhodnocení)

Kompetence sociální a personální

Žák

- hodnotí kriticky své projevy, je schopen sebereflexe
- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky
- odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích a podle toho je koriguje
- aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů
- v diskusi respektuje názory druhých lidí
- přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- rozhoduje se na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálním tlakům

Učitel

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- podporuje kooperativní aktivity (skupinová práce, diskuse, atd.)
- vede žáky k respektu a toleranci

Kompetence občanské

Žák

- vnímá chování lidí v různých situacích na základě svých vlastních čtenářských a životních zkušeností
- dějiny a společenský vývoj chápe jako zdroj poznání různorodosti hodnot, názorů a postojů
- respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- srovnává a hodnotí různé pojetí zákonů a společenských norem na základě čtenářských zkušeností
- vyjadřuje se k událostem a vývoji veřejného života na základě dostatečné informovanosti
- podílí se na kulturním životě školy
- o chodu společnosti a civilizace uvažuje z hlediska udržitelnosti života, rozhoduje se a jedná tak, aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu a životní prostředí ani kulturu
- rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání
- vystupuje proti potlačování práv
- posuzuje události a vývoj veřejného života, zaujímá k tomuto dění svůj názor

Učitel

- reflektuje při výuce společenské a přírodní dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- motivuje žáky k uvažování nad názory, které se odlišují od jejich vlastních
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému, kulturnímu i přírodnímu dědictví
- rozvíjí zájem žáků o dějepis nad rámec předmětu (zájmové kroužky, exkurze, atd.)

Kompetence k podnikavosti

Žák

- při výuce vystupuje proaktivně, vyvíjí vlastní iniciativu
- tvořivě přistupuje k zadávaným úkolům (př. v oblasti stylistiky, rozboru textů,...)
- vede si vlastní poznámky, zpracovává ročníkové práce či práce SOČ
- využívá různé informační zdroje a vhodně jich využívá
- spolužákům jasně stručně vysvětlí své pojetí problému, zadaného úkolu
- běžně navrhuje optimální postupy řešení
- samostatně zvládá složité úkoly – práci si rozčlení na jednotlivé kroky, popíše je, zdůvodní a závěr své práce vhodně formuluje s ohledem na posluchače

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

5.1.9 Základy společenských věd (ZSV)

Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 vyučovací hodiny týdně od kvinty až do oktávy. Výuka probíhá v celých třídách. Do předmětu je integrována vzdělávací oblast Člověk a svět práce a část Výchovy ke zdraví ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Při vyučovacích hodinách jsou využívány různé metody a postupy práce – od výkladu přes řízený rozhovor k aktivizačním metodám (skupinová práce, analýza textů, referáty, práce s tiskem, využití internetu), nedílnou součástí jsou i prezentace individuální a skupinové práce jak ústní, tak i písemnou formou. Znalosti studentů jsou doplňovány exkurzemi, kooperativními formami.

Obsahové vymezení předmětu

- 5. ročník – Člověk jako jedinec
Člověk ve společnosti
- 6. ročník – Občan ve státě
Mezinárodní vztahy, globální svět
- 7. ročník – Občan a právo
Člověk a práce – obsah učiva realizován v plném rozsahu
- 8. ročník - Úvod do filozofie a religionistiky

Obecným cílem předmětu je:

- připravit žáky na aktivní občanský život v demokratické společnosti
- pozitivně ovlivňovat hodnotovou orientaci žáků
- jednat vždy odpovědně nejen za sebe, ale i ve veřejném zájmu
- vytvářet kritické myšlení
- ctít život jako nejvyšší hodnotu

Mezipředmětové vztahy

Dějepis – vývoj světa v jeho proměnách

Český jazyk a literatura – komunikační metody, způsoby

Biologie – fyzický a duševní vývoj člověka
Právo – právní jednání a vědomí
Informatika a informační a komunikační technologie – práce s médii
Matematika – statické zpracování informací
Zeměpis – zeměpis světa – hospodářství, politické uspořádání světa

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti poznávání a sebepoznání, komunikačních dovedností
Výchova demokratického občana – vytváření osobních hodnot, celkových postojů k problémům doby a aktivní zapojení se do občanského života
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – chápat globální problémy – jejich příčiny a důsledky
Multikulturní výchova – pochopit podstatu života v multikulturní společnosti
Environmentální výchova – umět si vážit ŽP a snažit se o jeho ochranu pro další generace
Mediální výchova – využití mediálních prostředků v různých oblastech života

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Napříč všemi klíčovými kompetencemi při uplatňování výchovně vzdělávacích strategií učitel zejména:

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, využití informačních technologií a audiovizuální techniky)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Kompetence k učení

Žák by měl být schopen:

- efektivně si zorganizovat učení a pracovní činnost
- získávat různými způsoby poznatky a dokázat je zpracovávat a vyhodnocovat
- využívat informací v praxi
- přijímat rady, ocenění i kritiku a poučit se pro další práci

Kompetence k řešení problémů

Žák by měl být schopen:

- rozpoznat závažnost situace –problému, analyzovat jej a vytvořit si vlastní hypotézu
- uplatňovat různé možnosti řešení a srovnávat s vytvořenou hypotézou
- nacházet argumenty při obhajobě svého řešení
- zvažovat klady a zápory, rizika a důsledky řešení

Kompetence komunikativní

Žák by měl být schopen:

- využívat všechny dostupné prostředky komunikace
- posilovat dovednosti diskuse a formulování vlastních stanovisek, názorů a myšlenek
- kultivovat své vyjadřování a vystupování v souladu se zásadami kultury projevu
- prezentovat výsledky své práce před veřejností
- věcně a srozumitelně argumentovat a dosáhnout tak porozumění

Kompetence sociální a personální

Žák by měl být schopen:

- odhalovat své klady a zápory a na základě vlastní sebereflexe se chovat a jednat
- korigovat své chování v různých situacích a vztazích
- spolupracovat při řešení společných cílů
- uplatňovat empatii a společenské chování
- rozhodovat se na základě vlastního úsudku

Kompetence občanská

Žák by měl být schopen.

- rozhodovat a jednat s ohledem na zájmy vlastní, skupinové i veřejné
- respektovat a ctít ostatní
- nepoškozovat kulturní a životní prostředí
- hájit svá práva, ale i ostatních a zároveň si uvědomovat i povinnosti
- poskytnout potřebnou pomoc
- sleduje dění kolem sebe aktivně se do něho zapojuje

Kompetence k podnikavosti

Žák by měl být schopen:

- zodpovědně, sebekriticky a cílevědomě se rozhoduje o dalším studiu a praxi
- využívá všechny možné příležitosti a informace potřebné pro svůj rozvoj
- hodnotí rizika svého rozhodování a uvědomuje si jeho důsledky

5.1.10 Fyzika (FYZ)

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Na vyšším gymnáziu je předmět fyzika vyučován v hodinové dotaci 2,5 hodiny v kvintě, 2 hodiny v sextě, 2 hodiny v septimě a 2 hodiny v oktávě. Půlhodinová časová dotace, kde je třída dělena na dvě skupiny, je určena zejména pro skupinové i samostatné experimenty, fyzikální měření a laboratorní práce a fyzikální cvičení.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání, poznávání a objasňování fyzikálních faktů, fyzikálních jevů okolo nás a nalézání a propojování jejich vzájemných souvislostí
- rozvíjí a upevňuje dovednosti objektivně pozorovat fyzikální vlastnosti a měřit fyzikální veličiny
- vede k vytváření a ověřování hypotéz na základě pozorování a výzkumu fyzikálních jevů
- vysvětluje příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů, odborné terminologie, práce s odbornou a populárně naučnou literaturou
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování, schopnosti správně zhodnotit pravdivost získaných informací např. z Internetu a literatury
- umožňuje získání správných pracovních návyků, metod a postupů a objektivní zhodnocení měřeného či zkoumaného jevu včetně písemného zpracování závěrů práce

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, CD a DVD materiálů, problémových úloh a podobně)
- samostatné pozorování a hodnocení fyzikálních procesů a jevů
- krátkodobé projekty v menších i větších skupinách
- práce s odbornou literaturou, časopisy, vyhledávání na Internetu
- hry s fyzikální tematikou
- „žakovské“ vyučovací hodiny a jejich vyhodnocení
- práce v laboratoři a v terénu (orientace s pomocí buzoly, laboratorní práce, experimenty a pozorování)
- řešení příkladů a cvičení s ohledem na propojení teorie a praxe, mezipředmětové vztahy a jednotlivé TC
- práce s Internetem a fyzikálními aplety

Řád učebny a laboratoře fyziky je součástí vybavení učebny, žáci jsou s ním v úvodu každého školního roku seznámeni, a dodržování pravidel řádu se tím stává pro každého žáka závazné.

Mezipředmětové vztahy

Předmět FYZ úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk příroda a Matematika a její aplikace, ale i s předměty vzdělávací oblasti Člověk a společnost: Chemie : jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie, chemické rovnice, periodická tabulka prvků

Biologie a geologie: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos energie a elektromagnetických signálů, srdce – kardiostimulátor, tlak – plíce, mineralogie - magnetovec

Zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava, počasí, orientace v terénu a na mapě

Matematika a její aplikace – statistika (zpracování dat), převody jednotek, úpravy výrazů, funkce a jejich grafy, funkční závislosti, řešení slovních úloh

Dějepis – kalendáře, první hodiny, zámořské objevy, Archimédes, renesance, astronomie na dvoře

Základy společenských věd – jaderné zbraně, jaderná energetika, mezinárodní trh s energií, etika

Průřezová témata

Předmětem prolínají průřezová témata dle přiložené tabulky začlenění průřezových témat do předmětu

Na vybraných příkladech specifikováno:

- laboratorní práce, vyhodnocování experimentů a měření - rozvíjení schopností poznávání, kreativita, seberegulace a sebeorganizace (OSV)
- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky – lidské aktivity a problémy ŽP (EnV)
- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj – jsme Evropané (VMEGS)
- vzájemné respektování, tolerance k jiným názorům – lidské vztahy (MV)

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Na úrovni předmětu Fyzika jsou pro utváření rozvíjení jednotlivých klíčových kompetencí využívány následující strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky volí vhodné metody a strategie získávání odborných poznatků
- samostatně či ve skupinách efektivně a bezpečně provádějí pozorování, experimenty a měření, získané výsledky porovnávají se skutečností, kriticky hodnotí a vhodně zpracovávají a vyvozují z nich závěry
- posuzují vlastní pokroky s ohledem na získané teoretické poznatky i praktické dovednosti, navrhuji způsoby a možnosti zdokonalení svého učení a experimentálních dovedností
- prohlubují schopnost propojovat získané teoretické poznatky s praxí a jevy v běžném životě

Učitel vede žáky k

- samostatné volbě efektivních způsobů učení
- vyhledávání, třídění, propojování a kritickému hodnocení informací z různých zdrojů
- k správnému a přesnému používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a posouzení a zhodnocení experimentálně získaných informací
- k hodnocení, sebehodnocení, hodnocení práce ve skupině s důrazem na pozitiva i nedostatky s návrhy možností zlepšení

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- jsou schopni formulovat problém
- samostatně či ve skupinách efektivně navrhuji možné způsoby řešení problému
- posuzují kriticky získaná data a výsledky
- uvědomují si míru přesnosti a správnosti řešení problému, ať vlastního nebo ostatních

Učitel vede žáky k

- samostatné experimentální činnosti
- nalézání a vyhodnocování hypotéz, formulování problému a zvolení postupu jeho řešení
- k správnému vyhodnocení získaných dat a poznatků
- zadává problémy, k jejichž řešení je nutné získávat informace z více zdrojů, experimentovat, případně k jejichž řešení vede více postupů
- k hodnocení vlastního i ostatních řešení

Kompetence komunikativní

Žáci

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- vyjadřují vhodnou formou svůj souhlas i nesouhlas s hypotézami či závěry a názory ostatních
- vhodně argumentují, řídí se pravidly dialogu či diskuse

- vyslovují i přijímají oprávněnou kritiku jako pomoc pro další rozvoj a zlepšení, ale vyslovují a přijímají také pochvalu jako pozitivní zhodnocení práce

Učitel vede žáky k

- vzájemné komunikaci a dodržování pravidel během komunikace
- respektování názorů ostatních
- správné a zajímavé interpretaci a prezentaci různých informací či závěrů z měření či pozorování, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů
- objektivnímu hodnocení práce vlastní i práce ostatních
- k vhodné argumentaci při prezentaci či formulování hypotéz a závěrů, ale i při hodnocení sebe i ostatních
- přijímání oprávněné kritiky a jejím využití pro svůj další rozvoj

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují při řešení problémů, navzájem si naslouchají, předávají své zkušenosti
- navrhuji rozdělení rolí ve skupinách tak, aby každý z nich zažil pocit uplatnění a skupina pracovala úspěšně
- si navzájem pomáhají při plnění úkolů i jsou schopni o pomoc požádat

Učitel vede žáky k

- řešení problémů a situací vedoucích k nutnosti zapojení všech členů skupiny do činnosti
- vhodnému rozdělení rolí a činností ve skupině tak, aby vedly jak k posílení sebedůvěry žáků, tak k pocitu zodpovědnosti
- k ochotě pomoci druhým

Kompetence občanské

Žáci

- se zodpovědně rozhodují dle situace
- respektují požadavky na kvalitní ŽP a jednájí v zájmu trvale udržitelného rozvoje
- kriticky hodnotí využitelnost zdrojů energie a jejich dopad na ŽP

Učitel vede žáky k

- šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů (způsob osvětlení nejen v domácnosti, ale i ve škole)
- k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě
- (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)
- zodpovědnému rozhodování vzhledem k okolí

Kompetence k podnikavosti

Žáci

- rozvíjí a rozšiřují svůj osobní i odborný potenciál v oblasti fyziky, environmentální výchovy, přírodních věd a technické praxe
- uplatňují proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost při přípravě experimentů a prezentací
- průběžně hodnotí dosažené výsledky včetně kritického hodnocení

Učitel vede žáky k

- aktivitám, které rozvíjejí a podporují jejich schopnosti
- hodnocení vlastních postupů a výsledků své práce
- aktivní účasti v projektech a soutěžích

5.1.11 Chemie (CHE)

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Chemie je vyučován jako samostatný předmět v kvintě 2,5 hodiny týdně, přičemž 0,5 hodiny je věnována na laboratorní cvičení. V sextě, septimě a oktávě je Chemie vyučována po dvou hodinách týdně.

Vzdělávání v předmětu chemie :

- směřuje k podpoře hledání, poznávání a objasňování chemických dějů okolo nás a nalézání a propojování jejich vzájemných souvislostí s biologií, fyzikou a jinými vědami,
- vede k vytváření a ověřování hypotéz na základě pozorování chemických reakcí a jevů,
- vysvětluje příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi,
- směřuje k osvojení základních chemických pojmů, odborné terminologie, práce s odbornou a populárně naučnou literaturou,
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování, schopnosti správně zhodnotit pravdivost získaných informací např. z Internetu a literatury
- umožňuje získání správných pracovních návyků, metod a postupů , včetně písemného zpracování závěrů práce.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami a pokusy
- samostatná práce (s využitím pomůcek, pracovních listů, problémových úloh a podobně)
- skupinová práce (s využitím pomůcek, pracovních listů, problémových úloh a podobně)
- samostatné pozorování a hodnocení chemických procesů a jevů
- krátkodobé projekty v menších i větších skupinách
- práce s odbornou literaturou, časopisy, vyhledávání na Internetu
- práce v laboratoři (laboratorní práce, experimenty a pozorování)

Řád učebny a laboratoře chemie je součástí vybavení učebny, žáci jsou s ním v úvodu každého školního roku seznámeni, a dodržování pravidel řádu se tím stává pro každého žáka závazné.

Mezipředmětové vztahy

Předmět Chemie úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Matematika a její aplikace, ale i s předměty vzdělávací oblasti Člověk a společnost:

Fyzika : jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie, chemické rovnice, periodická tabulka prvků,

Biologie a geologie: světelná energie (fotosyntéza), přenos energie a elektromagnetických signálů, biochemie, mineralogie a petrografie, krystalografie, ochrana životního prostředí... ,

Zeměpis: sluneční soustava, orientace v terénu a na mapě, naleziště minerálů a hornin, rozmístění chemického průmyslu ,

Matematika, Statistika (zpracování dat), převody jednotek, úpravy výrazů, funkce a jejich grafy, funkční závislosti, výpočty koncentrací, procenta, logaritmy – pH, příklady s úměrami, ... ,

Dějepis – první přírodovědné objevy, alchymie, historie chemie, objevy prvků, radioaktivity, ...

Základy společenských věd –jaderná energetika, mezinárodní trh s energií, etika, jaderné zbraně, nebezpečí jaderných a chemických zbraní, terorismus, ...

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova:

Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

- osvojování různých jevů ve škole i mimo ni (schopností poznávání)
- kreativita

Sociální komunikace

- dovednosti spojené s komunikací vnímající, rozumějící, respektující, přesnou, tvořivou a účelově efektivní
- porozumění lidské komunikaci

Morálka všedního dne

- morální jednání v praktických situacích všedního dne

Spolupráce a soutěž

- spolupráce a soutěž a já
- sociálně-komunikační dovednosti

Environmentální výchova (EnV)

- problematika vztahů organismů a prostředí
- člověk a životní prostředí
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

Na vybraných příkladech specifikováno:

- laboratorní práce, vyhodnocování experimentů a měření - rozvíjení schopností poznávání, kreativita, seberegulace a sebeorganizace (OSV),
- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky – lidské aktivity a problémy ŽP (EnV),
- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj – jsme Evropané (VMEGS),
- vzájemné respektování, tolerance k jiným názorům – lidské vztahy (MV).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Na úrovni předmětu Chemie jsou pro utváření rozvíjení jednotlivých klíčových kompetencí využívány následující strategie:

Kompetence k učení

Žák

- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení je využívá v procesu učení i v praktickém životě
- vysvětluje příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- samostatně či ve skupinách efektivně a bezpečně provádí pozorování, experimenty a měření, získané výsledky porovnává se skutečností, kriticky zhodnotí a vhodně zpracuje a vyvozuje z nich závěry
- operuje s obecně používanými termíny, znaky a symboly, uvádí do souvislostí poznatky z různých vzdělávacích oblastí

- posuzuje vlastní pokroky v daném předmětu s ohledem na získané teoretické poznatky i praktické dovednosti, navrhuje způsoby a možnosti zdokonalení svého učení a experimentálních dovedností

Učitel vede žáky k

- volbě efektivních způsobů učení
- začleňování poznatků do logického systému
- porozumění probíraného učiva, pochopení základů chemie
- odstranění negativních návyků – bezmyšlenkovité „biflování“ ,
- vyhledávání, třídění, propojování a kritickému hodnocení informací z různých zdrojů
- k správnému používání odborné terminologie
- k hodnocení, sebehodnocení, hodnocení práce ve skupině s důrazem na pozitiva i nedostatky s návrhy možností zlepšení

Kompetence k řešení problémů

Žák

- je schopen formulovat problém
- vyhledává samostatně či ve skupinách informace vhodné k řešení problému
- samostatně či ve skupinách efektivně navrhuje možné způsoby řešení problému
- posuzuje kriticky získaná data a výsledky
- ověřuje správnost řešení úkolů a postupy aplikuje na řešení podobných nebo problémových situací

Učitel vede žáky k

- samostatné experimentální činnosti
- nalézání a vyhodnocování hypotéz, formulování problému a zvolení postupu jeho řešení
- k správnému vyhodnocení získaných dat a poznatků
- schopnosti (samostatně či ve skupinách) obhájit postup řešení zadaného problému
- zadává problémy, k jejichž řešení je nutné získávat informace z více zdrojů, experimentovat, případně k jejichž řešení vede více postupů
- k hodnocení vlastního i ostatních řešení

Kompetence komunikativní

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- vyjadřuje vhodnou formou svůj souhlas i nesouhlas s hypotézami či závěry a názory ostatních
- spolupracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- přispívá k diskusi ve skupině i ve třídě, respektuje různá hlediska, vhodně argumentuje, řídí se pravidly dialogu či diskuse
- vyslovuje i přijímá oprávněnou kritiku jako pomoc pro další rozvoj a zlepšení, ale vyslovuje a přijímá také pochvalu jako pozitivní zhodnocení práce

Učitel vede žáky k

- vzájemné komunikaci a dodržování pravidel během komunikace
- respektování názorů ostatních
- správné a zajímavé interpretaci a prezentaci různých informací či závěrů z měření či pozorování, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů

- objektivnímu hodnocení práce vlastní i práce ostatních
- k vhodné argumentaci při prezentaci či formulování hypotéz a závěrů, ale i při hodnocení sebe i ostatních
- přijímání oprávněné kritiky a jejím využití pro svůj další rozvoj

Kompetence sociální a personální

Žák

- spolupracuje při řešení problémů, naslouchá druhým, předává své zkušenosti
- navrhuje rozdělení rolí ve skupinách tak, aby každý zažil pocit uplatnění a skupina pracovala úspěšně
- pomáhá při plnění úkolů i je schopen o pomoc požádat

Učitel vede žáky k

- řešení problémů a situací vedoucích k nutnosti zapojení všech členů skupiny do činnosti
- vhodnému rozdělení rolí a činností ve skupině tak, aby vedly jak k posílení sebedůvěry žáků, tak k pocitu zodpovědnosti
- k ochotě pomoci druhým

Kompetence občanské

Žák

- se zodpovědně rozhoduje dle situace
- respektuje požadavky na kvalitní ŽP a jedná v zájmu trvale udržitelného rozvoje
- kriticky hodnotí využitelnost zdrojů energie a jejich dopad na ŽP

Učitel vede žáky k

- respektování jiného přesvědčení (náboženského, sociálního, politického ...)
- šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů (způsob osvětlení nejen v domácnosti, ale i ve škole)
- chápání a dodržování základních společenských principů a norem
- k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě
- chápání základních ekologických souvislostí environmentálních problémů
- ochraně životního prostředí

Kompetence k podnikavosti

Žák

- používá bezpečně materiály, nástroje, chemikálie a vybavení, dodržuje vymezená pravidla bezpečnosti práce
- samostatně navrhne časové rozvržení a pracovní postup pro svoji práci
- pracuje efektivně, přesně a bezpečně s pomůckami jemu svěřenými
- cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření;
- rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě
- uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace;
- usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončuje zahájené aktivity, motivuje se k dosahování úspěchu
- posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést

Učitel vede žáky k

- dodržování a upevňování zásad bezpečného chování při práci
- tomu, aby si sami žáci stanovili pracovní postup a rozvrh činnosti
- přístupu k pracovní činnosti z hlediska hospodárnosti, ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i kulturních a společenských hodnot
- získání základních pracovních, bezpečnostních a hygienických návyků nejen při výuce, ale i v běžném životě

5.1.12 Biologie a geologie (BIG)

Obsahové, organizační a časové vymezení

Na vyšším stupni gymnázia je BIG vyučována ve všech ročnících G5 – G8 po dvou hodinách týdně. Výuka probíhá v učebně biologie a chemie, ve třídách a v laboratoři biologie. Některé tematické celky jsou vyučovány v terénu.

Řád učebny biologie a chemie a laboratoře biologie je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Vzdělávání v předmětu BIG:

- Směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů
- odkrývá zákonitosti, jimiž se řídí přírodní procesy
- umožňuje poznávání řádu okolního světa

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, přírodninami a obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty
- soustavné a objektivní pozorování
- propojení modelů a teorií s praxí
- aktivní využívání přírodovědných poznatků
- objektivní hodnocení přijímaných informací

Mezipředmětové vztahy

Předmět biologie a geologie úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

Chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy, fotosyntéza, fyziologie organismů, krystalografické souvislosti...

Fyzika: fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak, fyziologie buňky (difúze, osmóza...)

Zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, typy přírodních krajín, biotopy, CHKO, národní parky; rozšíření půd, hornin a minerálů, geologický vývoj země, litosféra...

Průřezová témata

Do předmětu jsou integrována dle Tabulky průřezových témat tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí pro rozvoj žáků

Kompetence k učení

Žáci:

- vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení
- pracují s chybami, hledají v nich poučení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí
- k sebehodnocení a kritickému myšlení

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- jsou schopni hájit svá rozhodnutí
- vytvářejí hypotézy, zvažují využití různých postupů a ověřují je
- zvažují možné klady a zápory jednotlivých variant řešení s ohledem na jejich důsledky a rizika

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta
- reguluje diskusi vedoucí k posouzení kladů a záporů jednotlivých variant řešení

Kompetence komunikativní

Žáci:

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchají promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- kriticky hodnotí práci ostatních i svou vlastní, vhodně argumentují, přijímají kritiku
- používají s porozuměním odborný jazyk, symbolická a grafická vyjádření informací různého typu

- prezentují vhodným způsobem svoji práci před známým i neznámým publikem

Učitel vede žáky:

- k vzájemné komunikaci i ke komunikaci s učitelem
- k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k respektování a naslouchání názorů druhých
- k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě
- ke kritickému hodnocení práce vlastní i práce ostatních, k vhodné argumentaci a přijímání kritiky

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel
- upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, vzájemně si naslouchají
- stanovují si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti a zájmovou orientaci
- aktivně a tvořivě podle svých schopností ovlivňují pracovní podmínky týmu

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci při řešení problémů, využívá k tomu skupinové vyučování
- posiluje sebedůvěru žáků
- snaží se navodit situace, při nichž má možnost každý žák pocítit úspěch
- vede žáky k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- vede žáky k ochotě pomoci druhým a schopnosti o pomoc vhodně požádat
- vede žáky k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k vytváření odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku
- podporuje zodpovědný vztah žáka k vlastnímu zdraví a zdraví druhých
- vytváří situace vedoucí ke zlepšování mezilidských vztahů

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- rozhodují se zodpovědně podle dané situace
- chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje.
- rozhodují se a jednají tak, aby neohrožovali a nepoškozovali přírodu, životní prostředí ani kulturu
- zodpovědně uvažuje o chodu společnosti a civilizace s ohledem na trvale udržitelný rozvoj

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence k podnikavosti

Žáci:

- rozvíjejí svůj osobní a odborný potenciál
- usilují o dosažení stanovených cílů, korigují další činnost s ohledem na stanovený cíl, dokončují zahájené aktivity
- posuzují a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést

Učitel:

- vhodně a přiměřeně motivuje žáka k dosahování úspěchu
- formuluje problémy tak, aby žákovi umožnil rozvíjet jeho osobní a odborný potenciál
- zadává úkoly tak, aby mohli žáci uplatnit proaktivní přístup, vlastní iniciativu, tvořivost a inovaci

5.1.13 Zeměpis (ZEM)

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v kvintě až septimě dvě hodiny týdně. Výuka probíhá ve třídách a případně v odborných učebnách.

Vzdělávání v předmětu Zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě
- formulaci problému, hledání odpovědi na něj a případnému zpřesňování či opravě řešení tohoto problému
- používání adekvátních matematických a grafických prostředků k vyjadřování přírodovědných vztahů a zákonů
- využívání prostředků moderních technologií v průběhu přírodovědné poznávací činnosti
- spolupráci na plánech či projektech přírodovědného poznávání a k poskytování dat či hypotéz získaných během výzkumu přírodních faktů ostatním lidem
- předvídání průběhu studovaných přírodních procesů na základě znalosti obecných přírodovědných zákonů a specifických podmínek
- předvídání možných dopadů praktických aktivit lidí na přírodní prostředí
- ochraně životního prostředí, svého zdraví i zdraví ostatních lidí
- využívání různých přírodních objektů a procesů pro plnohodnotné naplňování vlastního života při současném respektování jejich ochrany

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem, využitím pracovních listů, nástěnných map, atlasů světa a ČR

- skupinová práce (s využitím map, atlasů, pracovních listů, odborné literatury, geografických časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty

Mezipředmětové vztahy

Zeměpis souvisí s předměty vzdělávacích oblastí Člověk a příroda i Člověk a společnost:

Fyzika: postavení Země ve vesmíru, fyzikální děje a procesy v zemském nitru a litosféře, fyzikální děje a procesy v atmosféře a dalších geosférách...

Chemie: chemické děje a procesy v jednotlivých zemských geosférách, ochrana životního prostředí, chemické vlastnosti hornin a minerálů...

Biologie: rozšíření živočichů a rostlin, typy přírodních krajín, ochrana životního prostředí, biotopy, CHKO, národní parky; rozšíření půd, hornin a minerálů, geologický vývoj země, litosféra...

Základy společenských věd: národy a národnosti, náboženství, jádrové a periferní oblasti světa, environmentální výchova, globalizace, mezinárodní hospodářské a politické organizace...

Dějepis: historický vývoj území států, kultura národů, náboženství, mezinárodní hospodářské a politické organizace

Cizí jazyky (angličtina, němčina ...): realie zemí, ve kterých se cizím jazykem hovoří

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

Matematika: měřítko mapy, převody délkových jednotek, práce s grafy a diagramy...

Informatika a informační a komunikační technologie: internet – zdroj aktuálních informací, zpracování geografických informací

Průřezová témata

Do předmětu jsou integrována dle Tabulky průřezových témat tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci:

- vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení
- pracují s chybami, hledají v nich poučení
- sami si plánují a organizují své učení a pracovní činnost, využívají je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj;

- efektivně využívají různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledají a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektují proces vlastního učení a myšlení;
- kriticky přistupují ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovávají a využívají při svém studiu a praxi;
- kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímají ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpají poučení pro další práci.

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislost
- k sebehodnocení a kritickému myšlení

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- jsou schopni hájit svá rozhodnutí
- rozpoznají problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části;
- uplatňují při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení
- kriticky interpretují získané poznatky a zjištění a ověřují je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formulují a obhajují podložené závěry;
- zvažují možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- vede žáky k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhuji řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta
- vede žáky k práci s chybou

Kompetence komunikativní

Žáci:

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchají promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- kriticky hodnotí práci ostatních i svou vlastní, vhodně argumentuje, přijímá kritiku
- s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívají dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu;
- používají s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu;
- efektivně využívají moderní informační technologie;

- prezentují vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem;
- rozumí sdělení různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretují přijímaná sdělení a věcně argumentují; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhají dosáhnout porozumění.

Učitel vede žáky:

- k vzájemné komunikaci i ke komunikaci s učitelem
- k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k respektování a naslouchání názorů druhých
- k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě
- ke kritickému hodnocení práce vlastní i práce ostatních, k vhodné argumentaci a přijímání kritiky

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel
- upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, vzájemně si naslouchají
- stanovují si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky
- rozhoduje se na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálním tlakům

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci při řešení problémů, využívá k tomu skupinové vyučování
- posiluje sebedůvěru žáků
- snaží se navodit situace, při nichž má možnost každý žák pocítit úspěch
- vede žáky k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- vede žáky k ochotě pomoci druhým a schopnosti o pomoc vhodně požádat
- vede žáky k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- vede žáky vytváření odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku.

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- rozhodují se zodpovědně podle dané situace
- chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje
- respektují různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání
- promýšlí souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností

- k plnění svých povinností přistupují zodpovědně a tvořivě, hájí svá práva i práva jiných, vystupují proti jejich potlačování a spoluvytváří podmínky pro jejich naplňování
- posuzují události a vývoj veřejného života, sledují, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zauímají a obhajují informovaná stanoviska

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence k podnikavosti

Žáci:

- rozvíjejí svůj osobní a odborný potenciál
- usilují o dosažení stanovených cílů, korigují další činnost s ohledem na stanovený cíl, dokončují zahájené aktivity
- posuzují a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést

Učitel:

- vhodně a přiměřeně motivuje žáka k dosahování úspěchu
- formuluje problémy tak, aby žákovi umožnil rozvíjet jeho osobní a odborný potenciál
- zadává úkoly tak, aby mohli žáci uplatnit proaktivní přístup, vlastní iniciativu, tvořivost a inovaci

5.1.14 Tělesná výchova (TEV- TVH, TVD)

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět TEV je vyučován jako samostatný předmět v primě až oktávě s hodinovou dotací 2 hodiny týdně. Předmět obsahuje i zdravotní tělesnou výchovu a integraci části Výchovy ke zdraví. Vzdělávání je zaměřeno na:

- osvojování nových pohybových dovedností a jejich využití v různém prostředí a s různými účinky
- poznání vlastní pohybové možnosti žáka
- ovládání (využívání) různého sportovního náčiní a náradí
- seznámení se s návody pro pohybovou prevenci
- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže
- rozvoj tělesné zdatnosti a výkonnosti
- poznávání tělesných, duševních a sociálních potřeb i důsledků jejich naplňování či neuspokojování
- poznávání životních hodnot a formování odpovídajících postojů souvisejících se zdravím a mezilidskými vztahy
- přebírání odpovědnosti za zdraví, bezpečnost a kvalitu životního prostředí;
- upevňování vazeb: zdraví – tělesná, duševní a sociální pohoda (zdatnost) – péče o zdraví a bezpečnost – odpovědnost – vzájemná pomoc – prožitek – vzhled – vitalita – výkonnost – úspěšnost – sociální stabilita – zdraví
- uplatňování zdravého způsobu života a aktivní podpory zdraví: zařazování osvědčených činností a postupů z oblasti hygieny, stravování, pohybu, osobního bezpečí, partnerských vztahů

- schopnosti diskutovat o problematice týkající se zdraví, hledat a realizovat řešení v rozsahu společných možností
- zprostředkování vzhledu do života dospělých a rodiny a k uplatňování zákonnosti, tolerance, respektu a pomoci jako předpokladu bezkonfliktního partnerského vztahu a rodinného života
- aktivní ochraně zdraví před návykovými látkami a jinými škodlivinami;
- osvojení způsobů účelného chování a poskytnutí (zajištění) nezbytné pomoci v situacích ohrožení zdraví a bezpečí, včetně mimořádných událostí
- vnímání pohybové činnosti jako zdroje zdravotních účinků ale i uměleckých, emočních, společenských a jiných prožitků
- poznávání historie i současnosti společenského a sportovního života a k hodnocení konkrétních jevů souvisejících se zdravím.

Předmět je realizován převážně ve dvou vyučovacích hodinách týdně. Výuka lyžování, jízdy na snowboardu, plavání, bruslení a turistiky je realizována formou týdenních kurzů.

Výuka TEV probíhá v tělocvičně školy, školní posilovně, na školním hřišti, městském stadionu, v městském parku a okolí školy a v oblastech vybraných pro sportovní kurzy a zájezdy. Řády využívaných sportovišť jsou součástí jejich vybavení. Žáci jsou s nimi v úvodu školního roku seznámeni společně se zásadami bezpečnosti práce při hodinách TEV, a dodržování pravidel řádů se tím stává pro každého žáka závazné.

Hoši a dívky se vyučují v oddělených skupinách. Z důvodu menšího počtu žáků ve skupině jedné třídy může být vytvořena skupina ze dvou tříd. Výuka na kurzech probíhá ve skupinách dle výkonnosti a úrovně dovedností.

Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou využívány:

metody práce:

- motivační (soutěže, povzbuzení, pokárání, pochvala)
- expoziční (ukázky, problémové metody, výklad, vysvětlení, popis ....)
- fixační (metoda opakovaného úsilí, metoda nepřerušovaného úsilí, cvičení na stanovištích, doplňková cvičení, kruhový trénink.....)
- diagnostické a klasifikační metody (pozorování, testování, rozhovor....)

postupy při výuce:

- analyticko – syntetický
- komplexní
- synteticko - analytický

formy práce:

- frontální
- skupinová
- individuální

didaktické zásady:

- názornost
- uvědomělost
- systematičnost
- individuální přístup
- osobní příklad
- soustavnost
- přiměřenost

Průřezová témata

Předmětem prolínají průřezová dle příložené Tabulky průřezových témat.

Mezipředmětové vztahy

Pohybové činnosti při TEV jsou propojovány s dalšími předměty, jako jsou Biologie, Hudební výchova, Základy společenských věd, Fyzika a Chemie.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci:

- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole
- kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci.

Učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- vnímají nejrůznější problémové situace a učí se je řešit/řeší je
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí a jsou schopni je obhájit
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- zvažují možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.

Učitel:

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- učí je vystupovat v konfliktních situacích

Kompetence komunikativní

Žáci:

- komunikují na odpovídající úrovni
- osvojují si kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze
- s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívají dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu;
- používají s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu
- prezentují vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- využívá skupinového způsobu výuky
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- si vytváří představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samotný rozvoj
- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- posuzují reálně své fyzické a duševní možnosti, jsou schopni sebereflexe
- stanovují si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky;
- aktivně spolupracují při stanovování a dosahování společných cílů
- projevují zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých

Učitel:

- umožňuje každému žáku zažít úspěch
- využívá skupinového způsobu výuky
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské

Žáci:

- se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- rozhodují se v zájmu ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí
- informovaně zvažují vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhoduje se a jedná vyváženě;
- respektují různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí;
- chovají se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytnou ostatním pomoc;

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

- stanovuje a vede žáky k osvojení jasných kritérií k hodnocení jejich činnosti nebo výsledků

Kompetence k podnikavosti

Žáci:

- efektivně organizují vlastní práci
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalosti a dovednosti v běžné praxi
- ovládají základy první pomoci
- rozvíjejí svůj osobní a odborný potenciál
- usilují o dosažení stanovených cílů, korigují další činnost s ohledem na stanovený cíl, dokončují zahájené aktivity
- posuzují a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést

Učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti
- vhodně a přiměřeně motivuje žáka k dosahování úspěchu
- formuluje problémy tak, aby žákovi umožnil rozvíjet jeho osobní a odborný potenciál
- zadává úkoly tak, aby mohli žáci uplatnit proaktivní přístup, vlastní iniciativu, tvořivost a inovaci

5.1.15 Volitelné předměty -semináře (VS) – přírodovědná větev

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětů

Volitelné předměty - semináře jsou vyučovány na vyšším stupni gymnázia v sextě 1 hodinu týdně, v septimě 2 + 2 hodiny týdně a v oktávě 2 + 2 + 2 hodiny týdně.

Žáci si volí z předmětů MAC, PRS, FYS, BIS, CHS, ASS a ITS viz 4.2.10 Schéma volitelných předmětů ŠVP škola pro 21. století – přírodovědná část.

Volitelný předmět, který je veden v menší pracovní skupině, umožňuje prohloubení kooperace a kompetice mezi žáky se zájmem o fyziku, fyzikální experimenty, astronomii, chemii, chemické experimenty, biologii a geologii, ekologii či matematiku a její aplikace, informační technologie, a umožňuje tak prohloubení a širší propojení a rozšíření učiva o nové poznatky. Tím završuje ucelenou přípravu v oblasti přírodovědného vzdělávání pro studenty se zájmem o VŠ přírodovědného a technického směru a lékařské fakulty.

Vzdělávání ve volitelných předmětech:

- směřuje k podpoře hledání, poznávání a objasňování faktů, jevů okolo nás a nalézání a propojování jejich vzájemných souvislostí
- rozvíjí a upevňuje dovednosti objektivně pozorovat fyzikální a chemické vlastnosti látek a měřit fyzikální veličiny a řešit chemické rovnice
- vede k vytváření a ověřování hypotéz na základě pozorování a výzkumu přírodních jevů
- vysvětluje příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování, schopnosti správně zhodnotit pravdivost získaných informací např. z Internetu a literatury

- umožňuje rozšířit a prohloubit poznatky získané v předmětu Matematika, Informatika a informační a komunikační technologie, Fyzika (Astronomie a astrofyzika), Chemie, Biologie a geologie

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, CD a DVD materiálů, problémových úloh a podobně)
- samostatné pozorování a hodnocení fyzikálních a chemických procesů a jevů
- žákovské experimenty z fyziky a chemie, práce s mikroskopem, laboratorní praktikum
- práce s odbornou literaturou, časopisy, vyhledávání na Internetu, práce s fyzikálními aplety
- práce s PC, rozvíjení nových poznatků IT, využití IT v matematice, statistice a přírodovědných předmětech
- „žákovské“ prezentace a jejich hodnocení
- práce v laboratoři a v přírodě
- řešení problémových úloh a praktických úloh, řešení otevřených a uzavřených úloh

Řád učebny a laboratoře fyziky, chemie a biologie a učeben IT je součástí vybavení učebny, žáci jsou s ním v úvodu každého školního roku seznámeni, a dodržování pravidel řádu se tím stává pro každého žáka závazné.

Mezipředmětové vztahy

Volitelné předměty - semináře úzce souvisí s předmětem Fyzika, Chemie a Biologie a geologie, ale i s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk příroda a Matematika a její aplikace, v menší míře i s předměty vzdělávací oblasti Člověk a společnost:

Fyzika - veličiny a jednotky, fyzikální disciplíny, astronomie, meteorologie, moderní fyzika

Chemie - chemické reakce, chemické rovnice, organická a anorganická chemie, obecná chemie

Biologie a geologie - ekologie, voda, vzduch, Země, udržitelný rozvoj, člověk, zoologie, botanika, mineralogie, obecná biologie

Matematika – statistika (zpracování dat), řešení slovních úloh, matematické aplikace

Dějepis – historie komunikace, historický vývoj fyziky, chemie a matematiky

Základy společenských věd – člověk ve společnosti, udržitelný rozvoj a etika

Průřezová témata

Semináři prolínají průřezová témata dle přiložené Tabulky průřezových témat
Na vybraných příkladech specifikováno:

- vyhodnocování experimentů a měření pomocí přístrojů - rozvíjení schopností poznávání, kreativita, seberegulace a sebeorganizace (OSV)
- posuzování možností udržitelného rozvoje – lidské aktivity a problémy ŽP (EnV)
- vzájemné respektování, tolerance k jiným názorům – lidské vztahy (MV)
- kritické posuzování poznatků čerpaných z Internetu, vyhodnocování výsledků (MeV)

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Na úrovni volitelných předmětů seminářů jsou pro utváření rozvíjení jednotlivých klíčových kompetencí využívány následující strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky volí vhodné metody a strategie získávání poznatků
- samostatně či ve skupinách efektivně a bezpečně provádějí pozorování, experimenty a měření, získané výsledky porovnávají se skutečností, kriticky zhodnotí a vhodně zpracují a vyvozují z nich závěry
- posuzují vlastní pokroky v daném předmětu s ohledem na získané teoretické poznatky i praktické dovednosti, navrhuji způsoby a možnosti zdokonalení svého učení a experimentálních dovedností

Učitel vede žáky k

- volbě efektivních způsobů učení
- vyhledávání, třídění, propojování a kritickému hodnocení informací z různých zdrojů
- k správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a posouzení a zhodnocení experimentálně získaných informací
- k hodnocení, sebehodnocení, hodnocení práce ve skupině s důrazem na pozitiva i nedostatky s návrhy možností zlepšení

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- jsou schopni formulovat problém
- samostatně či ve skupinách efektivně navrhuji možné způsoby řešení problému
- posuzují kriticky získaná data a výsledky
- uvědomují si míru přesnosti a správnosti řešení problému, ať vlastního nebo ostatních

Učitel vede žáky k

- samostatné experimentální činnosti
- nalézání a vyhodnocování hypotéz, formulování problému a zvolení postupu jeho řešení
- k správnému vyhodnocení získaných dat a poznatků
- zadává problémy, k jejichž řešení je nutné získávat informace z více zdrojů, experimentovat, případně k jejichž řešení vede více postupů
- k objektivnímu hodnocení vlastního i ostatních řešení

Kompetence komunikativní

Žáci

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- vyjadřují vhodnou formou svůj souhlas i nesouhlas s hypotézami či závěry a názory ostatních
- vhodně argumentují, řídí se pravidly dialogu či diskuse
- vyslovují i přijímají oprávněnou kritiku jako pomoc pro další rozvoj a zlepšení, ale vyslovují a přijímají také pochvalu jako pozitivní zhodnocení práce

Učitel vede žáky k

- vzájemné komunikaci a dodržování pravidel během komunikace
- respektování názorů ostatních
- správné a zajímavé interpretaci a prezentaci různých informací či závěrů z měření či pozorování, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů
- objektivnímu hodnocení práce vlastní i práce ostatních
- k vhodné argumentaci při prezentaci či formulování hypotéz a závěrů, ale i při hodnocení sebe i ostatních
- přijímání oprávněné kritiky a jejím využití pro svůj další rozvoj

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují při řešení problémů, navzájem si naslouchají, předávají své zkušenosti
- navrhují rozdělení rolí ve skupinách tak, aby každý z nich zažil pocit uplatnění a skupina pracovala úspěšně
- si navzájem pomáhají při plnění úkolů i jsou schopni o pomoc požádat

Učitel vede žáky k

- řešení problémů a situací vedoucích k nutnosti zapojení všech členů skupiny do činnosti
- vhodnému rozdělení rolí a činností ve skupině tak, aby vedly jak k posílení sebedůvěry žáků, tak k pocitu zodpovědnosti
- k ochotě pomoci druhým

Kompetence občanské

Žáci

- se zodpovědně rozhodují dle situace
- respektují požadavky na kvalitní ŽP a jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje
- kriticky hodnotí využitelnost zdrojů energie a jejich dopad na ŽP

Učitel vede žáky k

- šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů (způsob osvětlení nejen v domácnosti, ale i ve škole)
- k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)
- zodpovědnému rozhodování vzhledem k okolí s ohledem na udržitelný rozvoj

Kompetence k podnikavosti

Žáci

- rozvíjí a rozšiřují svůj osobní i odborný potenciál v oblasti fyziky, chemie, biologie, IT a matematiky, přírodních věd a technické praxe
- uplatňují proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost při přípravě experimentů a prezentací
- průběžně hodnotí dosažené výsledky včetně kritického hodnocení

Učitel vede žáky k

- aktivitám, které rozvíjejí a podporují jejich schopnosti
- hodnocení vlastních postupů a výsledků své práce
- aktivní účasti v projektech a soutěžích

5.1.16 Volitelné předměty - semináře (VS) – humanitní větev

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětů

Semináře - humanitní větev - jsou vyučovány jako volitelný předmět na vyšším stupni gymnázia v sextě 1 hodinu týdně, v septimě 2 + 2 hodiny týdně a v oktávě 2 2 2 2 týdně. Žáci si volí z předmětů SVS a MEV v sextě, SVS – DUS a HIS – MVS v septimě, SVS(HIS) – DUS(MVS), EKS – ZES , KOA – KON v oktávě(viz 4.2.10 Schéma volitelných předmětů – humanitní část).

Volitelné předměty umožňují žákům rozšířit si znalosti o základy dějin umění, o roli médií ve společnosti, prohlubují si vědomosti o současných dějinách, též o historii každodennosti - soudnictví, válečnictví, vzdělanosti apod. Žáci se snaží porozumět jednotlivým náboženstvím ideologiím, a vyvarovat se tak xenofobii a netoleranci. Aplikují do praxe již získané teoretické ekonomické i zeměpisné poznatky. Semináře tak završují ucelenou přípravu v oblasti humanitního vzdělávání pro studenty se zájmem o studium na VŠ humanitního a ekonomického zaměření.

Vzdělávání směřuje:

- k hledání souvislostí mezi společenskými jevy
- k rozvoji estetického vnímání
- k rozvoji kritického myšlení a logického uvažování, schopnosti správně zhodnotit pravdivost získaných informací z různých zdrojů
- k rozvoji dovedností v oblasti mluveného i psaného projevu
- k upevňování dovedností správně a smysluplně argumentovat, vést diskuse a vnímat sdělení různého typu
- k rozvoji vlastní tvořivosti
- vede k vytváření a ověřování hypotéz na základě sledování aktuálního vývoje nejen v naší zemi, ale i na celém světě
- umožňuje porozumět minulosti i současnosti

Semináře jsou pojaty jako interaktivní, tzn. že je předpokládána aktivní spoluúčast žáků na samotné výuce.

Jsou využívány především tyto metody a formy práce:

- samostatná i skupinová kooperativní práce
- výklad nových poznatků
- panelové diskuse, besedy, rozhovor
- samostatné výstupy + prezentace s využitím ITE
- práce s odbornými zdroji
- odborné exkurze, návštěvy divadelních a filmových představení
- práce s tiskem
- řešení problémových úkolů vycházejících z charakteru látky

Mezipředmětové vztahy

Obsah seminářů vychází z poznatků předmětů humanitních, ale svým charakterem se může dotknout i předmětů přírodovědných.

Průřezová témata

V seminářích jsou začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – sociální dovednosti v oblasti komunikace, kooperace, tvořivost, rozhodování, obhajování práv

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – sociální a kulturní odlišnosti, osobnosti evropské kultury, zvyky a tradice

Multikulturní výchova – komunikace s členy jiných kultur, vnímání rozdílů v neverbální i ve verbální komunikaci

Environmentální výchova – hodnocení objektivnosti a závažnosti tzv. ekologických sdělení, vnímání kulturního dědictví

Mediální výchova – vnímání postojů autora, výstavba mediálních sdělení, výrazové prostředky, spolupráce, vnímání a srovnávání různých druhů mediálních sdělení, manipulace, reklama

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- volí vhodné metody a postupy při získávání poznatků – při samostatné i skupinové práci
- vyjadřuje se samostatně, bezchybně, s ohledem na situaci
- ovládá dovednosti kritického myšlení a dokáže ho plně využívat
- při hodnocení výsledků své práce zaujímá kritické postoje, přijímá ocenění, radu i kritiku
- úspěchy i chyby vnímá jako podnětem pro další práci
- získané poznatky porovnává se skutečností, kriticky vše zhodnotí a vyvodí správný závěr

Učitel

- vhodně motivuje v zadávání různých úkolů
- využívá různých informačních zdrojů, a tak ukazuje možnosti i práce s nimi
- zadává úkoly vedoucí ke skupinové i k samostatné práci
- vede k vzájemnému hodnocení i sebehodnocení práce s důrazem na pozitiva a s návrhy na další zlepšování
- chybu žáka chápe jako možnost dalšího rozvoje žákovy osobnosti – diskutuje, rozebírá vede k poznání chyby jako součásti učení
- připravuje spolu s žáky besedy, prezentace vlastních děl
- vede ročníkové, seminární práce a práce SOČ
- upozorňuje na neobjektivnost medií

Kompetence k řešení problémů

Žák

- vnímá problémy, rozpozná je a nalézá jejich podstatu, kterou vhodně pojmenuje
- formuluje hypotézy
- navrhuje různá řešení problémů včetně argumentace
- srovnává příčiny vzniku různých problémových situací, popíše je a odhaluje jejich vzájemné souvislosti
- zvažuje klady a zápory navrhovaných řešení
- jeho písemný i mluvený projev je kritický, ale uvážlivý

Učitel

- nabízí žákům problémové úkoly vedoucí ke srovnávání a posuzování odlišností
- upozorňuje na nebezpečí zevšeobecňování

- sám vhodně argumentuje a formuluje své názory
- vede žáky k interpretaci literárních děl a ukazuje možnosti kritického přístupu
- pravidelně hodnotí práci žáků a práci svoji a spolu se skupinou navrhuje možnosti zlepšení

Kompetence komunikativní

Žák

- logicky, souvisle a kultivovaně vyjadřuje své myšlenky v mluveném i písemném projevu
- s ohledem na situaci využívá různých prostředků komunikace s okolním světem
- vhodně prezentuje sebe i svou práci před známým i neznámým publikem
- vyjadřuje přiměřeně svůj souhlas i nesouhlas s hypotézami či závěry ostatních
- vhodně argumentuje, řídí se zásadami diskuse, dialogu
- dokáže přijmout kladnou i zápornou kritiku jako pozitivum pro další práci

Učitel

- vede žáky ke správnému projevu (psanému i mluvenému)
- učí žáky diskusi a respektování názorů ostatních
- rozebírá a hodnotí různé projevy a komunikační situace a spolu s žáky navrhuje možnosti zlepšení

Kompetence sociální a personální

Žák

- formuluje spolu s ostatními pravidla společné práce
- spolupracuje s ostatními, naslouchá a předává zkušenosti ostatním a naopak
- hodnotí sebekriticky své projevy, je schopen sebereflexe
- je schopen sám požádat o pomoc

Učitel

- stanovuje pravidla práce společně se žáky
- oceňuje klady a pokroky v práci, ale také taktně upozorňuje na nedostatky (př. pravopis, nevhodné vystupování a vyjadřování)
- zadává úkoly pro samostatnou i skupinovou práci
- s ohledem na individuální zvláštnosti volí různé role pro jednotlivé žáky tak, aby povzbuzoval jejich sebevědomí

Kompetence občanské

Žák

- vnímá odlišnosti druhých a respektuje je
- srovnává a hodnotí různé pojetí zákonů a společenských norem
- vyjadřuje se k událostem a vývoji veřejného života na základě aktuální informovanosti
- aktivně se zapojuje do života školy, obce i země
- dbá na životní prostředí kolem sebe

Učitel

- vede žáky k respektování druhých
- vysvětluje normy chování a jednání
- vysvětluje a dokládá na ukázkách možné projevy intolerance, xenofobie a rasismu
- snaží se zapojit žáky do života školy, obce i země

- dbá na životní prostředí

Kompetence k podnikavosti

Žák

- při výuce je aktivní, vyvíjí vlastní iniciativu
- tvořivě přistupuje k zadávaným úkolům (př. v oblasti stylistiky, rozboru textů atd.)
- vede si vlastní poznámky, čtenářský deník
- využívá různé informační zdroje a vhodně jich využívá
- spolužákům jasně stručně vysvětlí své pojetí problému, zadaného úkolu
- běžně navrhuje optimální postupy řešení
- rozvíjí a rozšiřuje osobní i odborný potenciál v oblasti společenských věd

Učitel

- volí aktivity rozvíjející schopnosti žáků
- vede žáky k samostatnosti postupným zadáváním úkolů
- hodnotí všechny zadané úkoly, postupy a výsledky
- vede k zapojování se do projektů, soutěží, ročníkových prací a SOČ

5.1.17 Volitelný předmět Konverzace v anglickém jazyce (KOA)

Časové a organizační vymezení předmětu

Volitelný vzdělávací předmět KOA má časovou dotaci 2 VH týdně v oktávě. Výuka probíhá v dělených hodinách (třída se zpravidla dělí na 2 rovnoměrné skupiny). Při výuce je kladen důraz na komunikační schopnosti žáků, čemuž je podřízena i výuka gramatiky. Z hlediska organizace je možné volit různé formy výuky (skupinové, individuální, frontální) podle charakteru tématu a učiva a s ohledem na potřeby žáků a zkušenosti a dovednosti vyučujících.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací předmět KOA je zaměřen na konverzaci v angličtině, schopnost verbálně komunikovat a vyjadřovat se. Výuka je také zaměřena na rozšíření slovní zásoby studentů, kompetence sociokulturní (reálie anglicky mluvících národů a oblastí) a sociolingvistickou (využití různých vrstev jazyka podle společenské situace). Vedle tradiční konverzace na běžná témata se také uplatňují metody poslechu s porozuměním, čtení s porozuměním, sledování filmů v původním znění, role-play, dialogu a komunikativních her a aktivit, práce na internetu, popř. nácvik gramatickým struktur v rámci dané komunikativní situace. Konverzační témata budou průběžně aktualizována a rozšiřována, např. o témata týkající se mezilidských vztahů (tolerance, hodnotový systém mladých, odpovědnost), kultury, politiky, náboženství, atd. Předmět je zaměřen na rozvíjení produktivních jazykových dovedností studentů.

Učivo je uspořádáno do jednotlivých tematických celků, které jsou koncipovány tak, aby navazovaly na učivo předmětu Anglický jazyk 1, 2, pokud se týká slovní zásoby, terminologie i gramatiky. Cílem je **aktivní osvojení rozšířené slovní zásoby** a lepší zvládnutí komunikativních situací. Volba tematických celků rovněž odpovídá

dnešním potřebám, které přispívají k výchově k demokracii a k poznávání života společnosti především v zemích příslušné jazykové oblasti.

Mezipředmětové vztahy

Uvedena jsou pouze některá témata vzdělávacích předmětů. Úplné zachycení bude v osnovách a především v tematických plánech pro jednotlivé ročníky.

Český jazyk a Anglický jazyk 1, 2 – srovnávání jazyků, gramatický, morfologický a syntaktický systém jazyka, lexikum

Dějepis – souvislost proměn společnosti a jazykového a literárního vývoje

Základy společenských věd – vnitřní svět člověka, podobnost a odlišnost lidí

Biologie a Geografie – jazyk mapy, symboly, značky

Hudební výchova – interpretace hudby, dílo a jeho autor, hudebně dramatické projevy

Výtvarná výchova – smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření, vývoj výtvarného umění

Informatika a informační a komunikační technologie – práce s elektronickými médii, digitální technologie

Průřezová témata:

Předmětem prolínají všechna průřezová témata, zejména:

Osobnostní a sociální výchova - sociální dovednosti v oblasti komunikace, kooperace, tvořivost, rozhodování, obhajování práv, aktivní naslouchání, argumentace

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - sociální a kulturní odlišnosti, osobnosti evropské kultury, zvyky a tradice

Multikulturní výchova - komunikace s členy jiných kultur, vnímání verbálních a nonverbálních projevů odlišnými sociokulturními skupinami, cizí jazyk jako prostředek dorozumění

Environmentální výchova - hodnocení objektivnosti a závažnosti tzv. ekologických sdělení, vnímání kulturního dědictví

Mediální výchova - vnímání postojů autora, výstavba mediálních sdělení, výrazové prostředky, spolupráce, vnímání a srovnávání různých druhů mediálních sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- běžně využívá různé informační zdroje
- získané informace třídí, srovnává, zařazuje do souvislostí
- využívá vhodné metody pro efektivní učení
- pozná smysl a cíl učení
- rozumí běžným pojmům
- vyjadřuje se samostatně, s ohledem na situaci
- správně formuluje otázky i odpovědi
- postihne podstatné jak v mluveném, tak v psaném projevu

Učitel

- vhodně formuluje otázky, a vede tak žáky k tvořivému přístupu k předmětu
- využívá různých informačních zdrojů, a tak ukazuje možnosti práce s nimi
- zadává úkoly vedoucí ke skupinové práci

- slovně hodnotí výkon žáků a spolu s nimi stanoví kritéria hodnocení
- chybu žáka chápe jako možnost jeho dalšího učení
- vede žáky k ověřování výsledků

Metody a formy práce

- dialogické metody (řízený rozhovor, diskuse)
- prezentace výsledků skupinové a samostatné práce
- skupinová i frontální výuka
- problémové učení (možnost v hodině, doma – samostatná práce)
- role-play

Kompetence k řešení problémů

Žák

- vnímá problémy a nalézá jejich podstatu, kterou vhodně pojmenuje
- při diskusi obhajuje svá tvrzení, a to jak písemně, tak ústně
- umí vyhledat vhodné informace

Učitel

- klade vhodné otázky a zadává vhodné úkoly
- umožní žákům přístup k informačním zdrojům
- pravidelně hodnotí práci žáků a práci svoji a spolu se třídou navrhuje možnosti zlepšení

Metody a formy

- dialogické (rozhovor, diskuse, besedy)
- práce s textem
- samostatná a skupinová práce
- prezentace

Kompetence komunikativní

Žák

- formuluje své názory a myšlenky na odpovídající úrovni jak v mluveném, tak v psaném projevu v daném jazyce
- s ohledem na situaci využívá různých prostředků komunikace s okolním světem (e-mail, SMS, dopis, telefonický rozhovor, fax)
- naslouchá a rozumí různým projevům (spolužáci, film, video, jiné nosiče sdělení) a vhodně na ně reaguje
- správně vyslovuje

Učitel

- vede žáky k samostatnému a souvislému projevu (psanému i mluvenému)
- taktně opravuje chyby
- vysvětluje možnosti účinné komunikace a vytváří k ní dostatek příležitostí
- vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ve skupinách, atd.
- je sám vzorem spisovného projevu – využívá všech verbálních i nonverbálních prostředků
- učí žáky diskusi a polemice

Metody a formy

- poslechová cvičení odpovídající úrovně
- rozhovor – diskuse – role-play
- samostatná a skupinová práce
- referát, psaní

- besedy na dané téma

Kompetence sociální a personální

Žák

- spolupracuje ve skupině
- formuluje spolu s ostatními pravidla společné práce
- vnímá projevy druhých ve skupině a vhodně na ně reaguje (verbálně i nonverbálně)
- vyjadřuje se vždy s ohledem na situaci
- hodnotí sebekriticky své projevy
- vhodným způsobem navazuje rozhovor a v diskusi respektuje názory druhých lidí

Učitel

- stanovuje pravidla práce společně se žáky
- oceňuje klady a pokroky v práci, ale také taktně upozorňuje na nedostatky (př. pravopis, nevhodné vystupování a vyjadřování)
- zadává úkoly pro samostatnou i skupinovou práci
- s ohledem na individuální zvláštnosti volí různé role pro jednotlivé žáky tak, aby povzbuzoval jejich sebevědomí
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- podněcuje žáky k argumentaci a verbálnímu projevu všeobecně
- vysvětluje rozdíly mezi společenským chováním v ČR a anglicky a německy mluvících zemích

Metody a formy výuky

- rozhovor, diskuse
- prezentace společné práce
- poslechová cvičení
- dramatizace
- skupinová a samostatná práce

Kompetence občanské

Žák

- vnímá chování lidí v různých situacích
- respektuje názor ostatních
- rozhoduje se podle dané situace

Učitel

- vede žáky k aktivní prezentaci jejich myšlenek a názorů a k diskusi
- vysvětluje možné projevy intolerance, xenofobie a rasismu a vede žáky k umění vnímat tyto projevy jako nežádoucí
- vede žáky k vzájemnému naslouchání

Metody a formy

- rozhovor, beseda, diskuse
- samostatná vystoupení v rámci hodiny, školy, na veřejnosti
- jazykové soutěže (konverzační soutěž, dramatická a překladatelská soutěž), výjezdy do zahraničí, příležitostné akce, projekty

Kompetence k podnikavosti

Žák

- vnímá a užívá anglického jazyka jako komunikačního prostředku, jako prostředku k předávání informací, vědomostí a prožitků, vyplývajících z kontaktu se světem i se svojí osobností
- používá různé informační zdroje a vhodně jich využívá
- při výuce vystupuje proaktivně, vyvíjí vlastní iniciativu
- tvořivě přistupuje k zadávaným úkolům
- spolužákům jasně stručně vysvětlí své pojetí problému, zadaného úkolu
- efektivně organizuje svou práci

Učitel

- vede žáky k samostatnosti postupným zadáváním úkolů
- slovně hodnotí práci žáků
- všímá si úspěchů i neúspěchů, vyzdvihuje pokrok a vše vždy slovně hodnotí
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

5.1.18 Volitelný předmět Konverzace v německém jazyce (KON)

Časové a organizační vymezení předmětu

Volitelný vzdělávací předmět KON má časovou dotaci 2 VH týdně v oktávě. Výuka probíhá v dělených hodinách (třída se zpravidla dělí na 2 rovnoměrné skupiny). Při výuce je kladen důraz na komunikační schopnosti žáků, čemuž je podřízena i výuka gramatiky. Z hlediska organizace je možné volit různé formy výuky (skupinové, individuální, frontální) podle charakteru tématu a učiva a s ohledem na potřeby žáků a zkušenosti a dovednosti vyučujících.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací předmět KON je zaměřen na konverzaci v angličtině, schopnost verbálně komunikovat a vyjadřovat se. Výuka je také zaměřena na rozšíření slovní zásoby studentů, kompetence sociokulturní (reálie německy mluvících národů a oblastí) a sociolingvistickou (využití různých vrstev jazyka podle společenské situace). Vedle tradiční konverzace na běžná témata se také uplatňují metody poslechu s porozuměním, čtení s porozuměním, sledování filmů v původním znění, role-play, dialogu a komunikativních her a aktivit, práce na internetu, popř. nácvik gramatickým struktur v rámci dané komunikativní situace. Konverzační témata budou průběžně aktualizována a rozšiřována, např. o témata týkající se mezilidských vztahů (tolerance, hodnotový systém mladých, odpovědnost), kultury, politiky, náboženství, atd. Předmět je zaměřen na rozvíjení produktivních jazykových dovedností studentů.

Učivo je uspořádáno do jednotlivých tematických celků, které jsou koncipovány tak, aby navazovaly na učivo předmětu Německý jazyk 1, 2, pokud se týká slovní zásoby, terminologie i gramatiky. Cílem je **aktivní osvojení rozšířené slovní zásoby** a lepší zvládnutí komunikativních situací. Volba tematických celků rovněž odpovídá dnešním potřebám, které přispívají k výchově k demokracii a k poznávání života společnosti především v zemích příslušné jazykové oblasti.

Mezipředmětové vztahy

Uvedena jsou pouze některá témata vzdělávacích předmětů. Úplné zachycení bude v osnovách a především v tematických plánech pro jednotlivé ročníky.

Český jazyk a Německý jazyk 1,2 – srovnávání jazyků, gramatický, morfologický a syntaktický systém jazyka, lexikum

Dějepis – souvislost proměn společnosti a jazykového a literárního vývoje

Základy společenských věd – vnitřní svět člověka, podobnost a odlišnost lidí

Biologie a Geografie – jazyk mapy, symboly, značky

Hudební výchova – interpretace hudby, dílo a jeho autor, hudebně dramatické projevy

Výtvarná výchova – smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření, vývoj výtvarného umění

Informatika a informační a komunikační technologie – práce s elektronickými médii, digitální technologie

Průřezová témata:

Předmětem prolínají všechna průřezová témata, zejména:

Osobnostní a sociální výchova - sociální dovednosti v oblasti komunikace, kooperace, tvořivost, rozhodování, obhajování práv, aktivní naslouchání, argumentace

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - sociální a kulturní odlišnosti, osobnosti evropské kultury, zvyky a tradice

Multikulturní výchova - komunikace s členy jiných kultur, vnímání verbálních a nonverbálních projevů odlišnými sociokulturními skupinami, cizí jazyk jako prostředek dorozumění

Environmentální výchova - hodnocení objektivnosti a závažnosti tzv. ekologických sdělení, vnímání kulturního dědictví

Mediální výchova - vnímání postojů autora, výstavba mediálních sdělení, výrazové prostředky, spolupráce, vnímání a srovnávání různých druhů mediálních sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- běžně využívá různé informační zdroje
- získané informace třídí, srovnává, zařazuje do souvislostí
- využívá vhodné metody pro efektivní učení
- pozná smysl a cíl učení
- rozumí běžným pojmům
- vyjadřuje se samostatně, s ohledem na situaci
- správně formuluje otázky i odpovědi
- postihne podstatné jak v mluveném, tak v psaném projevu

Učitel

- vhodně formuluje otázky, a vede tak žáky k tvořivému přístupu k předmětu
- využívá různých informačních zdrojů, a tak ukazuje možnosti práce s nimi
- zadává úkoly vedoucí ke skupinové práci
- slovně hodnotí výkon žáků a spolu s nimi stanoví kritéria hodnocení
- chybu žáka chápe jako možnost jeho dalšího učení

- vede žáky k ověřování výsledků

Metody a formy práce

- dialogické metody (řízený rozhovor, diskuse)
- prezentace výsledků skupinové a samostatné práce
- skupinová i frontální výuka
- problémové učení (možnost v hodině, doma – samostatná práce)
- role-play

Kompetence k řešení problémů

Žák

- vnímá problémy a nalézá jejich podstatu, kterou vhodně pojmenuje
- při diskusi obhajuje svá tvrzení, a to jak písemně, tak ústně
- umí vyhledat vhodné informace

Učitel

- klade vhodné otázky a zadává vhodné úkoly
- umožní žákům přístup k informačním zdrojům
- pravidelně hodnotí práci žáků a práci svoji a spolu se třídou navrhuje možnosti zlepšení

Metody a formy

- dialogické (rozhovor, diskuse, besedy)
- práce s textem
- samostatná a skupinová práce
- prezentace

Kompetence komunikativní

Žák

- formuluje své názory a myšlenky na odpovídající úrovni jak v mluveném, tak v psaném projevu v daném jazyce
- s ohledem na situaci využívá různých prostředků komunikace s okolním světem (e-mail, SMS, dopis, telefonický rozhovor, fax)
- naslouchá a rozumí různým projevům (spolužáci, film, video, jiné nosiče sdělení) a vhodně na ně reaguje
- správně vyslovuje

Učitel

- vede žáky k samostatnému a souvislému projevu (psanému i mluvenému)
- taktně opravuje chyby
- vysvětluje možnosti účinné komunikace a vytváří k ní dostatek příležitostí
- vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ve skupinách, atd.
- je sám vzorem spisovného projevu – využívá všech verbálních i nonverbálních prostředků
- učí žáky diskusi a polemice

Metody a formy

- poslechová cvičení odpovídající úrovně
- rozhovor – diskuse – role-play
- samostatná a skupinová práce
- referát, psaní
- besedy na dané téma

Kompetence sociální a personální

Žák

- spolupracuje ve skupině
- formuluje spolu s ostatními pravidla společné práce
- vnímá projevy druhých ve skupině a vhodně na ně reaguje (verbálně i nonverbálně)
- vyjadřuje se vždy s ohledem na situaci
- hodnotí sebekriticky své projevy
- vhodným způsobem navazuje rozhovor a v diskusi respektuje názory druhých lidí

Učitel

- stanovuje pravidla práce společně se žáky
- oceňuje klady a pokroky v práci, ale také taktně upozorňuje na nedostatky (př. pravopis, nevhodné vystupování a vyjadřování)
- zadává úkoly pro samostatnou i skupinovou práci
- s ohledem na individuální zvláštnosti volí různé role pro jednotlivé žáky tak, aby povzbuzoval jejich sebevědomí
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- podněcuje žáky k argumentaci a verbálnímu projevu všeobecně
- vysvětluje rozdíly mezi společenským chováním v ČR a německy a anglicky mluvících zemích

Metody a formy

- rozhovor, diskuse
- prezentace společné práce
- poslechová cvičení
- dramatizace
- skupinová a samostatná práce

Kompetence občanské

Žák

- vnímá chování lidí v různých situacích
- respektuje názor ostatních
- rozhoduje se podle dané situace

Učitel

- vede žáky k aktivní prezentaci jejich myšlenek a názorů a k diskusi
- vysvětluje možné projevy intolerance, xenofobie a rasismu a vede žáky k umění vnímat tyto projevy jako nežádoucí
- vede žáky k vzájemnému naslouchání

Metody a formy

- rozhovor, beseda, diskuse
- samostatná vystoupení v rámci hodiny, školy, na veřejnosti
- jazykové soutěže (konverzační soutěž, dramatická a překladatelská soutěž), výjezdy do zahraničí, příležitostné akce, projekty

Kompetence k podnikavosti

Žák

- vnímá a užívá anglického jazyka jako komunikačního prostředku, jako prostředku k předávání informací, vědomostí a prožitků, vyplývajících z kontaktu se světem i se svojí osobností

- používá různé informační zdroje a vhodně jich využívá
- při výuce vystupuje proaktivně, vyvíjí vlastní iniciativu
- tvořivě přistupuje k zadávaným úkolům
- spolužákům jasně stručně vysvětlí své pojetí problému, zadaného úkolu
- efektivně organizuje svou práci

Učitel

- vede žáky k samostatnosti postupným zadáváním úkolů
- slovně hodnotí práci žáků
- všímá si úspěchů i neúspěchů, vyzdvihuje pokrok a vše vždy slovně hodnotí
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

5.2. Osnovy jednotlivých předmětů

Osnovy jednotlivých předmětů jsou uvedeny v části II. Školního vzdělávacího programu Škola pro 21. století.

6. Hodnocení žáků

6.1. Obecné zásady hodnocení

Hodnocení žáků upravuje Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky. Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, tzn. co se naučil, co zvládnul, v čem se zlepšil, v čem chybuje a jak potřebuje postupovat dále.

Hodnocení vede k pozitivnímu vyjádření a je pro žáky motivující. Učitel si uvědomuje, že nehodnotí osobu žáka, ale jeho dosaženou úroveň v ověřovaném očekávaném výstupu daného učiva. Při hodnocení žáka se uplatňuje přiměřená náročnost a pedagogický takt. Učitelé se zaměřují na individuální pokrok každého žáka (nesmí docházet ke srovnávání žáků se spolužáky a rozdělování na úspěšné a neúspěšné žáky).

Pro celkové hodnocení žáka se používá klasifikace, pouze na žádost rodičů a doporučení PPP se žáci se SVPU hodnotí slovně. U průběžného hodnocení se uplatňují různé formy – klasifikace, bodové hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení žáků.

Žáci jsou cíleně vedeni k sebehodnocení a k sebekontrolě, s chybou či nedostatkem se dále pracuje.

Obecná pravidla pro hodnocení žáka jsou součástí ŠVP G (GV- vyšší stupeň).

Podrobněji je hodnocení rozpracováno po předmětech ve Vnitřních pravidlech hodnocení výsledků vzdělávání žáků gymnázia. Tento dokument je součástí Školního řádu, vydaného a schváleného ředitelem školy, Radou rodičů, Školskou radou a Radou studentů pro daný školní rok a žáci jsou s ním seznámeni v úvodních vyučovacích hodinách, rodiče pak na třídních schůzkách. Znění je volně k nahlédnutí včetně zveřejnění na www stránkách školy.

Pro ověřování vědomostí a dovedností žáků se používají tyto formy – písemné práce, slohové práce, testy, diktáty, cvičení..., ústní zkoušení a mluvený projev, zpracovávání referátů na zadané téma, seminárních prací, samostatné aktivity a domácí úkoly, laboratorní práce, projektové a skupinové práce, projektové celoškolské dny, vědomostní a dovednostní testy Kalibro.

6.2. Základní pravidla hodnocení prospěchu žáka

Klasifikační stupně

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován stupni:

1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatečný, 5 – nedostatečný. Znamka z hodnocení vědomostí a dovedností nezahrnuje hodnocení chování žáka.

Rozsah klasifikace

Do klasifikace se promítá hodnocení úrovně dosažených vědomostí, dovedností, postup práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka. Hodnocení musí probíhat průběžně v celém časovém období a výsledná známka je stanovena na základě dostatečného množství různých podkladů. V případě zhoršení prospěchu je nutno ihned písemně informovat rodiče a konzultovat s nimi daný problém.

Klasifikuje se vždy jen dostatečně probrané a procvičené učivo. Všechny písemné práce, testy, diktáty jsou vždy a včas předem žákům oznámeny, aby měli dostatek

času se na ně připravit (kontrolní písemné práce se archivují 2 roky, v den, kdy se píše kontrolní písemná práce, nemůže probíhat další kontrolní písemné zkoušení). Žák má právo si své případné neúspěšné hodnocení plně opravit (po dohodě s vyučujícím). Vyučující dbá, aby žáci své oklasifikované a opravené podklady pro hodnocení založili do osobní složky – portfolia (za vedení složky odpovídá žák a za kontrolu rodiče).

Sebehodnocení

Žáci jsou k sebehodnocení vedeni již od primy a sebehodnocení žáka se uplatňuje v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů průběžně ústně i písemně vždy po ukončení tématického celku.

Ověřování klíčových kompetencí

Ověřování klíčových kompetencí probíhá v předmětu Základy společenských věd na základě projektů a dotazníků. Dále v rámci celoškolských projektů. Ve vyučovacích hodinách Základů společenských věd si žáci vytváří žakovské portfolio, jehož prezentace probíhá na začátku oktávy.

Chování

Hodnocení chování žáka se odvíjí od **dodržování Školního řádu**. Hodnotí se chování ve škole, při školních akcích, reprezentaci školy. Hodnocení provádí třídní učitel po dohodě s ostatními vyučujícími, případně pedagogická rada. Využívá se tří stupňů hodnocení:

1 – velmi dobré, 2 – uspokojivé, 3 – neuspokojivé.

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Hodnocení se řídí Vyhláškou č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků, studentů mimořádně nadaných. Ve škole mohou být integrováni žáci s postižením tělesným, smyslovým, s vývojovými poruchami učení a chování.

Při hodnocení a klasifikaci vychází učitel z doporučení a závěrů PPP a hodnocení je vždy a zcela individuální. Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován individuální pokrok. Žáci integrováni na základě doporučení PPP nebo obdobné instituce jsou vzděláváni a hodnoceni na základě plnění Individuálního vzdělávacího plánu. Na žádost rodičů a při doporučení poradenského zařízení mohou být hodnoceni slovně.

Při slovním hodnocení se uvádí:

- a) ovládnutí učiva předepsaného osnovami
  - ovládá bezpečně
  - ovládá
  - podstatně ovládá
  - ovládá se značnými mezerami
  - neovládá
- b) úroveň myšlení
  - pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
  - uvažuje celkem samostatně
  - menší samostatnost myšlení
  - odpovídá nesprávně i na návodné otázky

- c) úroveň vyjadřování
  - výstižné, poměrně přesné
  - celkem výstižné
  - nedostatečně přesné
  - vyjadřuje se s obtížemi
  - vyjadřuje se nesprávně i na návodné otázky
- d) úroveň aplikace vědomostí
  - spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností
  - dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb
  - s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
  - dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
  - praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele
- e) píle a zájem o učení
  - aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
  - učí se svědomitě
  - k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů
  - malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
  - pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

Použití slovního hodnocení není pouhé převádění číselného klasifikačního stupně do složitější slovní podoby. Smyslem hodnocení je objektivně posoudit jednotlivé složky školního výkonu integrovaného žáka.

6.3. Obecná kritéria pro hodnocení žáků

Mezi obecně platná kritéria pro hodnocení žáků se zahrnuje:

- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních potřeb žáka
- schopnost řešit problémové situace
- úroveň komunikačních dovedností
- schopnost vykonávat činnosti smysluplně a řešit předpokládané problémy tvůrčím způsobem
- změny v chování, postojích a dovednostech
- míra zodpovědnosti a tolerance, kterou žák pociťuje.

Obecná kritéria pro hodnocení žáků jsou podrobněji rozpracována pro skupiny předmětů a jsou uvedena ve Vnitřních pravidlech hodnocení výsledků vzdělávání žáků - součásti Školního řádu. Obecná i podrobná kritéria hodnocení žáků ve vyučovacích předmětech vycházejí ze skutečnosti, do jaké míry si žák osvojil klíčové kompetence v očekávaném výstupu daného předmětu.

7. Autoevaluace školy

7.1. Zásady autoevaluace školy

Autoevaluace školy je prováděna průběžně v předem stanovených oblastech hodnocení a je jí součástí je i hodnocení žáků, které je podrobně popsáno v kapitole „Hodnocení žáků“. Výsledky autoevaluace jsou veřejné, a proto má možnost vyjádřit se k nim každý zaměstnanec školy, zákonní zástupci žáků, zletilí žáci, Rada studentů jako orgán žákovské samosprávy, Sdružení rodičů o.s.p. i veřejnost.

7.2. Oblasti hodnocení

Oblasti a podoblasti vlastního hodnocení má škola stanoveny takto:

OBLAST		PODOBLAST
1. Podmínky ke vzdělávání	1.1	Lidské zdroje
	1.2	Materiální zdroje
	1.3	Finanční zdroje
2. Průběh vzdělávání	2.1	Charakteristika učících se
	2.2	Cíle a školní vzdělávací program (ŠVP)
	2.3	Organizace vzdělávacího procesu školy
	2.4	Vzdělávací proces
	2.5	Učení se žáků
3. Kultura školy	3.1	Podpora školy žákům
	3.2	Spolupráce s rodiči
	3.3	Vzájemné vztahy
	3.4	Výchovné poradenství
	3.5	Práce třídního učitele
	3.6	Image školy
	3.7	Vztahy s regionem a okolím
4. Řízení školy	4.1	Vize a vnitřní hodnoty školy
	4.2	Plánování
	4.3	Organizace školy
	4.4	Vedení lidí
	4.5	Kontrola
	4.6	Vlastní hodnocení školy
5. Výsledky vzdělávání	5.1	Zjišťování výsledků vzdělávání
	5.2	Hodnocení výsledků vzdělávání
	5.3	Další výsledky vzdělávání
6. Výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomick- kým zdrojům	6.1	Celkové hodnocení využívání lidských zdrojů
	6.2	Celkové hodnocení využívání materiálových zdrojů
	6.3	Celkové hodnocení využívání finančních zdrojů
	6.4	Dopad vlastního hodnocení školy na zdokonalování školy

7.3.Cíle, kritéria a nástroje autoevaluace školy

Cíle sebehodnocení

Cíle jsou stanoveny na základě vymezených oblastí autoevaluace.

- Soulad mezi psanou a realizovanou, živou podobou ŠVP.
- Míra pozornosti věnovaná vzdělávacím potřebám žáků
- Prohloubení a rozšíření spolupráce s rodiči, institucemi a širší veřejností
- Kvalita výuky vycházející ze vzdělávacích potřeb žáků
- Klima školy
- Kvalita pedagogického sboru a úroveň vedení školy z hlediska jeho profesionálních, pedagogických, předpokladů a manažerských dovedností
- Výsledky a úspěšnost žáků vzhledem k jejich uplatnění v praktickém životě a VŠ studiu
- Kvalita výchovného poradenství
- Kvalita práce ICT koordinátora
- Týmová spolupráce učitelů

Kritéria (indikátory) kvality a nástroje evaluace školy

Sledovaná kritéria kvality školy jsou stanovena pro jednotlivé oblasti hodnocení takto:

Výchovná a vzdělávací oblast	
práce učitelů	výuka a výsledky žáků
<ul style="list-style-type: none"> • metody a formy práce 	<ul style="list-style-type: none"> • míra uspokojování potřeb žáků
<ul style="list-style-type: none"> • pravidelné sebevzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> • studijní výsledky
<ul style="list-style-type: none"> • míra zohledňování potřeb žáků 	<ul style="list-style-type: none"> • schopnost spolupráce
<ul style="list-style-type: none"> • spolupráce učitelů mezi předměty 	<ul style="list-style-type: none"> • výsledky přijímacího řízení ve
<ul style="list-style-type: none"> • sebehodnocení učitelů 	<ul style="list-style-type: none"> • ve vztahu k předchozímu vzdělávání
Klima školy	
zaměstnanci	žáci
<ul style="list-style-type: none"> • vztahy mezi zaměstnanci 	<ul style="list-style-type: none"> • atmosféra mezi žáky a učiteli
<ul style="list-style-type: none"> • aktivita vedení školy 	<ul style="list-style-type: none"> • třídní kolektivy
<ul style="list-style-type: none"> • aktivita poradních orgánů školy + ICT 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečná škola – prevence
	<ul style="list-style-type: none"> • kvalita prostředí školy
Soutěže a volnočasové aktivity	Spolupráce s rodiči a širší veřejností
<ul style="list-style-type: none"> • úspěšnost žáků v soutěžích 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace školy s rodiči
<ul style="list-style-type: none"> • zapojení žáků do projektů 	<ul style="list-style-type: none"> • akce otevřené veřejnosti
<ul style="list-style-type: none"> • zájmová a mimoškolní činnost 	<ul style="list-style-type: none"> • spolupráce s institucemi
Ekonomické podmínky	Vedení školy
<ul style="list-style-type: none"> • míra vybavenosti 	<ul style="list-style-type: none"> • práce vedení školy
<ul style="list-style-type: none"> • vhodnost investic 	
Nástroje autoevaluace	
Škola při vlastním hodnocení využívá těchto nástrojů:	
<ul style="list-style-type: none"> • slovní posouzení zaměstnanců školy 	
<ul style="list-style-type: none"> • školní dokumentace 	
<ul style="list-style-type: none"> • dotazníková šetření na různé oblasti činnosti školy 	
<ul style="list-style-type: none"> • žákovské práce 	
<ul style="list-style-type: none"> • klasifikace prospěchu a chování 	
<ul style="list-style-type: none"> • celostátní srovnávací testy 	
<ul style="list-style-type: none"> • úspěšnost v soutěžích, projektech a SOČ 	
<ul style="list-style-type: none"> • hospitace vedení školy, vzájemné hospitace 	
<ul style="list-style-type: none"> • sebehodnocení učitelů 	
<ul style="list-style-type: none"> • diskusní fóra (se žáky, s učiteli, s rodiči) 	

8. Podmínky pro vzdělávání na gymnáziu

8.1. Materiální podmínky

Materiální vybavení školy je na vysoké úrovni, kmenové třídy i ostatní učebny určené pro výuku jednotlivých předmětů jsou průběžně vybavovány moderní technikou.

K výuce výpočetní a informační techniky slouží dvě nově vybavené učebny s internetovým připojením, ve škole jsou 2 učebny s interaktivními tabulemi. Vlastní prostory mají k dispozici i přírodovědné předměty – chemickou, biologickou a fyzikální učebnu s laboratoří. Pozornost zaslouží prostorná hudebna i zajímavě řešená kreslárna.

Pro kulturně výchovné a vzdělávací pořady, včetně akcí pro veřejnost, lze využívat aulu s kapacitou 150 posluchačů, která je vybavená nejen koncertním křídlem, ale také projekční technikou. Součástí školy je prostorná tělocvična, kvalitně vybavená posilovna a také venkovní víceúčelové hřiště s umělým povrchem. Žáci mají možnost trávit chvíle před i po vyučování v přespolečné třídě, v knihovně se studovnou nebo si mohou zahrát stolní tenis. Rada studentů se může scházet v klubovně. V přízemí se nachází kuchyně s jídelnou, kde si žáci každý den vybírají z nabídky dvou jídel, k dispozici je též bufet. Škola má bezbariérový přístup a je vybavená výtahem. Celé prostředí budovy působí velmi příjemným dojmem. Materiálně technické a hygienické podmínky pro vzdělávání žáků odpovídají požadavkům moderní doby.

8.2. Personální a pedagogicko-psychologické podmínky

Gymnázium má stabilizovaný učitelský sbor s převahou žen, učitelé jsou ve svém oboru odborníky, většina z nich působí na škole dlouhodobě, někteří z nich jsou bývalými žáky, učitelský sbor je vysoce kvalifikovaný a na pracovišti udržuje přátelské vztahy.

Škola nabízí výuku anglického jazyka, německého jazyka, v případě zájmu žáků je zabezpečena i výuka ruského jazyka.

Většina vyučujících se pravidelně věnuje svému dalšímu odbornému vzdělávání – ve své aprobaci a v informačních a komunikačních technologiích.

Na škole působí výchovná poradkyně, metodik prevence, metodik environmentální výchovy, koordinátor ICT a koordinátor ŠVP.

Odborné a metodické otázky jsou blíže řešeny v předmětových komisích (pro český jazyk, hudební a výtvarnou výchovu, pro cizí jazyky, pro společenskovední předměty , pro přírodovědné předměty, pro tělesnou výchovu a pro ekonomické předměty).

Vedení školy je dvoučlenné – ředitel a jeho statutární zástupce, oba mají odpovídající funkční vzdělání. V rozšířeném vedení je pak delegováno ještě 5 členů učitelského sboru (výchovná poradkyně, předsedkyně odborové organizace, koordinátorka Rady studentů, koordinátorka ICT a 2 zástupkyně pedagogického sboru).

Tři vyučující působí jako lektorky Krajského centra vzdělávání a jazykové školy v Plzni a zároveň jako metodici pro školství okresu Tachov jedna vyučující jako lektorka Národního institutu pro další vzdělávání – pracoviště Plzeň.

8.3. Podmínky bezpečnosti a hygieny duševní a fyzické práce, psychosociální podmínky

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci je ve škole organizována podle směrnice ředitele školy. Tato směrnice obsahuje závazné podmínky zabezpečení BOZP a PO pro žáky i pracovníky školy. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci a požární prevence je zabezpečována:

- důkladným a prokazatelným seznámením žáků s předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při vyučování, odborné praxi, praktické výuce, kurzech (školním řádem, zásadami bezpečného chování, řady učebeň, řady kurzů), instrukcemi o možném ohrožení zdraví, protipožárními předpisy a s technologickými postupy,
- realizací výuky v prostředí odpovídajícím požadavkům stanoveným příslušnými hygienickými normami,
- souladem časové náročnosti vzdělávání podle ŠVP s počtem povinných vyučovacích hodin stanovených v Rámcovém vzdělávacím programu, který respektuje fyziologické a psychické potřeby žáků, podmínky a obsah vzdělávání,
- používáním technického vybavení, které odpovídá bezpečnostním a protipožárním předpisům a je pravidelně revidováno technicky kontrolováno,
- používáním osobních ochranných pracovních prostředků podle platných předpisů,
- vykonáváním stanoveného dozoru (je stanoven systém vykonávání dozoru nad žáky při teoretickém i praktickém vyučování),
- ochranou žáků před násilím, šikanou a jinými společensky negativními jevy.

Kapacita školy je 372 žáků, vždy po jedné třídě v ročníku a studijním oboru. Do primy přicházejí žáci především ze Stříbra a okolí. Panuje mezi nimi přátelská atmosféra, většina jich vnímá školní docházku velmi pozitivně, proto jsou vztahy mezi žáky velmi dobré.

známky netolerantního, nežádoucího chování se daří odhalovat včas a případné projevy řeší škola již v zárodku.

Žáci pro řešení svých problémů a požadavků využívají jednání Rady studentů. Vedením školy a pedagogy jsou vnímáni jako rovnocenní partneři. Žáci mají k dispozici Schránku důvěry.

8.4. Organizační a řídicí podmínky

Žáci školy se podle zájmu mohou zúčastnit soutěžních projektů jako je Mladý Sisyfos, Matematický klokan. Ve škole celoročně probíhá projekt v oblasti ekologie a environmentální výchovy.

Škola se podílí i na několika významných dlouhodobých celostátních i mezinárodních projektech (Comenius-Socrates, Malí debrujaři, Projekt Pražského studentského summitu –PSS, Asociace pro mezinárodní otázky, Evropský parlament

ŠKOLA PRO 21.STOLETÍ

Gymnázium, Stříbro, Soběslavova 1426

mládeže - EPM a projekt NATO). Od roku 1990 se rozvíjí spolupráce s Realschule ve Vohenstrassu v SRN, která má různé podoby – krátkodobé výměnné pobyty, kulturní akce, společný projekt. Na ni navázalo rozvíjející se partnerství s francouzskou partnerskou školou v Moncoutant.

Škola také pravidelně podle zájmu žáků organizuje zájezdy do anglicky, francouzsky a německy mluvících zemí. Ve vyšších ročnících pak mohou vybraní žáci absolvovat roční studijní pobyt na zahraničních školách.

Škola je akreditovaným školícím střediskem SIPVZ, zúčastňuje se projektů a dalších akcí vyhlašovaných MŠMT a také projektů ze strukturálních fondů.

Vedle Školské rady, která se schází dvakrát ročně a ve své práci se řídí zákonem č. 561/2005 Sb., funguje na škole také Sdružení rodičů o.p.s., které podporuje sportovní a kulturně výchovné akce žáků, regionální a národní soutěže a další aktivity (debrujáři, EPM, PSS). Sdružení rodičů se schází pětkrát ročně (září, listopad, leden, duben, červen). Sdružení hospodaří s příspěvky rodičů a sponzorskými dary.

Ve škole působí divadelní kroužek, který pravidelně připravuje dramatizace textů světových i českých autorů, s nimiž reprezentuje nejen školu, ale celé Stříbro v regionu. Gymnázium úzce spolupracuje i se ZUŠ, již navštěvuje celá řada žáků všech ročníků.

Ve výchovném poradenství nachází škola odbornou pomoc a oporu zejména v Pedagogicko-psychologické poradně v Plzni (pobočky Plzeň – město a Tachov) a ve SVP v Plzni a Domažlicích.

Velmi intenzivní a oboustranná je spolupráce školy a Města Stříbra, žáci pomáhají organizovat kulturní, sportovní a jiné akce města. Město Stříbro podporuje materiálně i finančně některé aktivity školy, jako jsou soutěže, prezentační akce a projekty (PSS, EPM) školy apod.. K důležitým partnerům školy patří i Úřad práce v Tachově.

Škola organizuje a nabízí veřejnosti jazykové kurzy (němčina, angličtina) a výpočetní techniky (senioři, začátečníci).